

Univerzita Karlova v Praze
Filozofická fakulta
Ústav germánských studií
Oddělení skandinavistiky
Studijní obor: němčina - norština

Helena Benýšková

”KEBAB-NORSK”

SPRÅKFENOMEN I DAGENS
FLERKULTURELLE UNGDOMSMILJØ I NORGE

Diplomová práce

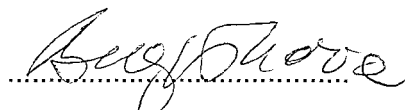
Vedoucí diplomové práce: PhDr. Jarka Vrbová

Praha, 2007

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně s využitím uvedených pramenů a literatury.

V Praze dne 25. března 2007

.....

Helena Benýšková

Anotace:

Benýšková, Helena. *"Kebab-norsk". Současná mluva mládeže v norském multikulturním prostředí*. Praha: Filozofická fakulta, Univerzita Karlova, 2007, 109s. Diplomová práce.

V mnoha západoevropských zemích se dnes můžeme setkat se zvláštní varietou jazyka, která se vyznačuje výskytem výrazů převzatých z jazyků přistěhovaleckých menšin, případně zjednodušenou výslovností, gramatikou a větnou skladbou. V Norsku se mluva, která míchá norštinu s výrazy z arabštiny, berberštiny, paňdžábštiny a dalších „exotických“ jazyků, nazývá *kebab-norsk* (norština kebab). Používá ji hlavně mládež ve východních čtvrtích Osla, kde žije vysoké procento přistěhovalců. Tato práce se opírá o sociolingvistické teorie, dřívější jazykové průzkumy, i autorčin vlastní výzkum, a prezentuje fenomén z jazykového i sociologického pohledu.

Klíčová slova: norština, sociolingvistika, mluva mládeže, multikulturalismus, slang

Annotation

Benýšková, Helena. *"Kebab Norwegian". A Language Phenomenon in Today's Multicultural Youth Society in Norway*. Prague: Faculty of Philosophy & Arts, Charles University, 2007, 109pp. Master's Degree Thesis.

In many Western European countries we observe a specific language phenomenon: the native language is mixed with loans from the languages spoken by the immigrants, eventually containing simplified pronunciation, grammar and syntax. In Norway, this language variety, usually called *kebab-norsk* (Kebab Norwegian), contains words and phrases that originally come from Arabic, Berber, Punjabi and other exotic languages. It's used mostly by young people living in Eastern parts of Oslo - in these areas the population contains a relatively high percentage of the immigrants. This thesis is based both on sociolinguistics theories, former researches and author's own research and presents the phenomenon both from the linguistic and sociological point of view.

Keywords: Norwegian, sociolinguistics, youth speech, multiculturalism, slang

Poděkování:

Tato práce by nevznikla bez možnosti studovat daný jazykový fenomén přímo v Norsku. Můj semestrální pobyt na katedře lingvistiky Univerzity v Oslo v roce 2004 podpořilo norské ministerstvo zahraničí z fondů pro rozvoj studia norštiny v zahraničí¹, za což jsem velmi vděčná.

Chtěla bych také poděkovat konzultantce diplomové práce v Norsku, paní Elizabeth Lanze, profesorce aplikované lingvistiky na Univerzitě v Oslo, za podporu mého průzkumu a za mnohé cenné podněty k zamyšlení a faktickému zpracování tématu.

Velké poděkování patří PhDr. Jarce Vrbové z Univerzity Karlovy v Praze, za trpělivé vedení mé práce.

Poslední, ne však nevýznamný dík patří i všem mladým a dospělým respondentům, kteří vyplnili mé dotazníky a poskytli mi mnoho dalších informací o problematice, které jsem přímo či nepřímo uplatnila při zpracování praktické části práce.

Poznámka k jazykovému zpracování

Tato diplomová práce pojednává o současném norském jazykovém jevu. Téměř veškerá použitá literatura je v norštině. Průzkum, ze kterého jsem vycházela v praktické části této práce, byl proveden ve spolupráci s norskými středními školami a norskými/norsky mluvícími respondenty. Vzhledem k těmto skutečnostem jsem se rozhodla psát celou práci v norštině, navzdory tomu, že se nejedná o můj rodný jazyk. Stručné shrnutí této práce v češtině naleznete v kapitole 8: Resumé (česky).

¹ Více informací o stipendijním programu na stránkách agentury SIU (siu.no).

Innhold:

1. Innledning.....	7
1.1. Innvandrerbefolkningen i Norge og språksituasjonen i de multietniske ungdomsmiljøene	8
1.1.1. Kebab-norsk som fenomen	9
1.2. Presentasjon av oppgaven – problemstilling.....	10
2. Faglig bakgrunn – teori og metode	12
2.1. Sentrale begreper – definisjoner	13
2.1.1. Varietet, variabel og variant.....	13
2.1.2. Dialekt, slang og argot.....	13
2.2.3. Kodeveksling og overskriding.....	15
1.2.4. Pidgin og kreol.....	16
1.2.5. Definisjon av kebab-norsk.....	17
2.2. Den sosiale sammenhengen - språk og identitet.....	17
2.2.1. Ungdomsspråk	17
2.2.2. Identitet.....	18
2.2.3. Akkomodasjonsteori og nettverksteori	19
2.2.4. Ungdomsspråk, kebab-norsk og gruppeidentitet.....	21
2.3. Sosiolingvistiske metoder.....	23
2.3.1. Kvantitativ og kvalitativ metode	23
2.3.2. Metoder for innsamling av data	24
2.3.3. Valg av metode	25
3. Tidligere forskning i Norge	26
3.1. Innledning.....	27
3.2. Aasheim	27
3.2.1. Informantene	28
3.2.2. Problemstilling og metode	28
3.2.3. Ordenes opphav og endringer på semantisk, fonetisk, ortografisk og morfologisk nivå	29
3.2.4. Den sosiale sammenhengen.....	30
3.3. UNO: fremmedspråklige slangord	30
3.3.1. Ordenes opphav.....	31
3.3.2. Ordenes utbredelse	33
3.4. Østby.....	34
3.4.1. Informantene og deres forhold til slang.....	35
3.4.2. Ordbok.....	35
3.4.3. Mellomspråk	36
4. Feltarbeid	37
4.1. Praktisk gjennomføring av undersøkelsen	38
4.2. Presentasjon av spørreskjemaet.....	40
4.2.1. Valg av ordene i oppgave 1.....	40
4.2.2. Alfabetisk liste over ord i oppgave 1. med informasjon om opphav og betydning (tabell).....	42
4.2.3. Noen kommentarer til tabellen	45
5. Hovedundersøkelsen - analyse av ungdommenes svar fra spørreskjemaet	46
5.1. Presentasjon av informantene.....	47
5.2. Presentasjon av kjennskap til ordene.....	49
5.3. Presentasjon av bruk av ordene	51
5.4. Presentasjon av betydningen av ordene	54
5.5. Presentasjon av andre kebab-ord	56
5.6. Presentasjon av ungdommens holdninger til kebab-norsk.....	62
5.7. Sammenfatning av resultatene til hovedundersøkelsen.....	67
6. Ekstraundersøkelse - analyse av de voksnes svar fra spørreskjemaet	68

6.1. Presentasjon av informantene.....	69
6.2. Presentasjon av kjennskap til ordene.....	70
6.3. Presentasjon av bruk av ordene	71
6.4. Presentasjon av andre slang-ord	72
6.5. Presentasjon av de voksnes holdninger til kebab-norsk	73
6.6. Sammenfatning av resultatene til ekstraundersøkelsen.....	75
7. Avslutning.....	76
7.1. Sammenfatning av de viktigste momentene	77
7.2. Mulig framtidsutvikling og nye problemstillinger.....	78
8. Resumé (česky)	80
8.1. Úvod.....	81
8.2. Definice kebab-norsk	82
8.5. Popis a analýza vlastního průzkumu.....	83
8.6. Závěr.....	85
Bibliografi	88
Vedlegg 1. Spørreskjema.....	93
Vedlegg 2. Eksempler på utfylte spørreskjemaer	95
Vedlegg 3. Innvandrerbefolkninger i Norge.....	105

Figur- og tabelliste:

Tabell 1. De ti mest frekvente fremmedspråklige ordene i det norske slangmaterialet (UNO)	32
Tabell 2. Antall ord fordelt på språk og region (UNO).....	33
Tabell 3. Informasjon om de 20 ordene i oppgaven 1.....	42
Tabell 4 og 5. Informantenes etniske bakgrunn	47
Tabell 6 og 7. Informantenes morsmål.....	48
Tabell 8. Informantenes kjennskap til ordene på listen	49
Tabell 9 og 10. Bruk av de kjente ordene – nordmenn	51
Tabell 11 og 12. Bruk av de kjente ordene – innvandrere	52
Tabell 13. Betydningen av ordene	54
Tabell 14. Andre kebab-ord som brukes i dag	57
Tabell 15. Bakgrunn, yrke og alder til de voksne informantene	69
Tabell 16. Kjennskap til ordene på listen – de voksne	70
Tabell 17. Bruk av de kjente ordene – de voksne	71
Tabell 18. Andre slang-ord som de voksne bruker	72

Tabulka A. Přehled některých frekventovaných slov, která se v mluvě kebab-norsk používají.....	87
--	----

Figur 1. Innvandrerbefolkningens andel av Norges befolkning, etter vestlig og ikke-vestlig landbakgrunn. 1. januar 1986-1. januar 2006	105
Figur 2. Kart – ikke-vestlig innvandrerbefolkning i prosent av folkemengden. 1. januar 2006	105
Tabell 19. De 15 største gruppene i innvandrerbefolkningen 1. januar 2001 og 1. januar 2006	106
Figur 3. De 15 største innvandrergruppene i Norge. 1. januar 2006. Absolutte tall.....	106
Tabell 20. Innvandrerbefolkningen ¹ , etter fem grupper av landbakgrunn ² . Bydeler i Oslo. 1. januar 2006. Absolutte tall og prosent	107
Tabell 21. Innvandrerbefolkningen ¹ , etter vestlig og ikke-vestlig landbakgrunn ² og alder. Utvalgte aldersgrupper og bydeler i Oslo. 1. januar 2006.....	109

1. Innledning

1.1. Innvandrerbefolkningen i Norge og språksituasjonen i de multietniske ungdomsmiljøene

I de siste 30-40 årene har innvandrerbefolkningen² økt i Norge, og særlig Oslo har blitt en multikulturell by. Vi skal først se på et par statistiske tall fra den nylige utviklingen av innvandrersituasjonen i Norge.³

I 2006 var det omtrent 387 000 personer med innvandrerbakgrunn i Norge, noe som tilsvarer 8,3% av befolkningen. Det var først og fremst antall innvandrere med ikke-vestlig bakgrunn som har økt. De utgjør i dag 6,1% av Norges befolkning. Personer med vestlig innvandrerbakgrunn derimot, står for 2,2% av den totale befolkningen i Norge. Økningen er ganske rask: i 2001 sto innvandrerbefolkningen for 6,6% av Norges befolkning (figur 1, vedlegg 3) og i 1995 var det bare 4,6% (Aasheim 1997: 1).

Personer med innvandrerbakgrunn bor i dag i alle landets kommuner, og 14 kommuner har flere enn 10% innvandrere (figur 2, vedlegg 3). Størst andel er det klart i Oslo med 23%. Personer med vestlig innvandrerbakgrunn står her for 4,1% av befolkningen og personer med ikke-vestlige bakgrunn for 18,9%. Bydelen Søndre Nordstrand har høyest andel av personer med innvandrerbakgrunn med 41,3%, og også bydelene Grünerløkka, Gamle Oslo, Grorud og Stovner utgjør i dag Norges mest etnisk-blandede områder (se tabell 20, vedlegg 3).

Den største innvandringsgruppen utgjør personer med pakistansk bakgrunn, etterfulgt av svensker og irakere. Antall irakere, somaliere og russere har økt mest de siste fem år (tabell 19, vedlegg 3). De fleste av innvandrerne er førstegenerasjonsinnvandrere⁴, mens bare hver sjettede person av innvandrerbefolkningen er født i Norge av to utenlandsfødte foreldre. Blant de største innvandrergruppene, er pakistanere den gruppen med høyest andel av personer født i Norge med 45% (figur 3, vedlegg 3).

Når det gjelder ungdommer, har i dag omtrent hver tredje osloelev en annen etnisk bakgrunn enn norsk (tabell 21, vedlegg 3). I noen bydeler utgjør elever med innvandrerbakgrunn mer enn 50%. For barn og unge som vokser opp i disse områdene, hører flerspråklighet og blanding av språkene til hverdagen.

² Innvandrerbefolkningen (personer med innvandrerbakgrunn) er førstegenerasjonsinnvandrere og personer født i Norge av to utenlandsfødte foreldre uten norsk bakgrunn (ssb.no 2006).

³ Hovedkilde: ssb.no. Innvandrerbefolkningen 2006.

⁴ Førstegenerasjonsinnvandrere er personer som selv har innvandret til Norge (ssb.no 2006).

I denne sammenhengen kan vi spørre hvordan språket utvikler seg i disse multietniske miljøene. Om det finnes en spesifikk multietnisk dialekt, og om også språket til etnisk norske elever blir påvirket av språkene til elever med innvandrerbakgrunn. Tidligere forskning i Norge som har konsentrert seg først og fremst på leksikalske lån fra minoritetsspråk (jf. kap. 3), viser at det finnes en mer eller mindre etablert multietnisk dialekt – såkalt „kebab-norsk“ eller „volla-norsk“. Det er en type av norsk slang som inneholder mange ord som er importert fra de forskjellige innvandrerspråkene, først og fremst arabisk, punjabi og berbisk.

Dette fenomenet er i takt med språkbruken blant ungdom i multietniske miljøer i andre europeiske land med stor andel av innvandrere. Man snakker f.eks. om „Rynkeby-svenska“ i Sverige (jf. Kotsinas 1994, 2000), eller om „Türkendeutsch“ (jf. Auer & Dirim 2003) i Tyskland. De utenlandske studiene viser (jf. også Quist 2000 og Rampton 1995), at endringene av majoritetsspråket slik det brukes i de multietniske miljøene, ikke bare gjelder leksikologi, men også den syntaktiske, morfologiske, fonologiske og prosodiske strukturen av språket.

I Norge mangler fortsatt en språkvitenskapelig dokumentasjon på dette området, og også dokumentasjon om sosiopragmatiske forhold og funksjon av denne typen av språkbruk. Men det er klart at det dreier seg om et aktuelt tema som har stor betydning både for skolen og lærerutdanningen, og også for internasjonal debatt og forskningssamarbeid. Derfor har Forskningsrådet støttet det aktuelle „UPUS-prosjektet“ (Utviklingsprosesser i urbane språkmiljøer), hvor språkforskere skal studere de språklige praksisformene som er i bruk i urbane strøk i Norge på alle de ovenfor nevnte språklige områdene (UPUS 2005).

1.1.1. Kebab-norsk som fenomen

Kebab-norsk er i dag en godt etablert og kjent betegnelse i det norske samfunnet. Navnet ble først brukt i hovedoppgaven til Stine Cecilie Aasheim (1997), som brukte det i sammenheng med sin leksikalske undersøkelse på ungdomsspråket i Oslo.

I 1998 ble kebab-ordet *Schpaaa* brukt i tittelen til Erik Poppes film som handler om ungdommens gangmiljø i Oslo. *Schpaaa/spa* er opprinnelig et berbisk ord som brukes i norsk slang i betydningen bra/kult (jf. tabell 3), og er i

dag generelt kjent av nesten alle nordmenn. I filmen brukes også andre ord hentet fra de arabiske språkene, f.eks. *kæbe*, som betyr hore på berbisk, og brukes om jente eller fin dame i norsk slang (ibid).

I de siste 3-4 årene har kebab-norsk blitt mye diskutert, ikke bare på vitenskapelig nivå, men også i medier og i offentligheten. Diskusjonen ble heftigere først og fremst etter utgivelsen av Østbys *Kebabnorsk ordbok* (2005) som ble skrevet i sammenheng med den norske oversettelsen av boken *Ett öga rött* av svensk-tunisieren Jonas Hassen Khemiri (2005). Boken ble opprinnelig skrevet på rinkeby-svensk og Østby oversatte det til et tilsvarende innvandrers-norsk – en type av det vi kaller kebab-norsk.

Interesse for fenomenet har økt også gjennom musikk – først og fremst takket være rapp-gruppen Minoritet1 fra Oslo indre øst (jf. Wang-Naveen 2006) som i stor grad benytter seg av denne typen slang, og også gjennom filmer om flerkulturelle gatemiljøer (jf. f.eks. filmen *Izzat* 2005).

1.2. Presentasjon av oppgaven – problemstilling

I denne oppgaven vil jeg presentere kebab-norsk som et norsk fenomen med henblikk på internasjonal sammenheng. I dag hører de multietniske varietetene av språket til det normale i mange land med høy andel innvandrere, mens i land med få innvandrere er det et helt ukjent fenomen.

I Tsjekkia er 3% av befolkningen utlendinger - de fleste er fra Ukraina, Slovakia og Vietnam. Bare 1,3% av utlendingene har varig opphold i landet, og 1,7% bor her langsiktig (lengre enn 3 måneder) (czso.cz/csu. Cizinci v ČR 2006). En multietnisk varietet av tsjekkisk kan det neppe være snakk om, men likevel er det noe man må regne med for framtiden.

Hvis man lærer seg norsk eller et annet nordisk språk i Tsjekkia, får man vanligvis ikke vite at det finnes kebab-norsk eller rinkeby-svensk uten at man bor en lengre tid i Norden. I dette arbeidet skal jeg derfor presentere fenomenet også for de andre studentene og interesserte som aldri har hørt om noe lignende. Samtidig vil jeg prøve å utforske noen leksikalske og sosiolingvistiske tendenser i den aktuelle utviklingen av denne type dialekt.

Strukturen av arbeidet er følgende:

Kapittel 2 er teoretisk orientert. Jeg skal først forklare noen viktige sosiolingvistiske begreper som er relatert til temaet, og prøve å definere selve kebab-norsk. Jeg skal også behandle den sosiale sammenhengen, først og

fremst sammenhengen mellom språk og identitet hos ungdommer. I den siste delen av dette kapitlet skal jeg beskrive sosiolingvistiske metoder som brukes for praktiske undersøkelser, og forklare hvilken metode jeg valgte og hvorfor.

I kapittel 3 skal jeg presentere de tre viktigste undersøkelsene som tidligere har blitt gjort på ungdomsspråk og fremmedspråklig påvirkning i Norge.

Kapitlene 4, 5 og 6 er praktisk orientert. Kapittel 4 beskriver feltarbeid. I kapittel 5 vil jeg analysere og diskutere resultatene av min egen undersøkelse fra 2004 som jeg foretok på to videregående skoler i Oslo øst. Det er to viktige siktemål med denne undersøkelsen – det leksikalske og semantiske på den ene siden, og det sosiologiske på den andre siden.

Jeg støtter meg til tidligere norsk forskning og prøver å finne ut hvilke fremmedspråklige ord som brukes mest i norsk slang, og om deres betydning har endret seg de siste årene. Den syntaktiske, morfologiske, fonologiske og prosodiske strukturen av slangen blir av praktiske grunner ikke behandlet.

Jeg konsentrerer meg først og fremst om typiske kebab-ord fra forskjellige innvandrerspråk, men jeg prøver også å finne en sammenheng mellom påvirkning fra disse språkene og påvirkning fra spansk, som også er typisk for dagens ungdomsslang. Jeg har bestemt meg for ikke å behandle den språklige påvirkningen fra engelsk. Engelske slangord representerer nemlig et selvstendig og omfattende område, som det allerede har blitt forsket mye på.

På det sosiologiske nivået undersøker jeg hvor frekvent kjennskap og bruk av de fremmedspråklige ordene er i forhold til informantenes kjønn og etnisk bakgrunn. Jeg spør dessuten om informantenes egne holdninger til fenomenet som sier noe om gruppeidentitet, integritet og toleranse.

Interessant er også den ekstra undersøkelsen (kapittel 6) som jeg foretok i 2005 blant middelaldrende voksne. Den viser hvordan den multietniske ungdomsslangen har etablert seg i det norske samfunnet, og hvordan den blir oppfattet.

Kapittel 7 sammenfatter de viktigste momentene i diskusjon, og henviser til en mulig framtidsutvikling av fenomenet. Her skal jeg også gi en kort oversikt over nye problemstillinger og videre arbeid på dette sosiolingvistiske området.

I det siste kapitlet 8 gir jeg et resume av denne oppgaven på tsjekkisk.

2. Faglig bakgrunn – teori og metode

2.1. Sentrale begreper – definisjoner

I denne delen skal jeg forklare noen viktige sociolingvistiske begreper. Med hjelp av disse skal jeg prøve å definere kebab-norsk – en blandingsvarietet av ungdomsslang som grenser opp mot flere språklige varieteter.

2.1.1. Varietet, variabel og variant

Jeg har betegnet kebab-norsk som en språklig *varietet*. Lingvistisk sett bruker man denne termen vanligvis for et system innen språk eller dialekt som skiller seg fra andre systemer (Mæhlum et al. 2003: 14). Kebab-norsk er ikke et homogent system med klare regler og derfor er betegnelsen *varietet* svært idealisert. Akkurat som mange andre varieteter, inneholder også kebab-norsk mange *variasjoner* som er avhengig av kommunikasjonssituasjon, sted, individ og andre faktorer.

Variasjoner i språket kommer til uttrykk gjennom *språklige variabler*. Variabler kan defineres som forskjellige former og uttrykksmåter i språket man kan velge mellom for å si det samme – for eksempel endelsen *-a/-en* er en morfologisk variabel i bokmål. Ulike former av en språklig variabel blir kalt *varianter* (ibid). Jeg vil her gi et eksempel fra min undersøkelse: Det opprinnelig arabiske ordet *wolla* (sverger) kan også skrives som *volla* eller *wålla* (jf. tabell 1) uten at betydningen endrer seg. Det dreier seg altså om forskjellige ortografiske varianter av en variabel.

I sociolingvistiske undersøkelser opererer man ofte også med *sosiale variabler* (f.eks. kjønn, alder, opphav og bosted). I undersøkelsen min spurte jeg om disse variablene for å finne sammenhengen mellom informantenes språk og etnisk/sosial bakgrunn.

2.1.2. Dialekt, slang og argot

Kebab-norsk kan også betegnes som en type av multietnisk *dialekt*, *slang* eller *argot*. La oss nå definere disse tre termene.

Ifølge Kåre Skadberg er *dialekter* "regionalt eller sosialt avgrensede og nært beslektede varianter⁵ av et språk" (Lanza & Skadberg 2000: 356). Etter sosioøkonomiske forhold skiller vi mellom *bygdedialekter*, *bydialekter* og *standarddialekter* (normalisert talespråk). Det brukes også termer som *sosial dialekt* (sosiolekt) og *regional dialekt* (regiolekt) avhengig av om en gruppe mennesker er avgrenset sosialt eller regionalt (ibid: 357). I denne sammenhengen kan kebab-norsk regnes som en type bydialekt som brukes mest på østkanten i Oslo (regional avgrensing) av ungdommer med innvandrerbakgrunn (sosial avgrensing). Men fordi kebab-norsk også sprer seg i andre regioner og brukes delvis også av etnisk norske ungdommer, er betegnelsen dialekt ikke helt korrekt.

Slang blir oftest definert som et slags avvik fra den språklige normen, men innenfor et språk. Tone Tryti kommer fram til følgende definisjon: "Slang vil si bevisste avvik fra normalspråket som ikke er dialektalt⁶ eller faglig betinget." (Tryti 1984: 16). Eifring skriver (1985: 9): Slang "... består av ord og uttrykksformer som skiller seg fra standardspråket. [Den] brukes stort sett i uformell tale og skrives sjelden".

Det blir også ofte framhevet at slang er en markør for gruppetilhørighet:

"Slangens viktigste sosiale funksjon er som gruppeemblem og gruppemarkør. (...) Dels forsterker språkbruken samholdet innad, dels markerer den distanse utad (Tryti 1984: 16).

Fra definisjonene ovenfor kan vi trekke fram noen aspekter som kan brukes i forhold til kebab-norsk. I sitt språk bruker ungdommer bevisst fremmedspråklige ord, som er det mest typiske avviket fra normalt språk. Selv om det er mulig å skrive en tekst på kebab-norsk, er det først og fremst et muntlig fenomen. Det er også et gruppe-spesifikt fenomen: man kan identifisere seg med en gruppe av ungdommer med forskjellig etnisk bakgrunn, og samtidig skille seg fra andre grupper, først og fremst de voksne (les mer i kap. 2.2.4.).

Argot er ikke lett å avgrense fra slang. Opprinnelig var argot, i større grad enn slang, relatert til gruppe, og det var først og fremst snakk om kriminelle grupperinger. Det var også kalt *forbryterspråk* eller *skjulespråk*. I

⁵ Etter definisjonen i kap. 2.1.1. ville vi bruke nærmest *varieteteter* istedenfor *varianter*.

⁶ Under *dialektalt* blir her forstått regionale betingelser.

dag brukes begrepet omtrent synonymt med slang, av og til også *sjargong* (Tryti 1984: 14). Kebab-norsk kan i prinsippet også betegnes som et skjulespråk fordi det er preget av hemmelighet. Men det kan neppe være snakk om at ungdommene som benytter kebab-norsk, er særlig forbryterske. Derfor er betegnelsen argot i sin opprinnelig betydningen ikke helt på plass i dette tilfellet.

2.2.3. Kodeveksling og overskriding

Utviklingen av kebab-norsk henger sammen med *tospråkligheten* (eller flerspråkligheten)⁷. Norge er i dag flerspråklig både på individuelt nivå og samfunnsnivå. Det er vanlig at tospråklige personer benytter det ene eller det andre språket i forskjellige situasjoner – f.eks. innvandrerbarn bruker norsk på skolen, og det andre språket hjemme. Resultatet blir ofte at ordforrådet i ett av språkene ikke tilsvarer det andre språkets ordforråd (Lanza & Skadberg 2000: 351).

Vekslingen frem og tilbake mellom språkene i samtale med en annen tospråklig som også snakker begge språkene kalles *kodeveksling* (ibid). En tospråklig veksler altså mellom språkene som han behersker, og viser sin tilhørighet til gruppene som bruker språkene. Denne vekslingen kan finne sted mellom setninger eller innenfor én setning.

En spesiell type av kodevekslingen, som når et individ etterlikner/bruker språket til en annen gruppe eller språksamfunn som han ikke tilhører, kalles "*crossing*" – på norsk *overskriding* (jf. Rampton 1995, 1999 og [crossing.pdf](#) 2005)⁸. Med andre ord, man veksler mellom sitt språk og språkene man ikke behersker.

Av definisjonene ovenfor ser vi at det som skjer når unge mennesker snakker kebab-norsk, inneholder både kodeveksling og overskriding. Hvis to ungdommer som er tospråklige i norsk og arabisk bruker arabiske ord/fraser i norsk tale, er det kodeveksling. Hvis enkelte ord eller fraser blir populære og begynner å brukes av ungdommer med all mulig etnisk bakgrunn, er det overskriding. Men det er viktig å skille mellom kodeveksling/overskriding som står for visse språktrekk, og kebab-norsk som ideelt sett står for en språkvarietet eller et språksystem.

⁷ Tospråkligheten dekker bruken av to eller flere språk (Lanza & Skadberg 2000: 351).

⁸ „...the use of a language not normally felt to belong to the speaker.“ (Rampton 1999: 501)

1.2.4. Pidgin og kreol

Kebab-norsk har nært til to spesielle typer av språket som brukes i kommunikasjon mellom folk med ulik språkbakgrunn: *pidgin* og *kreol*.

Lanza definerer *pidginspråk* som:

"...et språk som oppstår for å fylle et enkelt begrenset kommunikasjonsbehov blant folk som ikke kan hverandres morsmål og heller ikke har noe lingua franca⁹ å ty til." (Lanza & Skadberg 2000: 353)

De fleste pidginspråk har engelsk, fransk eller portugisisk som utgangspunkt, og representerer et veldig forenklet språk med begrenset ordforråd og grammatikk. Denne varieteten er først og fremst resultat av europeisk handelsaktivitet¹⁰ og kolonisering. I dag brukes det få etablerte pidginspråk. Et eksempel er *tok pisin* ("talk pidgin") på New Guinea (ibid: 354).

Kreolspråk utvikler seg fra pidginspråk: "Når et pidginspråk er blitt morsmålet til noen, kalles det et kreolspråk" (ibid). Til denne utviklingen kan man komme på to måter. Den første oppstår hvis folk som bruker et pidginspråk, ikke lenger kan kommunisere ved hjelp av morsmålet. Dette skjedde f.eks. under slavehandel i det karibiske området, når små barn ble nødt til å tilegne seg pidginspråket som morsmål. Den andre varianten er hvis man begynner å bruke pidginspråket i alle viktige situasjoner og det utvikler seg både grammatisk og funksjonelt. I dag finner vi kreolspråk på Haiti og Jamaica.

Selv om kebab-norsk innebærer noen språklige trekk som er typiske for pidgin (først og fremst blanding av språkene), har ikke utviklingen kommet langt nok til at det kunne kalles for pidgin, og heller ikke kreol. Blandingsspråket til norske ungdommer i de multietniske miljøene utvikler seg under helt forskjellige omstendigheter. De bruker det ikke for å kunne kommunisere med hverandre, men heller for å markere sin gruppeidentitet. I forskjell til pidgin- og kreolspråk, som brukes først og fremst av pragmatiske grunner, står kebab-norsk mer for et stilistisk virkemiddel.

⁹ Lingua franca er et språk, som er kjent og brukt av folk med ulike morsmål til å overvinne kommunikasjonsvansker (i dag først og fremst engelsk) (Lanza & Skadberg 2000: 353).

¹⁰ Som resultat av handelsaktivitet oppsto også pidginspråket *russenorsk* som ble brukt som hjelpespråk mellom nordmenn og russere i Nord-Norge frem til begynnelsen av dette århundret.

1.2.5. Definisjon av kebab-norsk

På bakgrunn av det vi har diskutert i kapitlene ovenfor, kan vi definere kebab-norsk som en varietet av ungdomsslang som inneholder noen elementer av pidgin og skjulespråk. Typisk for kebab-norsk er bruk av fremmedspråklige slangord i norsk tale. Forenkling av uttale, prosodi, morfologi og syntaks er ennå ikke vitenskapelig dokumentert.

Kebab-norsk utvikler seg i flerspråklige miljøer med høy prosentandel av mennesker med innvandrerbakgrunn. Vi kan også derfor definere det som en type *etnolekt* eller *multietnolekt* som er en følge av kontakt mellom ulike språk i dagens flerkulturelle storbymiljøer (i likheten med rinkeby-svensk, Türkendeutsch eller københavnsk multietnolekt) (Quist 2000, Mæhlum et al. 2003: 59).

Kebab-norsk brukes både av ungdommer med innvandrerbakgrunn og etnisk norske ungdommer. Hvis de fremmedspråklige ordene, eller andre former av en minoritetsspråklig variant, brukes bevisst av folk som ellers ikke behersker opphavsspråket, kalles dette overskriding.

Kebab-norsk som en blandings-varietet inneholder mange forskjellige varianter. Den konkrete varianten er avhengig av den enkelte språkbrukeren og av mange andre faktorer, som samtaleemne, sted og samtalepartner.

2.2. Den sosiale sammenhengen - språk og identitet

Jeg har allerede nevnt at bruk av kebab-norsk som en spesiell type av ungdomsspråk, har noe med sosial identitet eller gruppeidentitet å gjøre. La oss nå se nærmere på hvilke sosiale holdninger og verdier dette språklige fenomenet bærer med seg.

2.2.1. Ungdomsspråk

Begrepet *ungdomsspråk* er ikke lett å definere, selv om alle er klar over at ungdom og voksne ikke snakker på samme måte. Broch (2001) beskriver ungdomsspråk på bakgrunn av ulike aspekter som ungdommene selv oppfatter som kjennemerker på sitt eget språk. Disse sentrale trekkene ved ungdomsspråk er:

- ungdom banner mye
- ungdom snakker fort og ikke så ordentlig
- ungdom bruker en del engelske lånord
- ungdom bruker mer slang
- jenter og gutter har ulike måter å snakke på (Broch 2001: 61-68)

Alle disse aspektene blir nevnt som typiske for ungdomsspråk i kontrast til språket til de voksne.

Når det gjelder bruk av engelske lånord, peker Broch på at det finnes forskjell mellom ungdommer på vestkanten i Oslo, -deres miljø er sterkere preget av den angloamerikanske kulturen, og ungdommer på østkanten, - deres miljø er preget av multikulturalisme (Broch 2001: 77). Også Kristine Hasund (2002: 153) mener at ungdom på vestkanten bruker flere engelske lånord enn ungdom bosatt på østkanten. Ifølge henne snakker ungdom kebabnorsk på østkanten og anglonorsk på vestkanten.

Generelt avviser mange forskere oppfatningen av at det eksisterer noe eget ungdomsspråk som inneholder spesielle ord og uttrykk. Én av dem er Nils Jörgensen, som mener at bruk av disse uttrykkene kan ha funksjon som f.eks: "markører av gruppeidentitet, eller kompensasjon för social osäkerhet eller som protester mot vuxenvärlden." (Jörgensen 1995: 76)

2.2.2. Identitet

Både hos språkforskere, psykologer, filosofer og andre fagfolk finnes det en forestilling om at det er nær sammenheng mellom menneskers identitet og deres bruk av språket. Innenfor denne forestillingen oppfattes språk ikke bare som et kommunikasjonsmiddel, men også et symbol på sosial identitet.

Selv om mye er uavklart ved identitetsbegrepet, hersker det en viss enighet om at individets identitet blir utkrystallisert i spenningsfeltet mellom det individuelle og det kollektive (Broch 2001: 81). Av utenlandske vitenskapsmenn som har vært opptatt av forholdet mellom identitet og språkbruk, kan vi trekke fram Robert Le Page og Andrée Taubouret-Keller som sammen ga ut boken *Acts of identity*. Om språklige handlinger som uttrykk for identitetsbehandlinger skriver de i introduksjonen av boken:

"Here we introduce, then, the concept which is the theme of this book, that of linguistic behaviour as a series of *acts of identity* in which people reveal both their personal identity and their search for social roles". (Le Page & Taubouret-Keller 1985: 14)

Mæhlum (2003: 103-122) prøver å nærme seg identitetsbegrepet fra to motsetningsvinkler som delvis overlapper hverandre. Hun skiller mellom den *essensialistiske* og den *konstruktivistiske* identitetsoppfatningen. Ifølge en *essensialistisk oppfatning* består et individs identitet av et sett medfødte kjerneegenskaper som er permanente og uforanderlige. Metaforisk betegnes det som *kjerne*. Ifølge en *konstruktivistisk oppfatning* derimot, er identiteten noe dynamisk og variabelt som forandres over tid. Metaforen for dette er *løken*. Et tredje alternativ som kompromiss mellom disse to oppfatningene, er en *syntese* som fremhever vekselvirkninger mellom disse kontrastene. Her trekkes både det stabile og det foranderlige inn. Metafor på den syntetiske oppfatningen er *elv* (elveleiet blir over tid gradvis endret gjennom den aktiviteten som foregår i selve elva).

Synteseoppfatningen er i dag utgangspunktet for de fleste sosiolingvistiske forskninger, hvor man undersøker et språklig fenomen i forhold til menneskets identitet. Jeg vil tro at det finnes individuelle forskjeller i det spennet mellom det konstante og det variable. Noen har en fastere identitet enn de andre, og det gjenspeiler seg også i en mer stabil eller foranderlig språklig oppfatning.

2.2.3. Akkomodasjonsteori og nettverksteori

For å komme nærmere inn på de mekanismene som står bak utformingen av identiteten og styrer våre språklige handlinger, skal jeg nå forklare hovedprinsipper av to teorier som blir mye brukt i sosiolingvistiske studier: *akkomodasjonsteorien* (på norsk *tilpasningsteorien*) og *nettverksteorien*.

I *akkomodasjonsteorien*, som ble utviklet av sosiopsykologer (jf. Giles & Smith 1979), finnes to viktige begreper: *konvergens* og *divergens*. Mæhlum beskriver de to strategiene i boken *Språkmøte* (2003: 111):

„Enten *konvergerer* vi, som innebærer at vi på en eller annen måte nærmer oss samtalepartners måte å snakke på. Eller vi kan *divergere*, noe som betyr at vi opprettholder de språklige forskjellene eller også øker den lingvistiske avstanden til samtalepartneren.“

Et grunnleggende trekk ved tilpasningsteorien er altså å se på språklig atferd som en refleks, basert på språkbrukerens ønske om sosial identifikasjon eller distanse til andre mennesker. I forhold til et gruppenivå kan de to prosessene tolkes tvetydig. Konvergerende språkbruk kan oppfattes både som ønske om å nærme seg den sosiale gruppen som samtalepartneren tilhører, og samtidig som uttrykk for at språkbrukeren i den aktuelle situasjonen ønsker å signalisere distanse fra sin egen sosiale gruppering. På tilsvarende måte kan også divergensen være uttrykk for at språkbrukeren ønsker å framheve sin egen sosiale tilhørighet, men også at man ønsker å ta sosial avstand i forhold til samtalepartneren (Mæhlum et al. 2003: 112).

Nettverksteorien, som er hentet fra sosialantropologien, legger vekt på at individer har en tendens til å snakke på samme måte som individer de tilbringer mye tid sammen med. Broch definerer det sosiale nettverket som:

„...en metafor for et sammensatt mønster av sosiale relasjoner mennesket inngår i som for eksempel slekt, venner, naboer, klubbmedlemmer og andre bekjenskaper.“ (Broch 2001: 38)

Mæhlum (2003) skiller mellom to nettverksstrukturer, avhengig av hvor tett kontakt det er mellom de personene som inngår i nettverket. Hvis alle kjenner hverandre i en gruppe, snakker hun om maksimal *tetthet*. I et tett nettverk er det ofte *multiplekse* relasjoner som betyr at personene er knyttet til hverandre gjennom flere roller samtidig (f.eks. både som naboer, venner og slektninger). I åpne nettverk med liten tetthet derimot, er relasjonene oftere *uniplekse*, som betyr at „nabo er bare nabo, men ikke samtidig slektning, omgangsvenn eller arbeidskollega.“ (Mæhlum et al. 2003: 116)

Et tett og multiplekst nettverk har en viktig funksjon som „et sentralt *identifikasjonsfellesskap* for de individene som inngår i nettverket.“ (ibid: 117). Dermed er også motivasjonen til å tilpasse ens språkbruk til måten de andre i den bestemte sosiale grupperingen snakker på, større enn i åpne nettverk.

2.2.4. Ungdomsspråk, kebab-norsk og gruppeidentitet

Begrepet identitet er svært relevant innenfor ungdomsspråkforskning og kebabnorskforskning, som vi har sett av flere definisjoner i kapitlene ovenfor. I denne sammenhengen skal jeg prøve å svare på to spørsmål: hvorfor ungdommer generelt snakker annerledes enn de voksne, og hvorfor noen ungdomsgrupper snakker annerledes enn de andre – særlig når det gjelder bruk av kebab-varieteteten i Norge.

Ungdommene mellom 15 og 20 år befinner seg i en fase av livet hvor de skal finne seg selv - sin egen sosiale identitet. Det betyr ofte å frigjøre seg fra voksengenerasjonens normer, og demonstrere solidaritet med jevnaldrende venner. Dette skjer også ved hjelp av språklige virkemidler som kan oppleves som opposisjonelle, og til og med sjokkerende (Broch 2001: 83). Ungdommer lever vanligvis i tette nettverk hvor alle kjenner hverandre, noe som bidrar til at det oppstår spesielle gruppespesifikke varieteter (jf. den sosiale nettverksteorien).

Ved å bruke et eget språk kan ungdommene vise at de står sammen, og at de som gruppe markerer avstand til storsamfunnet. På samme måte kan tenåringer bruke språket til å markere nærhet eller distanse til konkurrerende grupper av jevnaldrende (jf. akkomodasjonsteorien).

Med en *gruppe* mener jeg her et sosialt fellesskap. Aasheim definerer det som "ei talmessig relativt stabil samling menneske med ei eller fleire felles interesser/mål som bind dei saman enten direkte eller indirekte" (Aasheim 1995: 22). Ungdommer som tilhører en gruppe, har i stor grad lignende identitetsholdninger.

En type gruppe utgjør også ungdommer med forskjellig etnisk bakgrunn. Kjennetegnet for de enkelte multietniske ungdomsgjengene er blant annet at de er åpne for å bli kjent med folk fra andre kulturer. Et felles mål kan være å oppnå sosial tilhørighet og sosial trygghet (ibid: 24).

Et viktig språklig middel for å vise sin tilhørighet til en flerkulturell ungdomsgruppe, er også bruk av fremmedspråklige slangord. Grunnen til at også norske ungdommer bruker et slikt språk, kan henge sammen med at de i større eller mindre grad ønsker å identifisere seg med dette miljøet, og samtidig skille seg fra de voksne og fra andre ungdomsgrupper.

Den sosiale motivasjonen til å bruke, eller eventuelt ikke bruke, lån fra innvandrerspråkene for ungdommer som ellers ikke behersker dette språket, blir diskutert også i andre land. Peter Auer behandler i sitt forskningsprosjekt

bruk av tyrkiske ord og fraser av ikke-tyrkiske ungdommer i Tyskland (Auer & Dirim 2003). Han kaller dette fenomenet "acts of identity" (jf. Le Page & Tabouret-Keller 1985) og nevner tre viktigste typer for motivasjonen - "inclusion", "exclusion" og "identifying with street cultures":

"...acts of identity may be formed by various, diverging wishes of symbolic inclusion or exclusion (affiliation or disaffiliation). Two important, sometimes competing motivations are affiliation with a particular *youth* style and the display of *ethnic* or *cultural* affiliation with „the Turks“, or, more precisely, one or more aspects or perceived and ascribed Turkish cultural stereotypes, through the use of that language. A third motivation is the wish to identify with marginal („street“) cultures, and to distance oneself from main-stream culture.“ (Auer & Dirim 2003: 223)

Dette kan også delvis overføres til norsk miljø. Ungdommene kan gjennom sin bruk av språk enten vise positive holdninger til innvandremiljøene (kan henge sammen med modernitet, musikk, venner, islam, åpenhet til multikulturalisme osv.) eller negative holdninger (kan henge sammen med stereotype oppfatninger av unge innvandrere som kriminelle) (jf. Auer & Dirim 2003: 226-228). Motivasjonen for bruk av slang kan også oppfattes som et ønske om å distansere seg fra den tradisjonelle norske kulturen, og prøve å finne sin identitet i forskjellige urbane subkulturer.

Mer om ungdommers holdninger til kebab-norsk og deres motivasjon, finnes i den praktiske delen av denne oppgaven – kapittel 5.6.

2.3. Sosiolingvistiske metoder

I denne delen skal jeg si noe om hvilke metoder som brukes innenfor sosiolingvistikken til å belyse en bestemt problemstilling, og hvilke metoder jeg vil bruke i den praktiske delen av oppgaven.

2.3.1. Kvantitativ og kvalitativ metode

I sosiolingvistikken kan en metode defineres som "den framgangsmåten vi benytter oss av i en undersøkelse. Den er et middel til å løse problemer og komme fram til ny kunnskap" (Mæhlum et al. 2003: 71). To avgjørende spørsmål ved dette er: hva vi ønsker å finne ut, og hvordan vi kan finne det ut.

Innen generell metodelære står begrepene *kvantitativ* og *kvalitativ* helt sentralt (jf. Mæhlum et al. 2003: 73-77). Den *kvantitative metoden* opererer med målbare, objektive størrelser, er ofte gruppebasert, har mange informanter og munner gjerne ut i statistisk generaliserbare resultater. Den *kvalitative metoden* opererer derimot med ikke-målbare, subjektive størrelser, har vanligvis få informanter og resultatet er ikke statistisk sett generaliserbart.

Den typiske kvantitative undersøkelsen vil legge vekt på å være mest mulig *representativ* ved utvalget av informanter. Det betyr at informantene skal fungere som en slags "miniaturkopi" av det undersøkte språksamfunnet, og avspeile generelle tendenser ved utviklingen av et bestemt fenomen. Den typiske kvalitative undersøkelsen vil derimot framheve verdien av et *strategisk* informantutvalg. Det betyr at informantene skal fungere som prototypiske representanter for ulike språklige praksisformer i det aktuelle språksamfunnet, og avspeile karakteristiske trekk ved dette samfunnet.

Sigmund Grønmo (1982: 73-105) mener at distinksjonen mellom kvantitative og kvalitative metoder ikke er en ren dikotomi, men utgjør ytterpunkter på en skala. Ifølge ham er det riktigere å snakke om kvantitative og kvalitative *data* enn metoder. Kvantitative data er de som kan uttrykkes med tall, mens kvalitative data ikke kan uttrykkes i form av mengdetermer. Ulike innsamlingsmetoder som intervju eller innholdsanalyse kan brukes til å samle inn både kvantitative og kvalitative data. Grønmo framhever at kvantitative og kvalitative tilnærminger ikke er konkurrerende, men står i et komplementært forhold til hverandre. Det er mulig å kombinere disse to metodene på forskjellige måter, f.eks. innsamle kvalitative data som

kvantifiseres under analysen, eller gjøre en kvalitativ undersøkelse som oppfølging av det kvantitative.

2.3.2. Metoder for innsamling av data

Man kan hente inn språklige data enten via *intervjuer* eller i form av *spørreskjemaer*. Mæhlum nevner de mest kjente innsamlingsmetodene, når det gjelder bruk av *intervjuer* (Mæhlum et al. 2003: 79):

- intervju mellom informant og forsker
- gruppeintervju mellom to eller flere informanter, pluss forsker
- egenopptak (kun informanter uten forsker)
- aktivitetsoppgaver (eventuelt med videoopptak)
- to eller flere opptak av samme informant
- skjulte mikrofoner (opptak uten at informantene er klar over det)

Valg av en bestemt metode avhenger av mange faktorer – først og fremst av formålet med undersøkelsen, og av praktiske muligheter (tekniske, finansielle, personlige osv.) en forsker kan benytte seg av.

For å samle inn et mest naturlig språkmateriale, som ideelt tilsvarer en persons egentlig talemål, skal man unngå at intervjusituasjonen oppleves ubehagelig formell og kunstig. Dette er egentlig bare mulig å oppnå ved bruk av skjulte mikrofoner, som kan utfordre visse etiske prinsipper. I alle andre intervjusituasjoner er det vanskelig å få informantene til å snakke det uformelle, uanstrengte dagligspråket – som Labov (1972) omtalte som "casual speech". Vi blir nemlig konfrontert med det mye omtalte "observatørens paradoks" (ibid - sitert etter Mæhlum et al. 2003: 78). Vi ønsker å finne ut hvordan folk snakker når de ikke er under systematisk observasjon, og vi kan innhente slike data først og fremst gjennom systematisk observasjon.

Innsamlingsmetoden i ulike former for *spørreskjemaer* brukes først og fremst i store kvantitative studier. Steinar Kvale (1990) ser en prinsipiell fordel i at spørreskjemaene er standardiserte og åpent formulerte, og tolkningene som blir foretatt lar seg enkelt etterprøve av andre. Den muligheten som foreligger ved intervjuer, lar seg vanskelig kontrollere. En svakhet ved spørreskjemaet er at det kan være diskutabelt om et spørsmål har den samme meningen hos ulike individer. Broch (2001: 44) mener at til problemer for undersøkelsens validitet også kan bidra at spørreskjemaer i stor grad viser hva informantene føler og tror, noe som ikke behøver å samsvare med den

faktiske språkbruken. På en annen side har noen tidligere forskninger på ungdomsspråk vist, at som oftest er informantens språklige bevissthet om sitt eget talemål riktig, og at det er viktig å høre på hva språkbrukere sier om sitt eget talemål (Broch 2002: 102-108).

2.3.3. Valg av metode

Metoden jeg valgte for undersøkelsen, er en kombinasjon av kvalitativ og kvantitativ metode med hovedvekt på det kvantitative.

For å samle inn kvantitative data brukte jeg et skriftlig spørreskjema (se vedlegg 1) som bestod av avkrysnings skjema for kjennskap og bruk av visse uttrykk, spørsmålsskjema for betydning på uttrykkene og spørsmål om informantens sosiale og språklige bakgrunn. Undersøkelsen har et klart synkront og kvantitativt aspekt. I tillegg til å kartlegge hvilke ord og uttrykk som er typiske for kebab-norsk i dag, skulle jeg også sammenligne språkbruken i ulike sosiale grupper basert på kjønn og etnisk bakgrunn.

Opgaven omfatter også en kvalitativ del. Ved hjelp av spørsmålene i skjemaet ville jeg prøve å komme nærmere innpå den enkelte informant, hans holdninger til fenomenet og hans gruppetilhørighet. Dette tjener for å kunne bedre forstå resultater som oppstår fra den kvantitative delen av undersøkelsen.

Ved bruk av innsamlingsmetoden i form av et spørreskjema var det en stor fordel for meg at jeg, på relativt kort tid, fikk en stor mengde data, som nesten med det samme var klar til analyse. På den andre siden må vi regne med at det ikke nødvendigvis blir samsvar mellom det informantene sier om sitt eget talemål, og det talemålet de faktisk bruker.

Før jeg går over til en detaljert beskrivelse av den praktiske gjennomføringen av undersøkelsen, vil jeg først presentere tidligere forskning på kebab-norsk. Resultatene fra disse undersøkelsene har nemlig en avgjørende innflytelse på den konkrete formen av min oppgave.

3. Tidligere forskning i Norge

3.1. Innledning

Kebab-norsk har vært lite utforsket i Norge. Det finnes egentlig bare tre større behandlinger som først og fremst konsentrerer seg på leksikalske lån fra minoritetsspråk: Aasheims hovedfagsoppgave: *Kebabnorsk* (1995), publikasjoner som behandler fremmedspråklig påvirkning på norsk, og støtter seg til UNO-prosjektet fra 1997/8 (Drange 2000, Hasund 2002, slang.no), og Østbys populære *Kebabnorsk Ordbok* (2005) som ikke representerer et vitenskapelig arbeid. Det store, aktuelle „UPUS-prosjektet“ er satt i gang, og her skal språkforskere studere mange forskjellige trekk ved de språklige praksisformene som er i bruk i de flerkulturelle urbane miljøene i Norge. Det finnes imidlertid ikke noen tilgjengelige resultater fra dette prosjektet ennå.

3.2. Aasheim

Stine Cecilie Aasheim var den første forskeren som behandlet fremmedspråklig påvirkning på ungdomsspråket i Norge. I 1993 skrev hun mellomfagsoppgaven *Byvankerslang* (Aasheim 1993) som er hennes pilotstudie. I 1995, etter å ha jobbet med prosjektet i to år, skrev hun hovedfagsoppgave med tittelen „*Kebab-norsk*“. *Framandspråkleg påverknad på ungdomsspråket i Oslo* (Aasheim 1995).

Aasheim ble kjent med problematikken i Stockholm i 1991 gjennom Ulla-Britt Kotsinas og hennes behandling „*Rinkebysvenska – en dialekt*“ (Kotsinas 1988). Kotsinas pekte på at i området Rinkeby med spesielt stor innvandreretetthet har ungdommene noe enklere grammatikk enn „vanlige“ svensker, og dessuten bruker de en del ord av ikke-svensk opprinnelse. Det var særlig det siste som fanget Aasheims interesse, og ga henne inspirasjon til å forske og finne ut om noen av de samme tendensene finnes i Norge/Oslo.

Aasheim fant ut at også ungdom i Oslo bruker forskjellige ord og uttrykk som er hentet inn fra de ulike morsmålene. Navnet *kebab-norsk*, som hun brukte for fenomenet, fantes den gangen ikke i Norge. Aasheim skriver at navnet hun skapte, var inspirert av et av de navnene som ungdom i Sverige brukte på liknende varieteter, nemlig *kebabsvenska* (Aasheim 1997: 235).

3.2.1. Informantene

Aasheim foretok sin undersøkelse i flere faser fra 1992 til 1995. Til sammen svarte over 80 ungdommer på et spørreskjema, og over 30 var med på intervju. Informantene hennes var mellom 13 og 19 år, og det var jevn fordeling mellom kjønnene som kom fra ulike miljøer i Oslo. Det viktigste feltarbeid foregikk på en fritidsklubb som ligger i drabantbyen i Oslo øst. Det andre miljøet var en videregående skole på vestkanten av byen. Aasheim hadde også noe feltarbeid i Oslo sentrum med en overvekt av ungdom fra indre Oslo øst (Aasheim 1995: 44-45).

60 % av informantene hadde norsk som morsmål (ibid: 46-47). Aasheim viste med dette tydelig at en blandingsvarietet (ordet hun bruker synonymt for kebab-norsk) ikke nødvendigvis er et innvandrerfenomen, men snarere et multikulturelt fenomen som appellerer til ungdom uavhengig av deres språklige bakgrunn.

3.2.2. Problemstilling og metode

Aasheim konsentrerte seg på det leksikalske nivået. Hun ville finne ut hvor de ulike ordene kommer fra, og hvilke forandringer de har gjennomgått. Aasheim undersøkte både semantiske, fonologiske og morfologiske endringer. Dermed ville hun vise i hvilken grad de ulike fremmedspråklige ordene har adaptert seg i det norske språksystemet (ibid: 48-58). Aasheim konsentrerte seg ikke spesielt på hvor ofte og av hvem ordene ble mest brukt.

For å få så mange nye uttrykk som mulig, ba hun ungdommene om å fortelle skriftlig hvilke ord de ville bruke for å uttrykke ulike ting. Dessuten spurte hun om betydningen og hvor ungdommene trodde at ordene kom fra. Ut ifra de svarene hun fikk inn på disse skjemaene, valgte hun ut noen av ungdommene til et mer omfattende intervju, først og fremst for å få kartlagt uttalen, og for å få inn mer materiale. Hun gjorde intervjuer i grupper fordi slik kunne ungdommene kontrollere hverandre og hjelpe hverandre med å komme på flere ord (ibid: 59-63).

3.2.3. Ordenes opphav og endringer på semantisk, fonetisk, ortografisk og morfologisk nivå

Aasheim presenterer omtrent 200 uttrykk. Først gir hun en oversiktlig alfabetisk ordliste som i en viss grad kan brukes som slang-ordbok (ibid: 67-81). Ordlisten er bygd opp slik: først kommer ordene transkribert på den måten informantene selv stavet dem på spørreskjema, deretter kommer den fonetiske transkripsjonen, så betydningen informantene har oppgitt, så opphavsspråk, opprinnelig uttale i fonetisk transkripsjon, opprinnelig betydning, og helt til sist eventuelt skriftbilde på opphavsspråket (gjelder bare språk med det latinske alfabetet). Hos flere ord mangler det informasjon om opphav, opprinnelig uttale og opprinnelig betydning.

Deretter behandler Aasheim hvert ord mer detaljert. Uttrykkene er ordnet etter hvilket språk de sannsynligvis kommer fra. Den største gruppen utgjør ordene som er lånt fra engelsk, og den nest største gruppen ordene fra forskjellige arabiske språk. Men Aasheim behandler også ord som har opphav i norsk, svensk, spansk, italiensk, serbokroatisk og vietnamesisk. Hun konsentrerer seg etter hvert på forskjellige språklige endringer som ordene har gjennomgått (ibid: 83-145).

Aasheim skiller mellom ekte og ikke-ekte lån (jf. Tryti 1982: 101). Ved ekte lån er det knapt noen endringer av ordet, bare en forsiktig tilpasning av uttalen kan finne sted. Et eksempel på ekte lån er uttrykket *pæn di lull* som kommer fra punjabi, og betyr "en som har sex med søsteren sin" både i punjabi og kebab-norsk (Aasheim 1995: 119-120).

Ikke-ekte lån har gjennomgått en type forskyvning. Et eksempel på semantisk forskyvning er ordet *kemsa* (det dreier seg konkret om semantisk innsnevring – jf. Tryti 1982:101). Ordet kommer fra arabisk, og betyr tallet "fem" både i arabisk og kebab-norsk. Men i arabisk er det ikke den fulle betydningen. Ordet brukes nemlig også om hånden til Fatima (profeten Muhammeds datter) som skal beskytte mot det onde. Det kan også være en forklaring på hvorfor nettopp dette ordet har fått innpass i kebab-norsk (Aasheim 1995: 111).

Det er mange typer fonetiske endringer som Aasheim behandler, men det dreier seg i stor grad om en tilpassing/tilnærming til det norske lydsystemet. Et eksempel er ordet *flus/fluser* (penger) som har fått høyere og mer fremre vokal i kebab-norsk enn i det har opprinnelig i arabisk: /flu:s/ </flu:s/ (ibid: 134).

Når det gjelder skriftbilde, blir mange ord fra de språkene ungdommene ikke kjenner skrevet slik de hører dem, altså etter allofont prinsipp. Mange ord blir skrevet på flere ulike vis, og det finnes også individuelle forskjeller i hvordan ungdommene skriver enkelte lyder. F.eks. blir sj-lyden skrevet på to vis, enten som i ordet *bæsj* (narkotika) eller som i ordet *bæshe* (å drikke) (ibid: 143).

Noen ord har blitt tilpasset det norske morfologiske systemet, og har fått norske bøyningsmønstre. Bøyningsmorfemet *-e* finner vi blant annet i det arabiske verbet *å sjofe* som finnes både med verb- og substantivform (ibid: 113). Noen ord har også skiftet ordklasse, f.eks. *kibbe* som har gått fra substantiv (skjulested, leilighet) til verb (stjele).

3.2.4. Den sosiale sammenhengen

Aasheim behandler også det sosiale aspektet av å bruke kebab-norsk i Oslo. Hun nevner forskjellige årsaker som henger sammen med migrasjon og innovasjon (ibid: 149-155). Ifølge henne kan innovasjonene begynne som et uttrykk for gruppeidentitet, spre seg til flere grupper, bli en del av den generelle ungdomsidentiteten, for deretter å blitt tatt opp i en vanlig dialekt/sosiolekt.

Når det gjelder funksjon, dreier de fleste ordene seg om områder som tradisjonelt dekkes av slanguttrykk: befatning med politiet, bruk av rusmidler og andre hemmelige og kriminelle handlinger. Dessuten dekker kebab-norsk også forråd av banneord. Som motiveringsfaktor ser Aasheim et ønske om å provosere, å holde noe hemmelighet, eller å få ut aggresjon. Bruk av kebab-norsk henger ifølge Aasheim sammen med solidaritet og gruppetilhørighet.

Når det gjelder framtiden, tror Aasheim at den spesielle ordbruken vil spre seg også i andre regioner og grupper, men hun tror ikke at de ulike ordene vil vinne innpass i offisiell norsk (ibid: 162).

3.3. UNO: fremmedspråklige slangord

Forskningsprosjektet *Språkkontakt og Ungdomsspråk i Norden* (UNO) startet i 1997. Gjennom samarbeid med forskere fra alle de nordiske landene skulle man kartlegge og sammenligne nordiske ungdommers språk, dels for å

utforske likhetstrekk, dels for å se i hvilken grad ungdomsspråket i Norden er påvirket av engelsk og forskjellige innvandrerspråk (uib.no/uno 2001).

I Norge ble slangundersøkelsen gjennomført i 1997 og 1998 i Oslo, Bergen og Tromsø. Over 400 elever i alderen 13-18 år fylte ut spørreskjemaer i løpet av en norsktime. De ble bedt om å angi så mange slangord de kunne komme på for 55 normalord som ble oppgitt (f.eks. jente, røyke, politi, bra...). Det norske slangmaterialet består av ca. 22 000 ord som ungdommene skrev for de 55 normalordene. Men mange av ordene er oppgitt av flere elever, så man må regne med at det totale antall ulike ord er mindre – omtrent 2 200 forskjellige ord (slang.no).

En del av disse ordene er lånt fra andre språk (såkalte fremmedspråklige ord). De fleste er lånt fra engelsk og utgjør omtrent 20% av materialet. 3% er lånt fra andre språk som spansk og arabisk. Disse ordene behandler Eli-Mari Drange nærmere i artikkelen "Fremmedspråklige slangord i norsk ungdomsspråk" (Drange 2002). Språkforskeren Ingrid Kristine Hasund behandler fremmedspråklig påvirkning i artikkelen "Gjør ungdommen hærverk på det norske språket?" (Hasund 2002) og hun bygger på disse resultatene også for å lage et nettbasert undervisningsopplegg; slang.no.

3.3.1. Ordenes opphav

I det norske slangmaterialet er det registrert ord fra over 20 forskjellige språk. Mange av språkene til de språklige minoritetene i Norge er representert, noe som tyder på at fremmedspråklig påvirkning hovedsakelig er et resultat av økt innvandring og direkte kontakt med morsmålstalere. Ordene fra de europeiske språkene som engelsk, fransk og tysk derimot, er i stor grad kommet gjennom språkundervisning i skolen, massemedier og musikk, altså gjennom kulturell språkkontakt (Drange 2002: 13).

Mange ord i materialet har opphav i spansk – totalt 22 forskjellige ord. De spanske ordene har kommet både gjennom direkte og kulturell språkkontakt. Den direkte språkkontakten kommer gjennom de store latinamerikanske miljøene som finnes flere steder. Den kulturelle kontakten er resultat av stadig økende interesse for spansk språk, reiser til Latin-Amerika, spanskspråklige filmer, latinamerikansk musikk, danser og mat (Hasund 2000: 156).

Det er interessant at mange av de spanske ordene er representert i både Norge, Sverige og Danmark, mens de øvrige fremmedspråklige ordene er ganske særegne for hvert land. F.eks. finner vi i det svenske materialet mange ord fra tyrkisk: *guss* (jente), *chok* (mye), *tagga* (gå, løpe), men noen av de mest frekvente kebab-ordene er ikke representert (Kotsinas 2000: 45-46). Denne forskjellen mellom utbredelsen av spanske ord og øvrige fremmedspråklige ord, tyder på at alle de nordiske landene opplever en felles påvirkning fra spansk, på linje med engelsk, mens påvirkningen av de øvrige språkene er mer lokal (Drange 2002: 14).

Tabellen under viser de ti mest frekvente fremmedspråklige ordene (utenom de engelske) i det norske slangmaterialet. Vi ser at alle ordene er registrert med forskjellige skrivemåter, noe som tyder på at ordene brukes først og fremst i muntlig tale.

Tabell 1. De ti mest frekvente fremmedspråklige ordene i det norske slangmaterialet (UNO)

Ord	Språk	Betydning på original-språket	Betydning i under-søkelsen	Skrivemåter	Antall
/spa/	Berbersk	Bra	Bra	<i>uspa, schpa, spha, sjpaa, spa, spah, shpa</i>	115
/ka:'be/	Berbersk, arabisk	Prostituert	Jente	<i>cabe, cæbe, kabe, kæbe, kahbe, kæbe, kebe, kæbø, qabe, qæbe</i>	80
îâ	Arabisk	Ikke, nei	Ikke	<i>lø, le, løh</i>	47
/kibe/	Midtøsten	Skjulested	Stjele	<i>kibbe, kjibbe, kjippe</i>	38
<i>schlafen</i>	Tysk	Sove	Sove	<i>schlafe, schlafen, schläfe, sclæfe'n, slafen, slafer, slafern, slæfe'n, sclafe, slæfen</i>	33
<i>loco</i>	Spansk	Gal	Gal	<i>loca, loko, loka, locco</i>	30
<i>baosj</i>	Arabisk	Sjef, hode	Politi	<i>bavish, baosh, baovsh, bausch, bauschen, baush, bæusjh, bævish, bævosh, bævosj, bævvish, bævvosh, bavors, bavers, bævers, bæversj, baesj, babors, babozy, babuschka</i>	28
<i>avor</i>	Berbersk	Stikk	Løp	<i>avour, avvor, avora, avor</i>	16
<i>wallah</i>	Arabisk	Ved Gud	Helt sikkert	<i>vålla, vola, volla, wålla</i>	15
<i>kief</i>	Arabisk	Marihuana	Røyke	<i>kife, keife, kiefe, keef, kifa</i>	14

Kilde: Drange 2002: 15

Til andre frekvente ord hører f.eks. de spanske ordene *amigo* (venn), *dineros* (penger), *merikån* (slem, homse) og de arabiske ordene *isjvar* (stjele) og *sjofe* (se) (slang.no). Utenom det tyske ordet *schlafen* har alle ordene opphav enten i innvandrerspråk eller i spansk. Materialet konsentrerer seg

altså på to fenomener: *kebab-norsk* og *salsa-norsk* (slik kalles påvirkningen fra spansk av Drange - 2002: 155). Noen av de spanske ordene kan også regnes til kebab-norsk, f.eks. *merikån* (jf. Østby 2005: 35). På den andre siden, kebab-norsk inneholder også ord fra engelsk og norsk som ikke er inkludert her.

3.3.2. Ordenes utbredelse

Resultatene fra undersøkelsen viser at Oslo har den klart største andelen fremmedspråklige ord. Tabellen nedenfor viser at Oslo også har flest slangord totalt som understøtter teorien om at hovedstadene er trendsettere når det gjelder å sette standarder for språkbruk (jf. Stenström 1999: 180). En del av de fremmedspråklige ordene er registrert også i andre byer, og da er det spesielt de spanske ordene.

Tabell 2. Antall ord fordelt på språk og region (UNO)

	Norsk	Engelsk	Annet språk	Blandet	Total
Bergen	4071	1019	28	44	5162
Oslo	7098	2077	585	103	9863
Tromsø	5609	1231	38	35	6913
Total	16778	4327	651	182	21938

Kilde: Drange 2002: 16

I UNO-materialet var det bare en liten del av informantene som hadde noen form for innvandrerbakgrunn. Resultatene viser altså at det ikke er noen klar sammenheng mellom fremmedspråklige slangord og informantenes etniske bakgrunn. Drange mener at ordene opprinnelig er plukket opp i innvandrer miljøer, og at de senere blir tatt opp i språket og sprer seg som andre slangord (Drange 2002: 16).

Den skriftlige undersøkelsen dokumenterer ikke om ordene virkelig blir brukt av informantene. Derfor ble det i regi av UNO- prosjektet også samlet et talemålsmateriale (jf. Drange & Hasund 2000) som inneholder noen eksempler på bruk av disse ordene. Drange viser et eksempel som illustrerer at kebab-ordene ikke bare brukes av innvandrerungdom:

"Hanne: har Frederik fått seg kjæreste?
Henriette: spa kæbe dame. Hva heter hun?
Hanne: spa kæbe dame."

(Drange 2002: 16)

Disse informantene er ungdom fra vestkanten uten innvandrerbakgrunn. I 1998 dokumenterte altså forskere at de fremmedspråklige ordene sprer seg i forskjellige miljøer.

Hvis vi sammenligner ordene i UNO-materialet med det som forekommer i Aasheim (1995), ser vi at mange av ordene er stabile, som igjen tyder på at de fremmedspråklige ordene/kebab-ordene har funnet sin plass i ungdomsspråket og går i arv fra en ungdomsgenerasjon til den neste.

3.4. Østby

I 2005 skrev Andreas Østby *Kebabnorsk ordbok* med 150 slangord som blir brukt av ungdom i de østlige delene av Oslo sentrum. Det dreier seg om den første slangordboken på 20 år (Vestrum 2005). Den forrige var *Høy eller stein? Narkotikaslang i Norge* som Halvor Eifring skrev i 1985.

Arbeidet startet da Østby skulle oversette boken *Ett öga rödt* (Khemiri 2005) fra innvandrer-svensk (eller rinkeby-svensk) til norsk. Han bestemte seg for å oversette det til en liknende form for norsk - altså kebab-norsk, og da måtte han bli kjent med ordforrådet som preger denne blandingsvarieteteten. Østby brukte Aasheims hovedoppgave fra 1995, men fordi slang har gjennomgått forandringer i løpet av disse ti årene, bestemte han seg for å gjøre det empiriske arbeidet på nytt. Materialet han samlet inn, brukte han til å sette sammen en slangordbok som ble utgitt av Gyldendal.

Kebabnorsk ordbok er ikke en standard slangordbok eller en fullstendig dokumentasjon over Oslo-ungdommens slang, men snarere, som Østby skriver, „et forsøk på å videreformidle den fascinasjonen jeg selv har for dette fenomenet som har oppstått midt iblant oss“ (Østby 2005: 7). Østbys bok er skrevet for en videre krets av lesere, og representerer ikke en vitenskapelig arbeid. Likevel tror jeg at den er verdt å presentere her.

3.4.1. Informantene og deres forhold til slang

Østby foretok sin undersøkelse i en form av intervjuer med varierte grupper av ungdommer. Han snakket med elever ved både grunn- og videregående skoler som alle var mellom 14 og 18 år og kom fra vidt forskjellige steder i byen. Østby spurte først og fremst om betydningen til de ulike ordene, og han interesserte seg også for i hvilke situasjoner og av hvem ordene mest brukes (ibid: 8).

Østby la også merke til hvilket forhold ungdommene hadde til slang. Han skriver om dette i forordet av boken:

„et stort flertall av ungdommene (...) syntes at det er kult med nye ord og med ord som virker ekskluderende på sånne som meg. Men noen av ungdommene, både *potteter* [=nordmenn] og andre, hevdet at sterk bruk av slang virket fordummende, og opplevde at det hindret folk i å bli tatt på alvor.” (ibid: 9).

Østby skriver videre at fordi mange av ordene var stygge, likte ikke alle å fortelle om ordenes betydning. Det gjaldt særlig jenter fra minoritetsspråk som ikke kunne tenke seg å bruke de mer vulgære uttrykkene, men det fantes også gutter som ”elsket å diskutere tabuuttrykk, som var opptatt av den helt riktige uttalen og nøyaktig hva ordene betyr på opprinnelsesspråket” (ibid). Denne beskrivelsen avspeiler også den situasjonen jeg selv opplevde da jeg foretok min undersøkelse i Oslo.

3.4.2. Ordbok

Østby behandler, like som Aasheim i 1995, forskjellige ord som oppleves som kebab-slangord av ungdom i Oslo. Disse ordene har opphav i både innvandrerspråk, norsk og engelsk/amerikansk. Et fåtall av ordene har opphav i spansk. Boken inneholder litt færre uttrykk enn Aasheims oppgave, men vi blir også kjent med noen nye uttrykk som ikke ble registrert tidligere.

Ordene i boken er inndelt i ni kategorier som gjenspeiler bruken av dem: 1. Om sex og juling, 2. Brødre og kæber, 3. ”Sjpa er ikke så sjmø å si” – honnørord for en ny tid, 4. ”Hva skjer, ‘a? Ingenting. – tiden må fordrives, 5. ”Sjof! Baosj! Avor! – forbrytelser og annen business, 6. Skjellsordene – det du håper du aldri må si, men trenger å forstå når fornærmelsene hagler, 7. Ære,

respekt og disrespect, 8. Rase, 9. Annet (ibid: 5). Bakerst i boken er det en alfabetisk oversikt over ordene.

Skriftbildet til ordene varierer av og til fra Aasheims stavelse. Østby forklarer det med at han prøvde å gjøre ordene så leselige som mulig, og derfor fulgte han ikke nødvendigvis ungdommenes stavemåte. Han fulgte heller den vanligste uttalen av ordene og stavet dem etter norske uttaleregler (ibid: 14). Østby prøver også å angi ordenes opphav og støtter seg mest til Aasheims hovedoppgave og ungdommenes egne forklaringer på opprinnelsen.

Østby forsøker dessuten å angi eksempler på hvordan ordene brukes. Han siterer setninger informantene selv har kommet med, og bruker også sitater fra musikktekster av rap-gruppen *Minoritet1*. Jeg har delvis brukt disse eksemplene i tabellen 3, som gir informasjon om ordene jeg valgte for spørreskjemaet.

Ved Østbys ordbok er det mest interessant at vi kan sammenligne ordenes betydning med det som står i Aasheims hovedoppgave, og slik observere en viss utvikling av fenomenet på det leksikalske nivå. Et godt eksempel på at betydningen kan forandre seg i løpet av ti år, er det arabiske ordet *taz*. I 1995 viste Aasheims undersøkelse at *taz* ble brukt omtrent som "dust" i Oslo (Aasheim 1995: 79), mens det i dag har fått samme betydning som det har på opprinnelsesspråk, nemlig "tullprat" (Østby 2005: 105).

3.4.3. Mellomspråk

Bak i boken diskuterer Østby spørsmålet om språket til norske ungdommer blir påvirket av "gebrokkent norsk" – såkalt mellomnorsk. Mellomnorsk blir snakket av utenlandske ungdommer som er i ferd med å lære seg språket, og gjør forskjellige typer feil. Deres språk har ofte forenklet grammatikk, feil setningsstruktur og fremmed uttale.

Som tidligere nevnt, er en festing av mellomspråket dokumentert f.eks. i Rinkeby utenfor Stockholm, hvor også etnisk svenske ungdommene snakker "gebrokkent" (jf. Kotsinas 1988, 2000). Østby skriver at mellomnorskens grammatikk ikke synes å ha festet seg i Norge. Ifølge ham er de grammatiske avvikene fra standardnorsk oppfattet som feil, og har i liten grad spredt seg til ungdommer med norsk som morsmål (Østby 2005: 111).

4. Feltarbeid

4.1. Praktisk gjennomføring av undersøkelsen

I desember 2004 foretok jeg en egen undersøkelse om kebabnorsk-fenomenet blant norsk ungdom. Undersøkelsen ble gjennomført i form av et skriftlig spørreskjema på to videregående skoler i Oslo øst med en forholdsvis stor andel ikke-vestlige innvandrere.

De fleste informantene gikk på Manglerud vgs (videregående skole) som ligger sørøst i Oslo, bydel Østensjø. Østensjø har ifølge statistikkene 16,9% innvandrere (tabell 20, vedlegg 3), og innvandrerungdommer mellom 16-19 år skal utgjøre 22,3% av befolkningen i denne alderen (tabell 21, vedlegg 3). Jeg ville tro at det var flere elever med innvandrerbakgrunn på Manglerud vgs, omtrent 50%. En liten andel av informantene fant jeg på Hellerud vgs som ligger nordøst i Oslo, bydel Alna. I Alna bor 37,4% registrerte innvandrere, og blant ungdommer mellom 16-19 år, er det hele 37,4%. Jeg ville igjen anslå at antallet innvandrerungdommer på Manglerud vgs var høyre - omtrent 80%.

Den praktiske gjennomføringen av undersøkelsen foregikk etter to måneder, da jeg jobbet med å studere fenomenet. Jeg bestemte meg for å undersøke kebab-norsk først og fremst fra følgende synsvinkler:

- utvikling av fenomenet over tid (om ordene som bruktes i 1990-tallet fortsatt er frekvente, eventuelt om det finnes noen andre frekvente ord),
- sammenheng mellom kjennskap og bruk av kebab-uttrykkene i forhold til informantenes kjønn og etnisk bakgrunn,
- informantenes egne holdninger til fenomenet.

Med hensyn til disse siktemålene laget jeg et eget spørreskjema (se neste kapittel).

Så prøvde jeg å kontakte videregående skoler i Oslo øst. På Manglerud vgs anbefalte lærere meg å snakke med elever i løpet av lunsjpausen. Dette viste seg som en veldig god idé fordi jeg kunne ta kontakt med elevene på en uformell måte. De fleste var ganske snille og ville bli med i undersøkelsen. Mange var veldig interesserte i saken, og snakket med meg om hva de syntes om språk, slang og innvandrersituasjonen i Norge.

Dagen før jeg besøkte Manglerud vgs, avtalte jeg med en lærer på Hellerud vgs at han skulle dele ut skjemaene til elevene i klassen sin. Etter en uke fikk jeg skjemaene, som ble utfylt i løpet av undervisningen av den tredje allmennfagklassen, tilbake. Dessverre var det ved første blick klart at elevene

oppfattet oppgaven som del av offisiell undervisning og derfor ikke viste så stor interesse for saken som informantene på Manglerud vgs. Mange av skjemaene var nemlig ukomplette¹¹ og kunne ikke brukes i undersøkelsen. Til slutt fikk jeg allikevel akkurat så mange informanter jeg hadde behov for på begge skolene. .

Jeg var ganske overrasket over at kjønn og etnisk bakgrunn til informantene var relativt jevnt fordelt i materialet jeg fikk. På Manglerud vgs fikk jeg, sett bort fra de ukomplette skjemaene som ble regnet for ugyldige, totalt 49 informanter: 9 utenlandske jenter, 15 utenlandske gutter, 13 norske jenter og 12 norske gutter. På Hellerud vgs. fikk jeg omtrent 20 komplette skjemaer, og av disse valgte jeg 11 som ble med i undersøkelsen, fordelt i grupper med 15 informanter i hver. Da jeg hadde 4 jevnt representerte grupper, kunne jeg enklere drøfte resultatene i sammenheng med informantenes kjønn og etnisk bakgrunn. Resultatene presenteres i kapittel 5.

I mai 2005 samarbeidet jeg med en gruppe voksne nordmenn som var på besøk i Praha. Det dreide seg om et blandet kor med 12 kvinner og 6 menn fra Oslo. Jeg benyttet denne situasjonen til å gjennomføre en tilleggsundersøkelse om de voksnes kjennskap til kebab-norsk. Jeg ba dem om å fylle ut de samme spørreskjemaene jeg brukte til undersøkelsen blant ungdom. Formålet var å finne ut om de er kjent med fenomenet, om de kjenner/bruker noen kebab-ord og hva de synes om at norsk språk blir påvirket av innvandrere. Resultatene fra denne ekstra undersøkelsen blir presentert i kapittel 6.

¹¹ Enten manglet betydningen av de kjente ordene i oppgave 1, eller informasjon om informanten (sosiale variabler).

4.2. Presentasjon av spørreskjemaet

Spørreskjemaet jeg brukte i undersøkelsen (se vedlegg 1) er bygd opp slik¹²: Oppgave 1 utgjør et avkryssningsskjema med 20 av de mest typiske kebab-ordene, inkludert tre spanske slangord og ett opprinnelig tysk ord. Informantene skulle krysse av om de kjente uttrykkene eller ikke, skrive betydningen av ordene de kjente og krysse av om de brukte dem ofte, sjelden eller aldri. Jeg ville først og fremst finne ut om ordene jeg fant i materialer fra 1990-tallet er populære blant ungdom i dag, og hvem som bruker dem mest. Dessuten var jeg interessert i om betydningen av ordene har endret seg.

I oppgave 2 ble informantene bedt om å skrive noen andre ord av lignende type, eventuelt bruke dem i en setning. Siktemålet var ikke å samle så mye materiale som mulig, men å registrere også andre frekvente slangord som er i bruk i dag, og som ikke er med på listen i oppgave 1.

I oppgave 3 skulle informantene svare på to spørsmål: om de skjønnte betegnelsene "kebab-norsk" og "volla-norsk", og hva de syntes om fenomenet. I 2004, da jeg var i ferd med å foreta undersøkelsen, var betegnelsen "kebab-norsk" ikke så etablert som i dag. Jeg lurte derfor på om ungdommene selv skjønnte navnet, eventuelt om de hadde et annet navn for fenomenet. Dessuten ville jeg undersøke ungdommenes egne holdninger til fremmedspråklig påvirkning på norsk.

I den siste delen av spørreskjemaet spurte jeg informantene om følgende sosiale variabler: skole, alder, kjønn, bosted, hvor familien kommer fra og hvilket språk de snakker hjemme. Ved hjelp av svarene på de to siste spørsmålene, kunne jeg dele informanter i to grupper: etnisk norske informanter og informanter med utenlandsk bakgrunn.

4.2.1. Valg av ordene i oppgave 1

Det var vanskelig å velge de "riktige" 20 ordene i oppgave 1. Aasheim presenterer i sin hovedoppgave mer enn 200 ord, men det står ikke noe om hvilke ord som er de mest frekvente. Østbys ordbok hadde jeg i 2004 ikke for hånden. Jeg gikk derfor først og fremst ut fra UNO-undersøkelsen fra 1997-1998 (se kap. 3.2.2.) som viser antall informanter som anga et konkret ord

¹² For valg av metode se kap. 2.3.3.

som et slang-ord. Jeg brukte alle de ti mest frekvente fremmedspråklige ordene fra det norske slangmaterialet (se tabell 1). I tillegg kom noen ord fra hjemmesiden slang.no (en side relatert til UNO-prosjektet). Det gjelder de spanske ordene *amigo* og *dineros* og de arabiske ordene *isjvar* og *sjofe*. Resten av ordene på listen ble mer eller mindre tilfeldig hentet fra følgende materiale: Aasheims artikkel "Byvankerslang" publisert i 1993 i tidsskriftet *NOA* (Aasheim 1993), Aasheims artikkel „Kebab-norsk“ publisert i 1997 i samlingen *Ungdomsspråk i Norden* (Aasheim 1997) og Hasunds artikkel "Gjør ungdommen hærverk på det norske språket?" publisert i 2002 i *Kulturelle kontekster* (Hasund 2002).

Jeg inkluderte også tre spanske ord og ett tysk ord for å kunne sammenligne påvirkning av innvandrerspråk med andre lignende innflytelser på norsk. Opprinnelig engelske eller norske ord ble ikke inkludert.

4.2.2. Alfabetisk liste over ord i oppgave 1. med informasjon om opphav og betydning (tabell)

Tabell 3. Informasjon om de 20 ordene i oppgaven 1.

ORD	SKRIVEMÅTER	ORD- KLASSE	BETYDNING	OPPHAV	OPPRINNELIG BETYDNING	KILDE	BRUK I SETNING
amigo		sub.	venn	spansk	venn	slang.no, Hasund 2002: 155	
asjko		verb	ha sex/samleie, <i>banke</i>	berbisk	sex (jeg har lyst til å ligge med deg)	Aasheim 1993: 77, 1997: 239, 1995: 67, Hasund 2002: 153, Østby 2005: 19	"Jeg vil bare asjko, jeg vil ikke love you" (Minoritet1 etter Østby 2005: 19)
avor	avour, avvor, avora	verb	gå, stikke, stikk!, løpe, reise, dra, komme	berbisk, persisk, kurdisk	løpe sin veg, gå fra	Drange 2002: 15, Aasheim 1993: 77, 1995: 67, 1997: 239, slang.no, Østby 2005: 51	"Du... Jeg må avor for jeg har møte med <i>kampen</i> " (Khemiri 2005: 138)
baosj/ bauers	bavish, baosh, bavsh, baush, bauschen, baush, bæusjh, bævish, bævosh, bævosj, bævvish, bævvosh, bavors, bævers, bæversj, baesj, babors, bauch, bovish	sub.	(nedsettende om politiet), <i>politi</i>	berbisk, arabisk	insekt eller krypdyr som nedsettende betegnelse på politiet/sjef	Drange 2002: 15, Aasheim 1995: 67, 1997: 239, 1993: 77 Hasund 2002: 153, slang.no, Østby 2005: 51	"Bauers! Skrek Ali og stormet mot bakrommet" (Lamberty-Nilssen 1998: 92)
dineros	dinero	sub. pl.	penger	spansk	penger	slang.no, Hasund 2002: 155	"...du lever godt for ikke alt for mange dineros." (George 2006)

ORD	SKRIVEMÅTER	ORD- KLASSE	BETYDNING	OPPHAV	OPPRINNELIG BETYDNING	KILDE	BRUK I SETNING
flus/fluser	floser	sub.	penger	arabisk, berbisk	penger, "gryn"	Aasheim 1995: 70, Østby 2005: 55	"Neste skritt blir å skaffe flus til Hristoforsvar og etter ferien jeg sverger jeg skal være klar til å møte dem alle sammen!" (Khemiri 2005: 136)
isbit/isbeth	isjpite, isjpit	verb	(ta! hent den!, ta et trekk, røyke hasj), stjele, knulle, gi, låne, stikke	arabisk	trekk!, ta!, dra!, napp!	Aasheim 1995: 72, Østby 2005: 57	"Se hva jeg isjpit i dag" (Østby 2005: 57)
isjvar/ ishwar	isjfar	verb	pule, <i>stjele</i>	berbisk, ?tyrkisk	tjuvradd, ?har jobb	slang.no, Aasheim 1995: 72, Østby 2005: 61	
kæbe	cabe, cæbe, kabe, kæbe, kæhbe, kahbe, kebe, kæbø, qabe, qæbe	sub.	jente (nedsettende eller nøytral), hore	berbisk	hore	Drange 2002: 15, Aasheim 1995: 72, Hasund 2002: 153, slang.no, Østby 2005: 35	"Dere skulle vært med og tatt banen, sa han, - vi så de schpaaa kæbene" (Lamberty-Nilssen 1998: 37)
kembo		adj.	stor	?kurdisk	mindre	Aasheim 1995: 72, 1997: 239, Østby 2005: 101	"For en kembodust" (Østby 2005: 101)
kibbe	kjibbe, kjippe	verb	stjele	?Midtøsten/ ?eldre norsk slang	skjulested, leilighet, hybel	Drange 2002: 15, Aasheim 1995: 73, Østby 2005: 59	"Han kibba den i går" (Østby 2005: 59)
kief/kife	kife, keife, kiefe, keef, kifa, kif	sub./verb	hasj, røyke	berbisk, arabisk	hasj, marihuana, røyke hasj	Drange 2002: 15, Aasheim 1995: 73, Østby 2005: 61	"Har du kifa, eller?" (Østby 2005: 61)
loco	loko, loca, koka, locco	adj.	gal	spansk	gal	Drange 2002 : 15, slang.no, Hasund 2002: 155	"satan, enten er du loco eller så har jeg noe SINNSYKT i vente på Colloseum neste onsdag (Battlefield.no 2005)

ORD	SKRIVEMÅTER	ORD- KLASSE	BETYDNING	OPPHAV	OPPRINNELIG BETYDNING	KILDE	BRUK I SETNING
lø	å lø	interj. (utrop)	(nei, stikk, løp, ikke), dårlig, <i>stygg, heftig, gæren, kul / uttrykk for overraskelse</i>	arabisk/ kurdisk	nei, hallo til gutter	Aasheim 1995: 72, Hasund 2002: 153, slang.no, Østby 2005: 41, 107	"men så en ting jeg ikke liker: Hei, lø i det!" (Minoritet1 etter Østby 2005: 41)
mæsa	mæze	sub.	pakistaner (<i>nedsettende</i>)	arabisk	geit	Aashei 1995: 75, 1993: 77, Østby 2005: 91	
podda		sub.	kv. kjønnsorgan, fitte	punjabi	kv. kjønnsorgan	Aasheim 1995: 75, 1997: 239, Østby 2005: 24	"Din jævla podda" (Østby 2005: 24)
schlafen	schlafe, schläfe, sclæfen, slafen, slafer, slafern, slæfen, sclafe	verb	sove	tysk	sove	Drange 2002: 15	"gaar finfint her, slafern dagen lang og vurderer aa begynne paa backpackerlivet snart" (myspace.com 2006)
sjofe		verb	å se, holde utkikk	arabisk, berbisk	se, se på	Aasheim 1995: 77, 1993: 77, slang.no, Østby 2005: 63	"Jeg sjofa på avstand mens skuespillerne snakket og røykte og jeg følte jeg begynte å miste tålmodighet" (Khemiri 2005: 155)
spa/schpaa	ushpa, shpa, schpa, spha, sjpaa, spah, sjpa	adj.	pen, bra, deilig, kult	berbisk/ kurdisk	bra, takk	Drange 2002: 15, Aasheim 1995: 78, 1993: 77, slang.no, Hasund 2002: 153, Østby 2005: 42	"Det jeg sa, var at hun der tror hun er så jævlig schpaaa..." (Lamberty-Nilssen 1998: 73)
volla/wallah	wolla, vålla, wålla, vola	verb	jeg lover, edsavleggelse, <i>helt sikkert, jeg lover ved Allah</i>	arabisk, urdu	ved Gud	Drange 2002: 15, Aasheim 1995: 80, 1993: 77, slang.no, Østby 2005: 42	"Særlig ikke wollagutter som Hristo eller svenner som Stefan" (Khemiri 2005: 136) - "gutter som tøffer seg med å si wolla ofte" (Østby 2005: 85)

4.2.3. Noen kommentarer til tabellen

ORDENE OG DERES SKRIVEMÅTER: Fordi ordene mest brukes i talemålet og sjelden i skriftspråket, kan de vanligvis skrives på flere måter. På listen til oppgave 1. har jeg brukt de mest frekvente skriftbilder jeg fant i materiale fra tidligere forskning (først og fremst Aasheim 1995 og Drange 2002). Hos noen ord står de to mest frekvente skrivemåtene i feltet "ORD". I feltet "SKRIVEMÅTER" står alle andre skrivemåter jeg fant.

ORDKLASSE OG BETYDNING: For å kunne definere norsk betydning av ordene, brukte jeg to hovedkilder: Aasheims hovedoppgave (1995) og Østbys *Kebabnorsk ordbok* (2005). Hos de spanske ordene går betydningen tilbake på UNO-materialet (Drange 2002, Hasund 2000 og slang.no). Aasheims og Østbys undersøkelse skiller riktignok 10 år, men deres beskrivelser av ordenes betydninger skiller seg ikke mye fra hverandre. I tilfeller der Østby angir en ny betydning som ikke finnes i Aasheims arbeid, er det skrevet i kursiv. Hvis betydningen Aasheim angir, ifølge Østby ikke lenger er aktuell i dag, står denne betydningen i parentes. For eksempel ordet *isbit* fungerte i 1995 som et imperativ (ta!, hent dem!), mens *isjpite* i dag er et verb med vanlig, norsk bøyning (ibid: 57).

OPPHAV OG OPPRINNELIG BETYDNING. På listen til Aasheims hovedoppgave mangler det hos flere ord opplysninger om opphav og opprinnelig betydning. Østby klarte heller ikke å finne opphav til alle ordene i boken sin. Jeg vil derfor gjøre oppmerksom på at også min klassifisering kan inneholde feilkilder. Ved ord med diskutabelt opphav står det et spørsmålstegn.

KILDE. I dette feltet finnes alle kilder for informasjon i tabellen - både kilder jeg anvendte i 2004, og også *Kebabnorsk ordbok* som ble utgitt først i 2005. Resultatene av min egen undersøkelse er ikke inkludert – de blir presentert i neste kapittel.

BRUK I SETNING. Jeg har prøvd å finne setninger med de enkelte uttrykkene for å vise deres bruk i en kontekst. Sitatene stammer både fra originale bøker (Lamberty-Nilssen 1998), oversettelser (Khemiri 2005), originale tekster til musikk (sitert etter Østby 2005), ungdommenes uttalelser (sitert etter Østby 2005) og forskjellige internettsider (f.eks. chat på myspace.com). Jeg har ikke funnet noen norske skriftlige eksempler på bruk av ordene *amigo*, *mæsa* og *isjvar*.

5. Hovedundersøkelsen - analyse av ungdommenes svar fra spørreskjemaet

5.1. Presentasjon av informantene

Grunnlaget for undersøkelsen utgjøres av svar fra 60 informanter fordelt etter kjønn og etnisk bakgrunn i fire grupper på 15. 49 av informantene gikk på Manglerud vgs, 11 av dem gikk på Hellerud vgs. Alle var mellom 15 og 19 år gamle - for å være nøyaktig var det én elev på 15 år, 15 elever på 16 år, 33 elever på 17 år, 11 elever på 18 år og én elev på 19 år.

Halvparten av informantene hadde norsk bakgrunn – de svarte at familien kom fra Norge (eller fra Norge og et annet land), og at de snakket norsk hjemme (eventuelt norsk og et annet språk til). Den andre halvparten hadde utenlandsk bakgrunn – familien (begge foreldre) kom fra et annet land enn Norge og de snakket eget fremmedspråk hjemme, eventuelt et fremmedspråk og norsk.

Tabell 4 og 5. Informantenes etniske bakgrunn

INFORMANTER MED NORSK BAKGRUNN	
FAMILIEN KOMMER FRA	ANTALL SVAR
Norge	25
Norge/England	2
Norge/Filippinene	1
Norge/Island	1
Norge/Kambodsja	1

INFORMANTER MED INNVANDRERBAKGRUNN	
FAMILIEN KOMMER FRA	ANTALL SVAR
Albania	1
Albania/Makedonia	1
Bosnia	1
Eritrea	1
Frankrike/Tsjekkia	1
Gambia	1
Chile	1
Chile/Tyrkia	1
Irak	1
Iran	3
Kina	1
Kurdistan	1
Kurdistan/Iran	1
Marokko	2
Pakistan	5
Somalia	1
Thailand	1
Tyrkia	3
Ungarn	1
Vietnam	2

Tabell 6 og 7. Informantenes morsmål

INFORMANTER MED NORSK BAKGRUNN	
SPRÅK EN SNAKKER HJEMME	ANTALL SVAR
norsk	27
norsk/engelsk	1
norsk/samisk	1
norsk/tegnspråk	1

INFORMANTER MED INNVANDRERBAKGRUNN	
SPRÅK EN SNAKKER HJEMME	ANTALL SVAR
albansk	1
albansk/norsk	1
arabisk	1
arabisk/norsk	2
bosnisk/norsk	1
farsi	1
fransk/tsjekkisk	1
kinesisk	1
kurdisk	1
kurdisk/gorani	1
kurdisk/norsk	1
persisk	1
somalisk	1
spansk	1
spansk/norsk	1
thai	1
tingrinja/norsk	1
tyrkisk	3
ungarsk/norsk	1
urdu	3
urdu/norsk	1
urdu/punjabi	1
vietnamesisk	1
vietnamesisk/norsk	1
wolof/norsk	1

Som tabellene viser, kommer informantene fra mange forskjellige land, og de snakker mange forskjellige språk. Totalt representerer de 24 land og 24 språk. 83% av innvandrerinformantene har bakgrunn fra Asia, Afrika, Sør-Amerika eller Tyrkia, mens 17% av dem har bakgrunn fra Europa. Ingen av innvandrerinformantene kommer fra Norden, Nord-Amerika eller Oseania.

Vi ser at språkene hvor ordene i oppgave 1. kommer fra, også er representert blant informantene, men ikke i like høy grad som man ville forvente. De fleste ordene er opprinnelig berbiske eller arabiske, mens bare 3 av informantene snakker arabisk hjemme, og ingen av informantene bruker berbisk aktivt.

5.2. Presentasjon av kjennskap til ordene

I oppgave 1. skulle informantene krysse av for hvilke ord på listen de kjente. Tabellen nedenfor viser hvor mange ungdommer fra hver gruppe som forsto de enkelte ordene. Kontroll ble foretatt etter svar på spørsmål om betydningen. Hvis f.eks en informant krysset av at han kjente ordet, men han anga en betydning som ligger langt fra den riktige (registrerte) betydningen (f.eks. *ishbitte*=frossen vann), ble svaret regnet som nei.

Tabell 8. Informantenes kjennskap til ordene på listen

	ANTALL INFORMANTER				
	TOTALT	NORSK BAKGRUNN		INNVAÐRERBAKGRUNN	
	60	JENTE	GUTT	JENTE	GUTT
		15	15	15	15
ORD (ETTER FREKVENS)	ANTALL INFORMANTER SOM KJENNER ORDET				
kæbe	59	15	14	15	15
spa/schpaa	59	15	15	15	14
volla/wallah	58	15	14	15	14
kibbe	52	12	15	11	14
amigo	49	10	15	12	12
sjofe	49	9	12	14	14
lø	45	12	9	12	12
loco	45	10	13	12	10
schlafen	43	12	13	7	11
kief/kife	40	8	7	10	15
avor	38	8	7	9	14
baosj/bauers	33	5	8	7	13
kembo	30	9	9	3	9
podda	29	4	5	8	12
dineros	25	5	7	8	5
asjko	24	5	1	7	11
isbit/isbeth	22	1	4	4	13
flus/fluser	21	1	5	5	10
isjvar/ishwar	5	0	1	1	3
mæsa	0	0	0	0	0
POSITIVE SVAR TOTALT	726	156	174	175	221
% KJENTE ORD PER INFORMANT (GJENNOMSNIITT)	60,5	52	58	58,5	73,5

Tabell 8 viser at ungdommene kjente igjen mange ord - i gjennomsnitt 60,5% av ordene som står på listen. Tallet er høyest hos gutter med innvandrerbakgrunn (73,5%). Jenter med innvandrerbakgrunn forsto like så mange ord som etnisk norske gutter (58%). Norske jenter forsto i gjennomsnitt 52% av ordene, som var minst av de 4 gruppene. Forskjellene er likevel ikke store.

De mest kjente ordene blant ungdommen jeg undersøkte er *kæbe* (jente) og *spa* (pen, bra). Disse ordene er også de to mest frekvente i UNO-materialet fra 1997-98 (Drange 2002: 15), og Østby bekrefter at de "forstås av alle og brukes av mange" (Østby 2005: 42).

Også følgende ord, som forstås av mer enn 2/3 av informantene i gjennomsnitt, er veldig frekvente i det norske ungdomsmiljø: *volla* (sverger), *kibbe* (stjele), *amigo* (venn), *sjofe* (se), *lø* (nei), *loco* (gal) og *schlafen* (sove).

De opprinnelig spanske ordene *amigo*, *loco* og også *dineros*, som representerer fenomenet „salsanorsk“ (jf. kap. 3.3.1.), virker å være like kjent både hos nordmenn og utlendinger, jenter og gutter. Det tyske ordet *schlafen*, som står alene et sted mellom kebab-norsk og salsanorsk, ser ut til å være mest populært blant de norske ungdommene.

Ordet *avor* (gå) er mer kjent hos innvandrerungdommer. Dette bekrefter også Østbys kommentar at „*avor* er utbredt blant *gatemiksen*, men såpass lite kjent blant *pottetene* [=nordmenn] at det virker ekskluderende“ (Østby 2005: 51). Også ordet *kief* forstås mer av innvandrerungdommer, selv om det har vært i bruk i Norge lenge (allerede i 1985 betydde *kief* en type hasj) (ibid: 61). Ordet *baosj* er derimot oftere kjent hos gutter enn hos jenter, uansett etnisk bakgrunn. Interessant er ordet *lø* (nei, utrop) som forstås av mange – men oftere som et utrop for overraskelse, enn som et uttrykk med negativ betydning (jf. kap. 5.4.).

Ordet *kembo* (stor) forstås omtrent av halvparten av informantene, og mer av nordmenn. Også Østby skriver at ordet er mest kjent i norske miljøer, og at det har vært kjent i norsk slang lenge (Østby 2005: 101).

Stygge ord som *podda* (fitte), *asjko* (ha sex) samt ordene *ishbitte* (stjele) og *flus* (penger) er mest kjent hos innvandregutter, men lite kjent hos nordmenn. Ordene *isjvar* (pule) og *mæsa* (pakistaner) er nesten/heller ikke forstått av informantene.

5.3. Presentasjon av bruk av ordene

Tabellene nedenfor som er fordelt på etnisk bakgrunn, viser hva informantene selv skrev om eget bruk av ordene. Nordmennenes og innvandrernes svar presenteres separat, ved hjelp av to tabeller. Ord i den første tabellen er ordnet etter antall positive svar om bruk (variabler *ofte* + *sjelden*), mens ord i den andre tabellen er ordnet kun etter variabel *ofte*. Bare svar som tilhører ordene informantene kjente, blir regnet med.

Tabell 9 og 10. Bruk av de kjente ordene – nordmenn

ORD (ETTER FREKVENNS)	ANTALL INFORMANTER SOM BRUKER ORDET -			
	OFTE	SJELDEN	ALDRI	
1	spa/schpaaa	4	12	9
2	schlafen	3	12	14
3	volla/wallah	1	14	13
4	kibbe	2	12	18
5	lø	6	6	16
6	kæbe	3	8	10
7	kembo	1	10	7
8	sjofe	3	5	10
9	kief/kife	3	5	17
10	amigo	2	6	7
11	loco	3	4	4
12	baosj/bauers	2	4	13
13	avor	2	3	1
14	podda	2	3	7
15	dineros	1	4	14
16	isbit/isbeth	1	3	7
17	asjko	1	2	0
18	flus/fluser	1	1	4
19	isjvar/ishwar	1	0	3
20	mæsa	0	0	0
	TOTALT	42	114	174

OFTE BRUKTE ORD	AN- TALL SVAR	
1	lø	6
2	spa/schpaaa	4
3	schlafen	3
4	kæbe	3
5	sjofe	3
6	kief/kife	3
7	loco	3
8	kibbe	2
9	amigo	2
10	baosj/bauers	2
11	avor	2
12	podda	2
13	volla/wallah	1
14	kembo	1
15	dineros	1
16	isbit/isbeth	1
17	asjko	1
18	flus/fluser	1
19	isjvar/ishwar	1
20	mæsa	0

Tabell 11 og 12. Bruk av de kjente ordene – innvandrere

ORD (ETTER FREKVENNS)		ANTALL INFORMANTER SOM BRUKER ORDET		
		OFTE	SJELDEN	ALDRI
1	spa/schpaaa	13	14	4
2	volla/wallah	14	11	2
3	kæbe	11	13	6
4	sjofe	10	11	8
5	lø	10	10	4
6	kibbe	8	11	7
7	kief/kife	10	8	7
8	baosj/bauers	8	8	4
9	avor	10	5	6
10	loco	4	9	9
11	amigo	4	9	5
12	flus/fluser	5	8	9
13	isbit/isbeth	4	8	11
14	asjko	7	2	11
15	podda	4	5	2
16	schlafen	1	7	10
17	dineros	1	4	8
18	kembo	1	1	3
19	isjvar/ishwar	1	0	10
20	mæsa	0	0	0
TOTALT		126	144	126

OFTTE BRUKTE ORD		AN- TALL SVAR
1	volla/wallah	14
2	spa/schpaaa	13
3	kæbe	11
4	sjofe	10
5	lø	10
6	kief/kife	10
7	avor	10
8	kibbe	8
9	baosj/bauers	8
10	asjko	7
11	flus/fluser	5
12	loco	4
13	amigo	4
14	isbit/isbeth	4
15	podda	4
16	schlafen	1
17	dineros	1
18	kembo	1
19	isjvar/ishwar	1
20	mæsa	0

Når det gjelder informantenes kjennskap til ordene, er det nesten ikke forskjell mellom etnisk norske informanter og de med innvandrerbakgrunn. Når det gjelder praktisk bruk av ordene, er forskjellene mer markante. Mens innvandrerungdommer bruker (ofte eller sjelden) omtrent 2/3 av de ordene som er angitt, og bruker ca 1/3 av ordene ofte, påstår norske ungdommer at de bruker omtrent 1/2 av ordene, og bare 1/8 av dem ofte. At ordene brukes først og fremst av innvandrere, kan tyde på at *kebabnorsk* har ganske stor prestisje blant dem. Norske ungdommer har derimot oftere en nøytral eller negativ holdning til fenomenet (jf. kap. 5.4.).

Hvis vi ser på de enkelte ordene, kan vi finne noen interessante sammenhenger. Ordet *spa* (pen, bra) er uten tvil det mest kjente og brukte ordet i kebab-norsken. Også ordet *kæbe* (jente) blir brukt ofte og relativt stabilt av alle gruppene.

En ikke helt stabil bruk ser vi av ordet *volla* (sverger). Mens *volla* hos innvandrerdommer er det ordet som blir brukt oftest, blir ordet brukt sjelden hos norske ungdommer (bare én av de norske informantene syntes at han brukte ordet ofte). Dette kan henge sammen med at ordet er veldig typisk for innvandrernes språk – navnet volla-norsk brukes egentlig synonymt med kebab-norsk, men det har en litt mer negativ betydning. Østby skriver at nordmenn oppfatter *wolla* som et slags symbolord for innvandreres påvirkning på språket i samfunnet (Østby 2005: 85). I denne sammenhengen vil jeg også sitere en kommentar som ble skrevet av en informant i oppgaven 3: "Liker det ikke. Foreldrene mine pleier noen ganger å si *volla* til meg, for å vise meg og søsteren min hvor dumt det høres ut" (jente, norsk, 16 år).

Interessant er bruken av ordet *schlafen* (sove), som egentlig ikke kan regnes til kebab-norsk. Dette ordet står på min liste fordi det hører til de ti mest frekvente fremmedspråklige ord i UNO-materialet, og representerer også en type fremmedspråklig påvirkning. For meg var det ganske overraskende å se at dette tyske ordet virkelig brukes i norsk slang. Fra de norske informantene som kjente ordet syntes 12 av dem at de brukte det sjelden, og 3 at de brukte det ofte (sammenlignet med innvandrerinformantene: 7 svar for sjelden og bare ett svar for ofte). Fordi det ikke finnes noen andre frekvente tyske ord i norsk slang, er *schlafen* et enestående eksempel.

Det siste ordet jeg vil kommentere bruken av her, er *kembo* (stor). Det er det eneste ordet (ved siden av *schlafen*) som forstås og brukes oftere av etnisk norske ungdommer. Som tidligere nevnt, har uttrykket *kembo* vært i norsk slang lenge, noe som også bestyrkes i undersøkelsen blant de voksne, som ofte kjenner det (jf. kap. 6.2.). Aasheim antyder at *kembo* kan ha en forbindelse med det kurdiske *kembu*, som betyr at noe blir mindre. Slangordet ville altså få motsatt betydning fra den opprinnelige, men fordi ordet har vært kjent i norsk slang før Norge hadde særlig mange kurdere boende i landet, er det mulig at *kembo* ikke har innvandreropphav i det hele tatt (Østby 2005: 101).

5.4. Presentasjon av betydningen av ordene

Informantene skulle skrive betydningen av ordene basert på to ting. For det første brukte jeg informasjonen som kontroll over deres kjennskap til ordene. For det andre ville jeg finne ut om betydningen på ordene har endret seg siden undersøkelser fra 1990-tallet. Senere har jeg også bestemt meg for å sammenligne informantens svar med det jeg fant i Østbys *Kebabnorsk ordbok* fra 2005.

De to første kolumnene i tabellen nedenfor (ORD og BETYDNING) er hentet fra tabellen 3¹³. I den tredje kolumnen finnes informantens egne beskrivelser av betydningen av ordene, og i den siste kolumnen ser vi deres eksempler på bruk av ordene i kontekst. Dette var ikke et selvstendig spørsmål, men mange av ungdommene skrev selv en setning som eksempel på bruk av uttrykkene.

Tabell 13. Betydningen av ordene

ORD	BETYDNING (Aasheim 1995/ slang.no, Østby 2005).	INFORMANTENES SVAR OM BETYDNING	INFORMANTENS BRUK I EN SETNING
amigo	venn	venn, kamerat, kompis, bror, gutt	Min amigo!
asjko	ha sex/samleie, <i>banke</i>	ha sex, ligge med noen, pule, porno, knulle	Jeg asjko henne. Asjkot den kæba.
avor	gå, stikke, stikk!, komme, løpe, reise, dra	gå, stikke, kom hit, gi meg, la meg komme, la oss gå, stikke av	Avor a. Avor hit.
baosj/bauers	(nedsettende om politiet), <i>politi</i>	politi	Fuck baosj. Baosj kommer.
dineros	penger	penger	
flus/fluser	penger	penger	Har du flus?
ishbit/isbeth	(ta! hent den!, ta et trekk, røyke hasj), stjele, <i>knulle, gi, låne, stikke</i>	stikke, stjele, stjålet	
isjvar/ishwar	pule, <i>stjele</i>	stjele	
kæbe	jente, hore	jente, pen jente, fin dame, babe, sexy blondine, hore, heftig dame, kvinne	Se på hun kæba a.
kembo	stor	stor, svær, veldig	
kibbe	stjele	stjele, ta, bøffe	Kom vi kibber.

¹³ Betydningene hentet fra Østbys ordbok, som skiller seg fra tidligere betydninger, er skrevet i kursiv. Betydninger som ifølge Østby ikke brukes i dag, er skrevet i parentes.

ORD	BETYDNING (Aasheim 1995/ slang.no, Østby 2005).	INFORMANTENES SVAR OM BETYDNING	INFORMANTENS BRUK I EN SETNING
kief/kife	hasj, røyke	hasj, røyke, heroin, joynt, dop	Han kiffa.
lø	(nei, stikk, løp, ikke), dårlig, <i>stygg, heftig,</i> <i>gæren, kul / uttrykk for</i> <i>overraskelse</i>	uttrykk, wow, nei, det er ikke bra, overdrivende, drit i det, kjipt, hei, teit, noe bra, fy fæn	Det er lø'as. Lø i det.
loco	gal	gærn, gal, chillern, sprø, rå	
mæsa	pakistaner		
podda	kv. kjønnsorgan, fitte	vagina, kukk, fikke, kv. kjønnsorgan	
schlafen	sove	slappe av, sove, ta det med ro, chillern, rolig	Jeg trenger å schlafe.
sjofe	å se, holde utkikk	undersøke, å se, sjekk ut	Sjofe den kæba.
spa/schpaa	pen, bra, deilig, kult	fin, tøff, bra, pen, sexy, flott, kult	Bilen er schpaa.
volla/ wallah	jeg lover, edsavleggelse, <i>helt</i> <i>sikkert, jeg lover ved</i> <i>Allah</i>	Kom her a! Sverger!, sverger i Guds navn, Gud Allah	Wollah, hun er schpaa.

Vi ser av tabellen at kebab-ordene for det meste brukes med stabil betydning over tid, men ved noen ord kan vi betrakte betydningforskyvninger som jeg skal kommentere her. Dessuten vil jeg gjøre oppmerksom på noen interessante eksempler.

For ordet *amigo*, anga informantene ved siden av betydningen venn en ny betydning; gutt eller bror. Det dreier seg om en liten forskyvning fra den opprinnelige betydningen.

Ordet *avor* er interessant fordi det uttrykker både bevegelsen til og fra, som også bekrefter informantenes svar. Begge betydningene finnes også i berbisk, persisk og kurdisk (Østby 2005: 51).

Til ordet *ishbit* (egentlig *ishbitte*) skrev informantene betydningene stjele og ta. Det bekrefter at i dag brukes *ishbitte* som et verb med vanlig norsk bøyning, mens i 1995 fungerte ordet *isbit* bare som imperativ i byslangen (Aasheim 1995: 72). I dagens slang brukes ordet ikke lenger med betydningene ta et trekk og røyke hasj, som er hentet fra arabisk imperativ med opprinnelig betydning trekk (ibid). Heller ikke betydningene gi, låne og knulle (Østby 2005: 57) var kjent for informantene mine.

Ordet *isjvar* bruker informantene i betydningen å stjele. Dette ordet kan ha blitt dannet fra berbisk substantiv *sjeffar* som betyr tjuvradd (Østby 1995: 61). For pule brukes ikke ordet lenger.

Kæbe skal ifølge materialer brukes for jente (nøytralt) eller hore (betydningen på ordet i berbisk), men flere av informantene svarte at ordet dessuten har en fin betydning (fin dame, sexy blondine...).

Et interessant ord er *lø*. I alle materialer før Østby (2005) kan vi lese at betydningen til ordet er nei, ikke, dårlig eller stikk. Aasheim relaterer det til det arabiske ordet for nei som lyder /la:/ (Aasheim 1995: 74). Ifølge Østby har ordet fått svært variert betydning i dag – det brukes også i betydningen kul eller drit i det (Østby 2005:41) – som jeg også har registrert. Dessuten brukes sammensetningen *å lø* som uttrykk for noe overraskende, „enten man er imponert eller sjokkert“ (ibid: 107). Uttrykket er relatert til *lø*, men har fjernet seg langt fra opphavet (jf. informantens svar: kjipt, hei, teit, noe bra, fy fæn). I denne betydningen brukes ordet åpenbart oftere enn i den opprinnelige negative betydningen.

Ordet *schlafen* har også gjennomgått en liten forskyvning fra den opprinnelige betydningen. Det brukes ikke bare om å sove, men uttrykker også aktiviteter som å slappe av eller å ta det med ro. I denne betydningen oppføres ordet som synonym til *chillern* (jf. kap. 5.3.).

5.5. Presentasjon av andre kebab-ord

I oppgave 1. har jeg selv valgt ordene som jeg syntes var de mest frekvente, men jeg var klar over at det finnes mange andre kebab-ord som også er vel etablert i det norske ungdomsmiljøet. Derfor spurte jeg i oppgave 2.: ”Bruker du noen andre ord av lignende type? Det er fint om du kunne benytte ordet i en setning slik at jeg får et eksempel på hvordan det brukes.”

Tabellen under viser alle ordene med alle skrivemåter informantene anga. Nesten ingen brukte dem i en setning. Ordene er ordnet etter antallet av informanter som skrev at de brukte ordet. Dette tallet er svært relevant¹⁴. Jeg sammenligner også informasjonen jeg fikk fra ungdommene med informasjonen som finnes i trykte kilder. Hvis det ikke står noe om ordene i de trykte kildene, har jeg prøvd å finne belegg på internett. Opplysninger jeg fant på internett står i kursiv.

¹⁴ Tallet 11 tyder på at ordet er veldig populært, men også noen av ordene som ble angitt bare av én informant har ganske stor utbredelse, f.eks. *shmø* (fin) eller *bøffe* (stjele).

Tabell 14. Andre kebab-ord som brukes i dag

INFORMANTENES SVAR				INFORMASJON I TRYKTE KILDER / INTERNETTKILDER				
ORD	ANTALL	BETYDNING	ORDET KOMMER FRA	ORD	BETYDNING	OPPHAV	BRUK I EN SETNING	KILDE
chillern	11	slappe av	USA	chille/ chille'n	slappe av, ta det rolig	engelsk	Vi chille'n hjemme hos henne.	Østby 2005: 45
gærro, gero, garro	11	røyk, røyke, sigaretter	Marokko	garro	sigarett	spansk		Østby 2005: 99
tæsje, tæsje, terse, tesje	9	rane, stjele	Norge	tasje/tæsje	stjele, ødelegge, bli tatt av politiet	berbisk	Jeg tasjer på grunn av kronene.	Østby 2005: 63
tært, tert	7	fint, kult, bra	Norge	tert	bra, pen, kul	urdu	Jeg blæsta hun terte dama.	Østby 2005: 42
gandoo, gando	6	homse		gandoo	gutt (egentlig "homofil")	urdu		slang.no
panchod, bandjodd	6	søsterpuler, morrapuler	urdu/Pakistan	pænsjott	søsterknüller	punjabi	Ikke ypp med meg, din pænsjått.	Østby 2005: 75
blæste, blaste	5	banke, ta, knulle, ha sex		blæste	å ha sex, lure, stjele, banke, ødelegge	engelsk	Du kommer til å bli blæsta.	Østby 2005: 19
loke	4	henge, vandre, henge rundt		loke	å ikke gjøre noe	uklart	Jeg orker ikke loke er oppe, as. Vi drar.	Østby 2005: 45
chica	3	jente	spansk	chica	jente	spansk		slang.no
bønner	2	hasj, kief		bønner	hasj	norsk	Kjøpte tobakk fordi vi skal røyke bønner i kveld.	freakforum.nu
cashkotta, cashkatta	2	samleie		kaskot	juling	urdu		Østby 2005: 21
gærnt	2	bra		gærnt	bra, dårlig	norsk	Ikke helt greit å si hva som er gærnt med nakken din.	Lommelegen.no
toches	2	rumpe	hebraisk	tachna	rumpe	ukjent		Aasheim 1993: 77
				toches	rumpe	jiddisk		yiddishlibrary.com

INFORMANTENS SVAR				INFORMASJON I TRYKTE KILDER / INTERNETTKILDER				
ORD	ANTALL	BETYDNING	ORDET KOMMER FRA	ORD	BETYDNING	OPPHAV	BRUK I EN SETNING	KILDE
bænge	1	ha sex		bænge	ha sex, banke opp, knuse	engelsk	Fy fæn, tenk deg å bænge henne.	Østby 2005: 19
baisning	1	gutt		baisning	?	?	Vi er en gjeng på 29 gutter fra Oslo vest, også kjent som <i>baisning`guttene</i> .	russesiden.no
bøffe	1	stjele	Norge	bøffe	stjele	uklart	Jeg bøffa'n på kiosken.	Østby 2005: 55
chico	1	gutt	spansk	chico	gutt	spansk		slang.no
chippere	1	asiatere	Vietnam	chippere	asiatere		<i>jg veit ikke hvorfor noen pakkis gutter forelsker sg i potet jntene eller chippere</i>	Pakin.no 1
cache	1	stjele						
kanjri	1	hore	Pakistan	kanjri	dårlig?		Greit finnes masse kanjri jenter, og gutter, men det finnes også snille gutter og jenter.	Pakin.no 2
kapish	1	gå, stikk		kapish	forstår du?		Bruk ord du selv forstår, kapish?	ITavisen.no
keen	1	inn til noe		keen	være interessert i noe	engelsk	Det jeg er keen på, er en kombinert kassettpiller og mp3spiller.	banan.blogg.no
klæse	1	banke		kæse	banke opp	uklart	Du kæste ha, bror.	Østby 2005: 23
kleri	1	buller	marokansk					
lannchoss	1	kukksuger	urdu					
lanntechard	1	sett deg på kukken min	urdu					

INFORMANTENS SVAR				INFORMASJON I TRYKTE KILDER / INTERNETTKILDER				
ORD	ANTALL	BETYDNING	ORDET KOMMER FRA	ORD	BETYDNING	OPPHAV	BRUK I EN SETNING	KILDE
máchod	1	morrapuler	Pakistan	<i>machod</i>	<i>morrapuler</i>	<i>punjabi</i>	<i>Morra puler til en annen. Oversatt tilbake til punjabi blir machod</i>	<i>lishkara.com</i>
merikån	1	homo		maricon	homse	spansk	Han er en jævla maricon.	Østby 2005: 35
Mommy ballz	1	sportsidioter		<i>balzz</i>	<i>utrop</i>	<i>engelsk</i>	<i>Holy Ballz!</i>	<i>urban-dictionary.com 2</i>
pottet	1	Norske		pottet	etnisk nordmann	norsk	Se potteten leker deilig.	Østby 2005: 93
shmø	1	fin		sjmø	bra, pent, kult	uklart	Smjø felger, togtjue tommer.	Østby 2005: 42
soff	1	avslappende		<i>soff</i>	<i>magne betydninger</i>	<i>norsk</i>		
tøs	1	jente		tøs	prostituerte, jente	norsk		Bokmålsordboka 1997: 509

Jeg vil nå gi nærmere kommentarer til de enkelte ordene i tabellen.

Chillern/chille'n (slappe av) er et av mange andre ord som har opphav i engelsk, og blir regnet til kebab-språket. *Chillern* hører uten tvil til de mest populære slangordene som brukes av norsk ungdom i dag. Flere av informantene oppfatter ordet som synonym til *schlafen* (se tabell 11).

Opprinnelig engelske er også ordene *blæste* og *bænge*. *Blæste* er avledet av *blast* og kjernebetydningen er å ha sex. Videre bruker mange ordet om å lure, stjele, ødelegge eller banke (Østby 2005: 19). Ordet *bænge* betyr også å ha sex og kommer sannsynlig fra det engelske *bang* (ibid). Igjen brukes ordet også om å banke eller knuse (sammenlign også med *asjko* – ha sex, banke - tab. 1.) Det antyder at mange ungdommer oppfatter sex som en voldsom aktivitet.

Mye frekvent er et opprinnelig berbisk ord *tæsje* (stjele) og også ordet *tært* (bra) som har opphav i urdu. Det er interessant at informantene som fylte ut feltet for opphav, trodde at begge ordene kom fra norsk. Ordet *tært* må ha blitt utbredt først i de siste årene, fordi det verken står i Aasheims liste (Aasheim 1995), og heller ikke i UNO-materialet fra 1997-98 (Drange 2002, slang.no). Ifølge Østby oppleves ordet i dag (lignende som *shmø*) friskere enn *spa*, som "er så etablert at det ikke er særlig *sjmø* å bruke" (Østby 2005: 42).

Ungdommene anga også flere ord med opphav fra spansk: *garro* (sigarett), *chica* (jente), *chico* (gutt) og *merikån* (homse). Det bekrefter at innflytelsen på norsk slang fra spansk er stor.

Betydningen av ordet *cashkotta* stemte ikke overens med betydningen jeg fant i kildene. Østby (2005: 21) skriver at *kaskot* brukes om juling. I 1995 fungerte ordet som et verb med betydningen banke opp eller rane (Aasheim 1995: 72), men to av informantene skrev at ordet brukes for samleie. Det er altså mulig at det dreier seg om en semantisk forskyvning eller om to forskjellige ord.

To av informantene anga ordet *toches* som skal bety rumpe og ha opphav i hebraisk. Jeg fant ikke ordet i noen av de materialene som har kommet ut i Norge siden 1995. Men i Aasheims artikkel fra 1993 (s. 77) fant jeg et lignende ord *tachna* med den samme betydningen og uklart opphav. På internett fant jeg opplysningen om at ordet *toches* brukes i jiddisk: "Kish mir en toches - Kiss my backside" (yiddishlibrary.com). Dessuten brukes det også i noen få østerrikske dialekter (ostarrichi.org). Det er godt mulig at ordet har sammenheng med Aasheims *tachna*.

Interessant er også ordet *pottet* (nordmann) som bruktes mye allerede i 1995 (Aasheim 1995: 86). Opprinnelsen er åpenbar – det dreier seg om en metafor som spiller på at hudfargen til nordmenn har omtrent samme farge som skrelte poteter. Ordet er ganske utbredt, men brukes ikke mye av nordmenn selv. Det kan settes i sammenheng med ordene *nigger* og *pakkis* som brukes nedsettende av *pottetene* om mørkhudede og pakistanere (Østby 2005: 93). Dessuten finnes ordet *chippere* (antakeligvis opprinnelig fra Vietnam), som brukes om asiater. Ordet *chippere* beskrives ikke i noen materialer om kebab-norsk, men på bakgrunn av informasjon jeg fant på internett (se tabell 14), kan vi se at det brukes blant ungdom i dag.

Ungdommene skrev flere ord som ikke finnes i noen av de trykte materialene jeg brukte. Noen av disse ordene har norsk opphav og brukes i vanlig slang, som f.eks. *bønner* (hasj). Ordet *gærnt* er veldig frekvent på internett og brukes både for bra: "Gjøre ting fort og gærnt skulle vi" (penplen.no) og dårlig (se eksempel i tabellen 14). Også ordet *tøss*, som finnes i vanlig ordbok, har norsk opphav og betyr jente eller prostituert. Ordet *soff* er antakeligvis også opprinnelig norsk (fra sove) og brukes i mange forskjellige betydninger. F.eks. for narkotikadose: "Men du har tatt et sentralstimulerende soff så du må regne med at kroppen reagerer litt på det." (freakforum.nu 2) eller i frasen: "Soff godtinår!" (espeniversen.com) med betydningen Godt nytt år. En av informantene anga betydningen: avslappende.

Noen ord brukes internasjonalt, f.eks. *kapish*. Selv om en av informantene skrev at ordet betyr stikk eller gå, fant jeg på internett bare eksempler der ordet var brukt i betydningen: forstår du? (se tabell). På samme måte brukes ordet også i engelsk: "Dont bother me again, kapish?" (urbandirectory.com 1).

Ordet *keen* kommer fra engelsk og brukes omtrent med samme betydning som på opphavsspråket: å være interessert / begeistret. En av informantene skrev en morsom frase som også har opphav i engelsk: *mommy balz*. *Ballz* brukes i engelsk slang som utrop med betydningen: "to have what it takes to get it done" (urbandictionary.com 2), men jeg fant ingen belegg for betydningen sportsidioter.

Det finnes også flere stygge skjellsord i materialet: *panchod*, *lanchos*, *lantechard*, *máchod*.. Alle disse ordene kommer antakeligvis fra urdu eller punjabi.

5.6. Presentasjon av ungdommens holdninger til kebab-norsk

I oppgave 3. spurte jeg ungdommene: "Mange av uttrykkene jeg har listet opp på side 1 er typiske for et språklig fenomen som blir kalt «kebab-norsk» eller «volla-norsk». Har du hørt disse betegnelsene før? Hva forstår du med dem? Hva syns du personlig om fenomenet?"

Med det første spørsmålet, om ungdommene har hørt betegnelsene kebab-norsk og volla-norsk, ville jeg finne ut om de kjenner disse navnene, og om de eventuelt har en egen betegnelse for sitt språk. Basert på svarene ville jeg også gi navnet til denne hovedoppgaven.

Det viste seg at begge de to betegnelsene var like godt kjent blandt ungdommene, og at de ikke hadde et eget navn for fenomenet. Derfor bestemte jeg meg for å bruke kebab-norsk som tittel, fordi denne betegnelsen generelt sett er mer kjent i det norske samfunnet.

Følgende sitater beviser at kebab-norsk/volla-norsk er et godt kjent fenomen som (nesten) alle informantene kjenner godt:

"Wolla-norsk. De som snakker med slang, sier wolla mye, det er wolla norsk. Ungdommer bruker ordene, ikke voksne, fordi de fleste ordene er stygge" (jente, 17, Kurdistan)

"Jeg har hørt ordene før og jeg vet hva det betyr. Alle vet hva det betyr, spesielt de fra Oslo. Jeg synes det er koselig, fordi når en gruppe snakker kebab-norsk, forstår de hverandre pluss at man vil passe lettere inn." (gutt, 18, Eritrea)

"Jeg syns det er ganske stilig å snakke wolla-norsk med utlendinger." (gutt, 17, Pakistan)

"JA! Jeg har hørt ordene før. Vet ikke helt, men som om du lover noe (volla), det er ungdomsspråk. Greit språk! Det er KULT!" (gutt, 16, Pakistan)

"Kebab-norsk er dumt! Det er rett og slett dårlig norsk!" (gutt, 17, Gambia)

”Jeg har hørt om betegnelsene, og jeg jeg forstår hva noen av uttrykkene betyr. Disse betegnelsene brukes fordi norsken har blandet seg mer med andre ord fra andre land, det har blitt et nytt ungdomsspråk, lettere å kommunisere mellom ungdommene.” (jente, 17, Norge)

” Jeg har hørt betegnelsene før, men jeg bruker verken å snakke kebab eller volla norsk. Men egentlig er det helt greit for meg så lenge det ikke blir skikkelig overdrevet.” (jente, 18, Norge)

”Jeg syns kebabnorsk er kjempe teit og kjempe stygt!!!” (jente, 17, Norge)

”Tar avstand fra kebab-norsk. Det ødelegger det norske språk.” (gutt, 18, Norge)

En av informantene mente at betegnelsene kebab-norsk og volla-norsk er blitt dannet av folk fra Vestkanten, dvs. at ordene ikke opprinnelig kommer fra ungdomsmiljø hvor man bruker denne typen av språket:

”Jeg forstår dem og jeg syns de er litt rare. Det er vestkantens betegnelse av vårt språk. STOLTHET. Hardt liv, Pentchod.” (gutt, 17, Norge)

En annen informant ville gjøre oppmerksom på at ikke alle ordene hører til det som kalles kebab-norsk (antakeligvis *schlafen, amigo...*):

”Jeg syns at det er ganske schpaa at vi unge bruker sånne ord som kan være ukjente for andre. Har hørt om betegnelsene før, men ikke alle disse ordene beskrives som kebab-norsk. Det «Holmlianske» samfunn er ganske preget av slike ord, så jeg forstår de fleste. Liker det ganske godt!” (jente, 16, Chile)

En av de utenlandske informantene mente at kebab-norsk bare brukes av innvandrere:

”Det er jo en god betegnelse, fordi det bare er «svarte» eller utlendingene som bruker disse ordene, ikke de Norske liksom.” (gutt, 17, Pakistan)

Men både analysen av oppgave 1 (se kap. 5.3.) og svarene til noen norske informanter viser at kebab-norsk også brukes av etnisk norske ungdommer, selv om ikke i like høy grad som innvandrere:

"Det er et eget ungdomsspråk. Det er helt greit for meg siden jeg bruker det ganske ofte." (gutt, 16, Norge)

Bare én informant kjente verken fenomenet heller ordene (utenom *kæbe* og *amigo*):

"Nei, forstår ikke, aner ikke, ha'kke peiling. (Helt seriøst altså)." (gutt, 16, Kina)

Svarene jeg har sitert ovenfor avspeiler forskjellige holdninger til fenomenet. Jeg vil nå gjerne sitere noen flere utsagn med både positive, nøytrale og negative holdninger¹⁵. Sitatene inneholder interessante oppfattelser knyttet til identitet, hemmelighet, migrasjon, innflytelse på vanlig språk og framtidsutvikling. De er preget av både humor, personlig interesse og negativ ideologi.

POSITIVE HOLDNINGER:

"Ja, jeg har hørt det. Jeg mener at de fornorsker eller bruker utenlandske ord her i Norge, som slang, for å få et rikere språk med flere ord og slik at foreldre ikke skjønner det. Jeg synes det er fint." (jente, 17, Ungarn)

"Morsomt, dominert av andre språk." (jente, 17, Vietnam – "ikke noe *wollaspråker*")

"Jeg synes at det er morsomt at språket forandrer seg og blir sterkt påvirket av utenlandske språk som bare ungdom forstår. På den måten så skjønner ikke de voksne hva vi snakker om." (jente, 17, Chile/Tyriki)

"Det er bra at språket har mange forskjellige «nasjonaliteter»." (jente, 17, Vietnam)

¹⁵ Inndelingen er relativ, fordi noen utsagn inneholder flere forskjellige holdninger.

"Jeg synes det er heftig schmøkt å ha så mange schpaaa ord i dette fucking norske språket." (gutt, 16, Kurdistan/Iran)

"Det er spa! Loco as." (jente, 17, Norge/Kambodsja)

"Har hørt om det, synes det er morsomt." (jente, 16, Norge/Island)

"Norsk blanda med andre språk for å danne et kulere språk." (gutt, 18, Norge)

"Ja, jeg synes det er bra, eget språk for ungdom." (gutt, 16, Norge)

"Wolla abdi det er spa, de er chill, og jeg spiser kebab hver dag, åålløø." (gutt, 16, Norge)

NØYTRALE HOLDNINGER

"Sånn språk er veldig brukt i Tøyen." (jente, 17, Somalia)

"Jeg forstår språket, men jeg aldri snakker sånn. Jeg synes det er noe man burde holdes utenfor det voksnes liv, altså i fremtiden. Voksne bruker bare wollah." (jente, 18, Albania/Makedonia)

"Ungdommer snakker annerledes fordi tiden har forandret seg og det er flere kulturer i verden." (jente, 17, Thailand)

"Det er språk som utvikler seg, de kommer til å bli utbredt mer." (gutt, 17, Tyrkia)

"Utlendinger danner et språk som er unike og vanskelig å forstå." (jente, 17, Norge)

"Har ikke noe imot det. Men kan skape forvirring for eldre (andre). Jeg har hørt de fleste av ordene, men noen av dem er vanskelig å betyde." (jente, 18, Norge/England)

"Ja, jeg har hørt om dem. Det er blitt veldig «populært», og det blir til at mange av disse ordene blir brukt når de mylder rundt overalt." (jente, 17, Norge)

"Har ikke noe personlig forhold til disse ordene, bortsett fra at jeg aldri bruker det." (gutt, 16, Norge)

"Det bruker bare ungdommer, ingen voksne jeg kjenner." (gutt, 17, Norge)

"Har hørt betegnelsene og forstår de mest brukte ordene, men ikke alt. Syns det er ganske teit når folk som er 100% norske snakker sånn, men det er gøy å tulle med det. Det er i tullesammenheng jeg bruker ordene!" (jente, 17, Norge)

NEGATIVE HOLDNINGER

"Jeg forstår noe, men synes mye av det er tragisk. Det er også forskjellig hva man mener. Det betyr etter miljøet ditt" (jente, 17, Norge)

"Har hørt om det før, ja. Syns det egentlig er dårlig, det erstatter det norske språket, men vi blir bare vant til dette." (jente, 17, Norge)

"Vel selv snakker jeg ikke den formen for norsk. Og jeg synes den er usannsynlig stygg." (jente, 15, Norge)

"Tar sterk avstand fra slikt, jeg mener det ødelegger språket! Avskyelig. Bruker ordene aldri!" (gutt, 18, Norge)

"Det er stygt og jeg vil gjerne ha det bort." (gutt, 19, Norge)

"En negativ utvikling av språket. I de fleste tilfeller." (gutt, 16, Norge)

Fra svarene ovenfor kan vi slå fast at informantenes holdninger til fenomenet er ganske forskjellige. Hos ungdommer med innvandrerbakgrunn dominerer positiv holdning, hos etnisk norske ungdommer dominerer nøytral eller negativ holdning, men man finner fans av kebab-norsk også blant norske ungdommer, og motstandere også blant innvandrere.

5.7. Sammenfatning av resultatene til hovedundersøkelsen

Undersøkelsen fra 2004 som jeg foretok blant ungdom på to videregående skoler i Oslo øst oppnår interessante resultater. Vi møter et meget internasjonalt ungdomsmiljø hvor mange forskjellige land og språk er representert. Til dette miljøet hører naturlig også kebab-norsk – ungdommens eget språk. Like som annen slang, inneholder også dette språket mange stygge ord som ifølge ungdommene bør holdes hemmelig for de voksne.

Slang-ordene som brukes i disse miljøene, kommer fra forskjellige språk. Jeg har konsentrert meg på ordene med opphav i de morsmålene innvandrerne har tatt med seg til Norge, med en hovedvekt på arabiske språk. Mange av disse ordene har gjennomgått en betydningsforskyvning i løpet av prosessen da de ble importert fra opprinnesspråket. Men vi ser at betydningen etter hvert kan endre seg også i norsk slang. F.eks. bruktes ordet *lø* i betydningen nei eller dårlig i 1995, mens det i dag brukes mer som et utrop for overraskelse.

Mange ord som ble brukt på 1990-tallet brukes av ungdommer også i dag. Noen har blitt mer populære (*volla*), men noen har også forsvunnet (*mæsa*), og jeg har også registrert et par nye uttrykk (*chippere*).

Kebab-norsk er kjent av alle og forstått av de fleste, men det er flest ungdommer fra innvandrerfamilier som bruker slangen, uansett hvilket land de kommer fra. De synes at kebab-norsk er morsomt, og at fremmede slangord beriker det norske språket. Noen tror at slangen hjelper dem å passe lettere inn i fellesskapet som er åpent og integrerende for ungdommer av ulik etnisitet. Det har noe med gruppeidentitet å gjøre. Også noen norske ungdommer sympatiserer med disse ideene. De bruker selv kebab-slang fordi de ønsker å bli integrert i det multietniske miljøet.

Likevel, de fleste norske respekterer fenomenet eller tar avstand fra det. Det kan henge sammen med ideologien som er knyttet til de mørke sidene som det flerkulturelle miljøet tar med seg: lukkede subkulturer og gjenger, kriminalitet og narkotikaproblematikk. Også med disse sammenhenger kan kebab-norsk bli forbundet.

Påvirkning fra spansk på norsk slang er også markant fra materialet jeg har samlet. De spanske ordene er populære både blant norske ungdommer og innvandrerungdommer. Salsa-norsk kan altså oppfattes som et parallelt fenomen til kebab-norsk, men at det ikke er utelukkende knyttet til innvandremiljøer.

6. Ekstraundersøkelse - analyse av de voksnes svar fra spørreskjemaet

6.1. Presentasjon av informantene

I 2005 foretok jeg en tilleggsundersøkelse om kebab-norsk blant en gruppe voksne sangere. Siktemålet var å finne ut om også voksne nordmenn som ikke er i stadig kontakt med ungdommelige innvandremiljøer, kjenner fenomenet og hva de syns om det (se kap. 4.2.).

De ble bedt om å utfylle ut de samme skjemaene som ungdommene og svare på spørsmål om følgende sosiale variabler: alder, kjønn, yrke, bosted, bakgrunn ("familien min kommer fra:") og morsmål ("språk jeg bruker hjemme:"). Jeg hadde totalt 18 informanter - 12 kvinner og 6 menn. Alle hadde norsk bakgrunn og norsk som morsmål. Alle bodde i Oslo, men som tabellen nedenfor viser, kom de opprinnelig fra mange forskjellige regioner i Norge.

Informantene var mellom 27 og 48 år gamle, 2/3 av dem var mellom 33 og 36. Det dreier seg altså om en generasjon, omtrent 20 år eldre enn de typiske kebab-brukerne. Både på bakgrunn av alder og regioner hvor informantene vokste opp, er det klart at de ikke selv kunne bli konfrontert med kebab-norsk da de var tenåringer.

De fleste informantene har høy utdannelse. Det er også 3 lærere og en spesialpedagog blant dem, som teoretisk kan ha personlig erfaring med kebab-norsk (sammenlign med holdninger til fenomenet, kap. 6.5.)

Tabell 15. Bakgrunn, yrke og alder til de voksne informantene

FAMILIEN KOMMER FRA	AN-TALL	YRKE	AN-TALL	ALDER	AN-TALL
Norge	2	prest	3	34	5
Horten (Vestfold)	2	lærer	3	35	3
Trøndelag	2	selvst.	2	36	2
Sørlandet	2	sosionom	2	33	2
Bergen	2	forsker	1	28	2
Larvik	2	psykiater	1	48	1
Ålesund	1	tannlegeassistent	1	31	1
Fredrikstad	1	jurist	1	27	1
Østfold	1	vernepleier	1	46	1
Hordaland	1	spesialpedagog	1		
Trondheim	1	designer	1		
Rogaland	1	førstekonsulent	1		

6.2. Presentasjon av kjennskap til ordene

Tabellen nedenfor viser hvordan de voksne informantene fylte ut avkryssingsskjemaet i oppgave 1.

Tabell 16. Kjennskap til ordene på listen – de voksne

	ANTALL INFORMANTER		
	TOTALT	NORSK BAKGRUNN	
		KVINNE	MANN
		12	6
18			
ORD ETTER FREKVENNS	ANTALL INFORMANTER SOM KJENNER ORDET		
spa/schpaa	15	9	6
amigo	13	9	4
loco	9	7	2
kæbe	8	5	3
schlafen	8	6	2
dineros	6	4	2
kibbe	4	4	0
kembo	4	3	1
volla/wallah	1	1	0
lø	1	1	0
sjofe	0	0	0
kief/kife	0	0	0
avor	0	0	0
baosj/bauers	0	0	0
podda	0	0	0
asjko	0	0	0
isbit/isbeth	0	0	0
flus/fluser	0	0	0
isjvar/ishwar	0	0	0
mæsa	0	0	0
POSITIVE SVAR TOTALT	69	49	20
% KJENTE ORD PER INFORMANT (GJENNOMSNIITT)	19,1	20,4	16,7

Ungdommene fra Oslo øst kjente gjennomsnittlig 60% av ordene som er angitt på listen. Som vi ser i tabellen, kjente de voksne gjennomsnittlig 19% av ordene. Dette er et forholdsvis høy tall hvis man tenker på at de voksne informantene har vokst opp i forskjellige deler av landet, og at de fleste ikke har en jobb relatert til ungdommer.

Kvinner forstår flere ord enn menn. Det kan henge sammen med at det var tre lærere blant kvinnene, mens tre menn var prester som sannsynligvis

ikke har særlig stor kontakt med innvandremiljøer. Vi må også ta i betraktning at jeg bare hadde 18 voksne informanter og 2/3 av dem var kvinner. Resultatene er altså ikke så objektive.

Det mest kjente ordet er med 15 positive svar (83%) *spa* –som viser seg igjen som det mest typiske ordet for kebab-norsk. Men så går antall informanter som forstår de enkelte ordene raskt ned, først og fremst når det gjelder ordene fra arabiske språk: *kæbe* kjente 44% av de voksne (hos ungdommer er det 98%, likt som *spa*), *kibbe* og *kembo* kjente 22% og *volla* samt med *lø* kjente bare 6%. Ingen av de andre ordene som har kommet inn i språket først og fremst gjennom direkte kontakt med innvandrere, var kjent for noen av de voksne informantene.

Ordene som har blitt importert først og fremst gjennom kulturell kontakt derimot, var kjent for de fleste: Alle de tre spanske ordene: *amigo*, *loco* og *dineros*, samt det tyske ordet *schlafen* var blant de 6 mest kjente ordene (sammenlign med resultater til ungdomsundersøkelsen: *amigo* – 5. plass, *loco* – 8. plass, *schlafen* – 9. plass og *dineros* – 15. plass).

6.3. Presentasjon av bruk av ordene

Tabellen under viser hvordan informantene svarte på spørsmålet i oppgave 1 - hvor ofte man tror at man bruker ordene.

Tabell 17. Bruk av de kjente ordene – de voksne

ORD ETTER FREKVENNS		ANTALL INFORMANTER SOM BRUKER ORDET		
		OFTE	SJELDEN	ALDRI
1	<i>amigo</i>	0	3	10
2	<i>loco</i>	0	2	7
3	<i>schlafen</i>	1	1	6
4	<i>kibbe</i>	0	2	2
5	<i>spa/schpaaa</i>	0	1	14
6	<i>lø</i>	0	1	0
7	<i>kembo</i>	0	1	3
8	<i>dineros</i>	0	1	5
9	<i>kæbe</i>	0	0	8
10	<i>volla/wallah</i>	0	0	1
11	<i>isbit/isbeth</i>	0	0	0
12	<i>avor</i>	0	0	0
13	<i>sjofe</i>	0	0	0

		ANTALL INFORMANTER SOM BRUKER ORDET		
ORD ETTER FREKVENNS		OFT	SJELDEN	ALDRI
14	baosj/bauers	0	0	0
15	podda	0	0	0
16	isjvar/ishwar	0	0	0
17	flus/fluser	0	0	0
18	asjko	0	0	0
19	mæsa	0	0	0
20	kief/kife	0	0	0
TOTALT		1	12	56

Selv om de voksne forstår noen av kebab-ordene jeg spurte om, tror de at de aldri bruker dem. Utenom de tre ordene *amigo*, *loco* og *schlafen*, som fikk flest positive svar, er det bare ordene *kibbe*, *spa*, *lø*, og *kembo* som sjelden brukes av én eller to informanter. Vi kan derfor si at noen kebab-ord har spredt seg til de voksnes bevissthet, antakeligvis gjennom deres egne barn og media, men de har ikke etablert seg i vanlig tale.

6.4. Presentasjon av andre slang-ord

Tabellen nedenfor viser hvordan de voksne svarte på spørsmålet i oppgave 2 – om de brukte noen andre ord av lignende type.

Tabell 18. Andre slang-ord som de voksne bruker

ORD	ANTALL	BETYDNING	OPPHAV
kult	3	morsomt, fint, bra	engelsk
kipt, kjip	3	billig, dårlig, dumt	engelsk
stash	2	pynt	engelsk
ding	1	pasient på psykiatrisk avdeling	
chillen	1	ro deg ned	engelsk
loke	1	henge på hjørnet	
disse	1	plage	amerikansk slang
så klabert	1	i orden	

De voksne oppga bare noen få ord selv. Det dreier seg først og fremst om opprinnelig engelske ord. Ordene *kult* (morsomt, fra det engelske *cool*) og *kijpt* (dårlig, fra det engelske *cheap* = billig) ble angitt 3 ganger. Begge to har

etablert seg i det norske språket, og man finner dem også i *Bokmålsordboka* (Landrø 1997). *Stash* (pynt - igjen opprinnelig engelsk) er også ganske vanlig i norsk språk (jf. f.eks. websiden stash.no).

Verbene *chillern* (slappe av / ta det rolig – fra engelsk), *loke* (å ikke gjøre noe – uklart opphav) og *disse* (plage – fra amerikansk slang: forkortelse for *disrespect*) finnes også i *Kebab-norsk ordbok* (Østby: 2005) og regnes for kebab-norsk. De to første ble angitt også av ungdomsinformantene.

Frasen *så klabert* er brukt lenge i norsk. På internett fikk jeg mer enn 400 treff på "så klabert" og mer enn 3000 treff på "klabert" for dokumenter på norsk (google.no). Uttrykket finnes i forskjellige kontekster, mest i betydningen selvsagt: "Jeg er jo her, så klabert!" (forum.kvinneguiden.no).

Til ordet *ding*, i betydningen pasient på psykiatrisk avdeling fant jeg ingen belegg.

6.5. Presentasjon av de voksnes holdninger til kebab-norsk

De voksne ble spurt, like som ungdommer, om de kjente betegnelse kebab-norsk og volla-norsk, og hva deres holdning til fenomenet var.

De fleste informantene visste hva kebab-norsk betyr, men de hadde ikke hørt betegnelsen volla-norsk før. De beskrev det språklige fenomenet oftest som en blanding av norsk og innvandrerspråk som brukes av innvandrerungdommer (pakistanere) i Oslo øst. Ingen av dem hadde en utelukkende negativ holdning til kebab-norsk (bare én kvinne skrev at hun likte det dårlig). De fleste betegnet det som "greit", "naturlig", "morsomt". En av informantene varslet om faren ved at norske ungdommer kan få gebrokket og dårlig norsk hvis de hermer etter utenlandske venner. En annen informant syntes det er viktig å skille mellom slang og riktig språk (se siterte svar nedenfor).

POSITIVE HOLDNINGER:

"Har hørt om «Kebab norsk». Forstår det som ord og uttrykk ungdom har adoptert fra ulike språk + innvandrere ungdom som har laget seg egne ord og uttrykk som ofte er en fornorskning av deres eget språk. Noen ord og uttrykk synes jeg er morsomme og dekkende for dets betydning." (kvinne, spesialpedagog, 34)

"Kebab-norsk er blanding av ulike språk, gatespråk, resultat av flerkulturelle miljøer. Innvandrere, blandet eget morsmål og norsk. Synes det er helt ok. Naturlig at det blir sånn, men masse ord jeg ikke vet hva betyr. Synes det er viktig at ungdom kan skille mellom slang og godt skriftlig språk." (kvinne, sosionom, 28)

"Jeg har ikke hørt det før, men vil tro at det handler om pakistansk/asiatisk ungdom som bruker dette i sitt hverdagspråk. Jeg syns det er greit at de bruker det, det handler om identitet og gruppeintegritet." (kvinne, førstekonsulent, 40)

"Volla-norsk er en type blandingsdialekt påvirket av pakistansk språk. Fenomenet er naturlig og greit." (mann, prest, 34)

NØYTRALE HOLDNINGER

"Ja, jeg hører på det daglig, siden jeg er lærer på ungdomsskolen Oslo øst. En måte å møte hverandre mellom kulturelle forskjeller, jeg synes det er litt gøy, ikke så mange som bruker ordene mye, men det er dumt når «fortisene» snakker gebrokken og får dårlig norsk – hermer etter utenlandske venner." (kvinne, lærer, 36)

"Hørt begrepet, bruker dem ikke og har ikke mange venner som bruker dem. Vanligere hos yngre og personer som bor på «Øst-kanten» i Oslo/store byer der det er høyt antall av innvandrere." (kvinne, selvst. næringsdriv., 27)

"Kebab-norsk er innvandrernorsk som har blitt fornorska og brukes av «norske» innvandrere." (kvinne, designer, 33)

"Kebab-norsk har jeg hørt om. Tror det er en blanding av norsk og gjerne pakistansk (urdu)." (kvinne, sosionom, 34)

"Naturlig at språk utvikler seg." (kvinne, lærer, 34)

"Har hørt denne betegnelsen nevnt om et språk med opprinnelse i gruppen med unge norsk-pakistanere." (kvinne, vernepleier, 28)

”Ja, forstår de/kjenner uttrykket (kebab-norsk – ikke volla). Forbinder det med «Oslo-øst», innvandrere miljøer, tenåringer. Kjenner ingen som snakker slik.”
(mann, 48)

”Kebab-norsk betyr at uttrykk er inspirert/påvirket av innvandreres språk.”
(mann, prest, 36)

NEGATIVE HOLDNINGER

”Jeg synes ikke noe om det. Liker det dårlig.” (kvinne, jurist, 35)

6.6. Sammenfatning av resultatene til ekstraundersøkelsen

Undersøkelsen blant de voksne viser at kebab-norsk er et generelt kjent og akseptert fenomen i det norske samfunnet. Aasheims betegnelse, som hun skapte for denne typen språk i sin hovedoppgave i 1995, viste seg som treffende, og har etablert seg fullt i norsk tale som et faglig begrep. ”Volla-norsk” derimot – opprinnelig ungdommens egen betegnelse, har ikke etablert seg.

Passiv kjennskap til kebab-ordene blant de voksne er forholdsvis stor – i gjennomsnitt kjente informantene 19% av ordene fra min liste og selv anga de tre andre kebab-ord (*chillern*, *loke* og *disse*) som også finnes i Østbys *Kebabnorsk ordbok* (2005). Aktiv bruk av kebab-ordene derimot, er veldig sjelden blant de voksne. Hvis de bruker noen av de ordene fra listen, er det først og fremst de med opphav i spansk og tysk.

De voksne forstår kebab-norsk som en naturlig utvikling av språket, og har ikke noe imot hvis de utenlandske ungdommene bruker uttrykkene. Men noen bekymrer seg for at kebab-norsk kan ha dårlig innflytelse hvis norske ungdommer hermer etter utlendinger og snakker ”gebrokken norsk”.

7. Avslutning

7.1. Sammenfatning av de viktigste momentene

I denne oppgaven har jeg behandlet et relativt nytt språklig fenomen som blir kalt kebab-norsk. Jeg har definert det som en type slang som brukes av ungdommer i miljøer med stor andel innvandrere, og som inneholder noen trekk fra pidgin og skjulespråk. Typisk for kebab-norsk er bruk av fremmespråklige ord som har opphav i de språkene innvandrere har tatt med seg til Norge. Denne språklige varieteten kan også betegnes som etnolekt, eller multietnolekt, fordi den oppstår som et resultat av økende innvandring og direkte kontakt mellom mennesker med forskjellig etnisk bakgrunn og forskjellige morsmål. Tilsvarende varieteter finner vi i mange andre vest-europeiske land, og det er bare et spørsmål om tid før vi vil bli konfrontert med en lignende fremmedspråklig påvirkning på tsjekkisk.

Tidligere forskning som er blitt gjort på kebab-norsk i løpet av de siste årene, viser at fenomenet stadig er mer aktuelt, og at slangen sprer seg ut over de miljøene den stammer fra, dvs. minoritetsspråklige gategjenger og lukkede subkulturer. I dag brukes ordene som *kæbe* eller *baosj* både av utenlandske og norske ungdommer, som slik markerer sin identitet og gruppetilhørighet. Bruk av slangen henger sammen med forskjellige holdninger og aktiviteter som åpenhet, toleranse, humor, hemmelighet, men også grovhet, vold og kriminalitet (jf. ordforrådet i tabellene 3 og 14).

I 2004 foretok jeg en egen undersøkelse som i stor grad bekrefter resultatene fra de tidligere undersøkelsene og dessuten bringer nye interessante aspekter. Når det gjelder leksikalske og semantiske tendenser, fant jeg ut at utviklingen på dette nivået er ikke så rask. Ordene som ble brukt blant ungdommer i 1995, er for det meste aktuelle også i dag, men av og til brukes de med en forskjellig eller varierende betydning. Dessuten har noen nye uttrykk dukket opp, og noen andre uttrykk har forsvunnet.¹⁶

Jeg har også prøvd å sette problematikken i sosiologisk sammenheng, og utforske i hvilken grad kjennskap og bruk av de enkelte uttrykkene er avhengig av informantenes kjønn og etniske bakgrunn. Ifølge tidligere forskning brukes kebab-norsk uten større forskjeller av både norske og utenlandske ungdommer, og motivasjonen blir mest tolket idealistisk, som

¹⁶ På bakgrunn av svar fra 60 informanter kan vi naturligvis ikke trekke absolutte og helt objektive konklusjoner, og vi må regne med at i andre ungdomsgrupper er kanskje andre uttrykk mer populære enn de jeg har behandlet i oppgaven.

individets ønske om å identifisere seg med det flerkulturelle miljøet og slik vise sin toleranse og sine antidiskriminerende holdninger.

Jeg fant ut at kebab-norsk er godt kjent for alle de ungdommene som er i stadig kontakt med et multietnisk miljø. Enkelte kebab-ord blir forstått best av utenlandske gutter, men også utenlandske jenter og norske ungdommer kjenner til de fleste uttrykkene som tidligere har blitt registrert. Grunnen til det er at de hører det daglig, men når det gjelder faktisk bruk, holder etnisk norske ungdommer seg tilbake. Bare noen få av dem snakker kebab-norsk fordi de vil identifisere seg med innvandrer miljøet. De fleste snakker sjeldet slikt, mest i tullesammenheng, eller de bruker aldri ordene. Interessant derimot er at ungdommene med utenlandsk bakgrunn bruker ordene uansett hvilket land de opprinnelig kommer fra, og hvilket språk de snakker.

Forklaring på det finner vi i ungdommenes uttalelser om hva de syns om kebab-norsk. Ungdommene med innvandrerbakgrunn identifiserer seg ofte med andre utlendinger, og språket fungerer som en positiv, sammenbindende faktor. Men blant etnisk norske ungdommer har kebab-norsk ikke like stor prestisje, og derfor brukes uttrykkene bare av og til.

Jeg har også foretatt en eksemplarisk forskning med voksne nordmenn. Resultatene viser at kebab-norsk er et kjent fenomen også blant dem, men det er mange ord de ikke forstår, og de bruker dem aldri. Annerledes er det med slangord som har opphav i spansk. Ordene som *amigo*, *loco*, *chico* og andre, er ganske populære blant alle ungdommer, men brukes også av de voksne. Salsa-norsk – spanske ord og uttrykk brukt i norsk, er et fenomen som delvis overlapper kebab-norsk, men virker å være mer utbredt og populært. Det kan henge sammen med at hele Norden har opplevd en sterk kulturell påvirkning fra Latin-Amerika de siste årene (jf. Drange 2002).

7.2. Mulig framtid utvikling og nye problemstillinger

Både forskere, lærere, foreldre og medier i Norge er opptatt av spørsmålet om hvordan kebab-norsk vil utvikle seg i fremtiden. Mange anser tendensene i ungdomsspråket som en trussel mot det norske standardspråket og er negative til påvirkningen fra andre språk, som hele tiden blir sterkere. Mange er også redd for at norske ungdommer vil få gebrokken og feil norsk på grunn av daglig kontakt med innvandrere.

Spesielt mediene har blitt veldig opptatt av kebab-norsk de siste årene, noe som kan skape inntrykk av at slangen opplever en stor utbredelse. Resultatene fra undersøkelsen jeg har foretatt, tyder allikevel på at det ikke stemmer helt. Det viser seg nemlig at norske ungdommer ikke bruker kebab-ordene i like høy grad som tidligere forskning antyder. Jeg ville tro at kebab-norsk heller ikke har etablert seg så mye i andre regioner, slik at den ville ha større innflytelse på vanlig språk. Det er jo mulig at vi om et par år finner noen kebab-ord i Bokmålsordboka, men jeg tror at de fleste uttrykkene primært blir brukt i ungdomsspråket.

Et spørsmål som henger sammen med dette er om kontakten med fremmede kulturer setter spor også på andre strukturer av språket, som fonologi og syntaks. Dette har blitt tidligere registrert, f.eks. i Sverige og Tyskland. I Norge ser det nå slik ut, og det er også mitt inntrykk, at en form av „gebrokken“ norsk med forenklet grammatikk og uttale, ikke har festet seg blant ungdommene med norsk som morsmål. Av og til kan det bli slik at mennesker etterligner denne varieteten av norsk – enten i ironisk- eller tulatesammenheng, eventuelt for å vise toleranse til minoritetene, men faktisk blir språket med innvandrerpreg oppfattet som feil.

Fortsatt uavklart er også spørsmål om kebab-norsk reflekterer den mer positive utviklingen av samfunnet – integrasjon av minoritetene, toleranse og multikulturell forståelse, eller tvert imot, om den i større grad henger sammen med lukkede innvandrergettoer og gategjenger som driver forskjellig kriminalitet. Svaret ligger antakeligvis mellom disse to polene.

Dette temaet bør nå behandles objektivt på nytt, og flere vitenskaper må samarbeide - både lingvistikk, sosiologi, psykologi, pedagogikk og politikk. Fenomenet bør diskuteres på internasjonalt nivå i sammenheng med innvandrerpolitikken, integrasjonprosesser og utdanningssystemet. Det skandinaviske modell viser seg på dette området som relativt suksessfull og kan bli inspirasjon også for de andre europeiske landene¹⁷.

¹⁷ For Norge sammenlign også HDI som viser at Norge har hatt høyest velstand i verden i de siste 7 årene, og stor innvandring til landet har ikke påvirket denne dynamiske prosessen (undp.org 2006).

8. Resumé (česky)

„KEBAB-NORSK“

**SOUČASNÁ MLUVA MLÁDEŽE
V NORSKÉM MULTIKULTURNÍM PROSTŘEDÍ**

8.1. Úvod

V této práci se zabývám relativně novým jazykovým jevem, jehož vývoj úzce souvisí s přistěhovaleckou situací v Norsku. V dnešní době žije na území této severské země 8,3 % přistěhovalců¹⁸, přičemž nejvyšší koncentraci můžeme zaznamenat v Oslu, kde tvoří etnické menšiny celých 23 % obyvatelstva. Mezi ty nejpočetnější patří Pákistánci, Íránci, Vietnamci a Somálci. Nejvíce multikulturní čtvrti nalezneme na východ od centra hlavního města. Zde registrují základní a střední školy více než 50 % dětí s přistěhovaleckým původem (ssb.no. Innvandrerbefolkningen 2006).

Děti a mladí lidé, kteří v tomto prostředí vyrůstají, se každodenně setkávají nejen s mnoha národnostmi, ale i s mnoha jazyky. Jazykový kontakt pak může vést až ke vzniku zvláštní variety norštiny, která obsahuje některé výrazy převzaté právě z jazyků přistěhovalců, jako je arabština, paňdžábština, berberština a další¹⁹. Jedná se o specifický druh slangu mládeže, který získal označení *kebab-norsk* (norština kebab).

Tento výstižný název použila poprvé Stine Cecilie Aasheim ve své diplomové práci z roku 1995, ve které se soustředí na vliv přistěhovalectví na mluvu mládeže v Oslo. Tématem se částečně zabývá také celoseverský jazykový projekt UNO (*Ungdomsspråk i Norden - Mluva mládeže v zemích evropského Severu*) z let 1997-98. Na jeho základě vznikl mimo jiné internetový výukový portál *slang.no*, který je zaměřen na tři hlavní trendy týkající se vlivu cizích jazyků na norštinu: *anglo-norsk* (anglická norština), *salsa-norsk* (španělská norština) a v neposlední řadě i *kebab-norsk*.

Ještě v první polovině devadesátých let zcela neznámý jev se postupně dostal do povědomí nejprve akademické veřejnosti, a posléze i veřejnosti obecné. Dnes můžeme o *kebab-norsk* číst v novinách, s fenoménem se setkáváme ve filmech, v knihách, textech písní i na internetu. Před nedávnem dokonce vyšel slovník *kebab-norsk* (Østby 2005), kde mohou zájemci dohledat na 200 různých cizojazyčných výrazů, které mladí lidé v Oslu, i v některých dalších etnicky různorodých oblastech Norska, používají.

Paralelní jazykové variety jsou registrovány i v dalších západoevropských zemích s vysokým procentem přistěhovalců. Například ve Švédsku mluvíme v této souvislosti o tzv. *Rynkeby-svenska* (švédština

¹⁸ Pod pojmem přistěhovalci / lidé s přistěhovaleckým původem rozumíme občany, jejichž oba rodiče nejsou původem Norové.

¹⁹ Seznam některých frekventovaných výrazů: viz tabulka A.

Rynkeby – podle názvu předměstí Stockholmu) (jf. Kotsinas 1994, 2004), v Německu pak o *Türkendeutsch* (turecké němčině) (jf. Auer & Dirim 2003). Vzhledem k tomu, že v České republice je počet přistěhovalců relativně nízký²⁰, s ustálenější multietnickou podobou češtiny se zatím nesetkáme. Nicméně do budoucna můžeme s podobným jazykovým vývojem v mluvě mládeže také počítat. Proto se v této práci nesnažím o pouhé prezentování *kebab-norsk* jako specificky norského jazykového fenoménu, ale chci ho ukázat i v sociálních souvislostech, jako jev, který reflektuje náš svět a jeho společenské proměny.

8.2. Definice *kebab-norsk*

Kebab-norsk je varieta slangu mládeže, která však netvoří ucelený jazykový systém. Vzhledem k tomu, že hraničí s mnoha dalšími jazykovými systémy a jevy, jako například pidžin²¹ a argot²², bývá také často označována jako *blandingsvarietet* (smíšená varieta) (Aasheim 1995).

Kebab-norsk se vyvíjí v etnicky i jazykově různorodých oblastech velkých měst, a proto ji můžeme označit také jako *etnolekt*, nebo *multietnolekt* (Quist 2000). Nejtypičtějším znakem norského multietnolektu je výskyt určitých cizojazyčných výrazů, které nepoužívají jen příslušníci jazykových menšin, ale také rodilí Norové, přičemž „vypůjčování“ výrazů z jazyků, kterým mluvčí normálně nerozumí, bývá označováno jako *language crossing* (jazykové křížení) (Rampton 1995).

Některé mezinárodní sociolingvistické průzkumy ukazují, že tato specifická mluva mládeže se neprojevuje pouze výskytem převzatých slangových výrazů, ale i zjednodušením syntaxe, morfologie, fonologie a prozodie (Quist 2000, Kotsinas 1994). V Norsku jsou podobné tendence také zaznamenány, nicméně to, že by norská mládež ve větším měřítku schválně mluvila „lámanou“ norštinou, zatím nebylo vědecky analyzováno. V současné době ale již probíhá rozsáhlý projekt (UPUS 2005), který má tuto problematiku

²⁰ V současné době tvoří cizinci v ČR 3% obyvatelstva, přičemž cizinci s trvalým pobytem pouze 1,3%.

²¹ Pidžin je kontaktní forma jazyka, která vzniká mícháním jazyků a jejich zjednodušením za účelem dorozumění různých etnik. Je výsledkem hlavně obchodních a kolonizačních aktivit 19. stol.

²² Argot je druh slangu užívaný uzavřenými skupinami lidí, obsahující tajné, různě zakódované výrazy.

blíže osvětlit. Velká část výzkumu je věnována i sociální motivaci a identitě mladých lidí.

Identita bývá obecně spojována s jazykovým chováním a mnoho věd soudí, že mluva individua odráží jeho sociální role. Základní teorií, která se snaží osvětlit jazykové chování ze socio-psychologického pohledu, je akomodační (přizpůsobovací) teorie (jf. Giles & Smith 1979). Podle ní se v konverzaci snažíme buď přiblížit partnerovi (tzv. konvergence), nebo naopak od něj zaujmout odstup (tzv. divergence), přičemž oba procesy mohou signalizovat jak zdůraznění vlastní sociální role, tak odpoutání se od ní (Mæhlum et. al. 2003: 112).

Používání *kebab-norsk* tedy může být v tomto směru vnímáno jako touha mladých lidí identifikovat se s multikulturním prostředím, a zároveň se odlišit od světa dospělých i od jiných zájmových skupin. Motivací k tomuto chování mohou být například sympatie k otevřenosti různým kulturám, antirasismus, ale i móda související s hudbou, stylem oblékání apod. Výrazy z *kebab-norsk* jsou ale často používány i ironicky nebo v negativním slova smyslu, čímž je signalizován latentní rasismus a odstup od multikulturního prostředí, které může být tradičně spojováno s násilím a pouliční kriminalitou.

8.5. Popis a analýza vlastního průzkumu

V roce 2004 jsem v rámci stipendijního pobytu na univerzitě v Oslo uskutečnila vlastní exemplární průzkum na téma *kebab-norsk*. Formou písemných dotazníků jsem nasbírala kvantitativní i kvalitativní data (jf. Grønmo 1996) od celkem 60 žáků dvou středních škol ve východní části města. Z dotazovaných byla polovina dívek a polovina chlapců, a rovnoměrně byl zastoupen i jejich původ – přistěhovalci versus Norové. Materiál reprezentuje celkem 24 různých národností a 24 různých rodných jazyků, včetně češtiny.

Prostřednictvím tohoto průzkumu jsem se pokusila zjistit, zda mládež zná a používá cizojazyčné výrazy, které jsem našla v materiálech předchozích průzkumů. Soustředila jsem se hlavně na výrazy z arabských jazyků, ale pro možnost komparace *kebab-norsk* s jevem nazývaným *salsa-norsk* (jf. Hasund 2002, slang.no) jsem do dotazníků zařadila i několik španělských slov a pro zajímavost i jedno slovo převzaté z němčiny. Slova původem anglická jsem záměrně vynechala, neboť přejímání slov z angličtiny představuje

samostatnou obsáhlou kapitolu, která již byla z velké míry vědecky prozkoumána.

V rámci průzkumu jsem se soustředila také na otázku, zda se význam slov během posledního desetiletí nějak změnil, a jaké další podobné výrazy mládež zná. Pro přiblížení sociální motivace, která vede mladé lidi k používání či nepoužívání tohoto druhu slangu, je v dotaznících poskytnut prostor i pro vlastní interpretaci fenoménu. Abych nakonec zjistila, do jaké míry souvisí znalost jednotlivých slov a jejich aktivní používání s pohlavím a etnickým původem dotazovaných, byli respondenti požádáni, aby vyplnili odpovídající sociální údaje o sobě.

Výsledky průzkumu ukazují, že *kebab-norsk* je živý, mezi mládeží často diskutovaný, jev. Většina dotázaných zná význam výrazů z *kebab-norsk*, které jim byly v dotaznících předloženy. Nejvíce výrazů znají chlapci s přistěhovaleckým původem a nejméně norské dívky, nicméně rozdíl ve znalosti slov jsou mezi jednotlivými skupinami velmi malé.

Nejpopulárnější jsou slova *kæbe* (dívka, původní význam je však prostitutka) a *spa/schpaaa* (dobrý, pěkný, super). Obě jsou převzatá z berberštiny a jejich význam zná 98 % dotázaných. Dalším frekventovaným slovem, které zná 97 % dotázaných, je *volla*. Výraz v arabštině znamená „slibuji při Alláhovi“, ale v norštině se používá neutrálně k vyjádření jistoty, či slibu. Slovo se postupně stalo symbolem jazykového vlivu přistěhovalectví vůbec, a výraz *volla-norsk* (norština *volla*) se proto někdy používá synonymně s *kebab-norsk*.

Obecně známá jsou také slova převzatá ze španělštiny, jako *amigo* (přítel) nebo *loco* (bláznivý). Šíření *salsa-norsk* je způsobeno jak přímým kontaktem s přistěhovalci z Latinské Ameriky (podobně jako v případě *kebab-norsk*), tak kulturním kontaktem – t.j. vlivem hudby, filmu, tance apod. (podobně jako u slov přejetých z angličtiny).

Většina slov se v současné mluvě *kebab-norsk* používá ve stejném významu jako v době průzkumu Stine Aasheim v roce 1995. U některých slov však zaznamenáme sémantické nebo morfologické posuny. Například *isbit/isbeth* (ber!) se v roce 1995 používalo pouze v imperativním tvaru, stejně jako v arabštině. Dnes se však dá výraz ohýbat jako běžná norská slovesa a uvádí se proto nejčastěji v základním tvaru *isbite/isjpite*. Dle dotazovaných se slovo používá ve významu krást, zaznamenány jsou ale také významy souložit, vypadnout, nebo půjčit.

Z materiálu je dále je patrné, že některé výrazy, které Aasheim uvedla jako typické pro *kebab-norsk* v roce 1995, ze slangu mládeže zcela vymizely. Jedná se například o výrazy *mæsa* (z arabského slova, která znamená koza, v norštině používáno ve významu Pákistánec) a *isjvar/ishwar* (z berberského slova, které znamená krádež, v norštině používáno ve významu krást nebo souložit). Na druhou stranu průzkum ukazuje, že mladí používají nová slova, která v devadesátých letech ještě nebyla zaznamenána, jako například původem arabské slovo *tært* (dobrý), nebo slovo z vietnamštiny *chippere* používané pro Asiaty.

Výrazy *kebab-norsk* znají dle průzkumu téměř všichni, ne všichni je ale aktivně používají. Odpovědi v dotaznících ukazují, že takto mluví hlavně děti s přistěhovaleckým původem, zatímco Norové užívají výrazy spíše zřídka. Toto je zcela nový poznatek, neboť autoři předchozích prací o *kebab-norsk* tvrdí, že slang používají ve stejné míře přistěhovalci i Norové. Proč tomu tak dle mého průzkumu není, nám mohou osvětlit výpovědi respondentů týkající se vlastního postoje k tomuto jevu.

Děti z přistěhovaleckých rodin hodnotí *kebab-norsk* většinou kladně, neboť podle nich obohacuje norský jazyk, je to tajná řeč mladých, které dospělí nerozumí, a pomáhá cizincům lépe zapadnout do kolektivu. Takový názor zastávají i někteří Norové, většina z nich však zaujímá k tomuto jevu spíše neutrální postoj. Existence slangu jim nevádí, ale sami takto často nemluví, a pokud ano, pak jen z legrace. Někteří *kebab-norsk* vyloženě odsuzují, neboť je to podle nich mluva deklasovaných vrstev, která kazí správnou norštinu.

8.6. Závěr

V souvislosti s *kebab-norsk* se nám naskytá otázka, jak se fenomén bude vyvíjet v budoucnu, a nakolik ovlivní podobu spisovné norštiny. Abych zjistila, zda se některá slova již rozšířila do běžné mluvy a jaký je názor společnosti na tento jev, uskutečnila jsem v roce 2005 dodatečný průzkum s menší skupinou dospělých Norů ve věku kolem 35 let. Jeho výsledky ukazují, že se tato mluva zatím ve větší míře neetablovala, neboť význam cizojazyčných slangových slov dospělí většinou neznají a sami výrazy nikdy nepoužívají. Výjimku tvoří pouze slova *spa* a *kæbe*, která jsou dnes už obecně

známá, a slova převzatá ze španělštiny, která díky silnému vlivu kultury Latinské Ameriky postupně stávají součástí běžného hovorového jazyka.

Většina dospělých respondentů hodnotí *kebab-norsk* neutrálně - jako jev, který je typický pro přistěhovaleckou mládež v Oslo, a tvoří součást přirozeného vývoje jazyka. Někteří jsou ale znepokojeni tím, že pokud budou mladí Norové v mluvě příliš napodobovat své kamarády, kteří nemluví korektně norský, mohou získat špatné návyky ve výslovnosti, gramatice i skladbě, kterých se pak budou později těžko zbavovat.

Osobně nevidím *kebab-norsk* jako jev nebezpečný pro vývoj spisovné norštiny. Je sice možné, že některé výrazy se časem stanou součástí běžné slovní zásoby, primárně však tato mluva zůstane výsadou mládeže, která tím s jistou nadsázkou dává najevo svoji identitu a odlišnost od světa dospělých. Nedomnívám se ani, že se díky přistěhovalectví ustálí zjednodušená nebo „lámaná“ forma jazyka. Ta sice může být Nory v určitých situacích napodobována – ať už ironicky, z legrace či naopak z tolerance k menšinám, ale pravděpodobně si nezíská větší prestiž a bude nadále vnímána jako chybná varieta jazyka, na což se dá usuzovat i z výpovědí samotných respondentů.

Nevyjasněná dále zůstává otázka, zda tento fenomén reflektuje spíše onu pozitivní stránku vývoje společnosti, tedy proces integrace menšin, toleranci a mezikulturní porozumění, nebo naopak, zda je více důsledkem existence uzavřenějších přistěhovaleckých ghett a pouličních gangů věnujících se různé kriminální činnosti. Odpověď je nejspíše třeba hledat někde mezi těmito dvěma extrémními polohami, přičemž nesmíme opomenout ani obrovskou roli médií, která téma velmi popularizují a prezentují ho často idealisticky, stejně jako ke *kebab-norsk* přistupovaly i předchozí výzkumy.

Proto je třeba toto téma uchopit znovu a objektivně, z pohledu různých věd, především sociologie, psychologie, pedagogiky a politologie, a diskutovat ho na mezinárodní úrovni v souvislosti s integračními procesy i systémem vzdělávání. Domnívám se, že Norsko pak může být díky svým objektivním úspěchům v této oblasti²³ pro mnohé další evropské země vzorem.

²³ Dle hodnoty HDI, která na základě úrovně vzdělání, chudoby, zdraví, HDP a mnoha dalších faktorů měří blahobyt obyvatel, je Norsko již sedmým rokem nejlepší zemí pro život, přičemž integrace menšin tento dynamický vývoj nijak nezpomaluje (undp.org 2006).

Tabulka A. Přehled některých frekventovaných slov, která se v mluvě kebab-norsk používají

VÝRAZ	VÝZNAM	PŮVOD	PŮVODNÍ VÝZNAM
amigo	Kamarád	španělština	kamarád, přítel
asjko	sex, soulož, bít	berberština	sex
avor	odejít, vypadnout, přijít	berberština, perština, kurdština	odejít, jít svou cestou
baosj/ bauers	Policie	berberština, arabština	hmyz – negativní označení pro policii
chippere	Asiaté	?vietnamština	
chillern/chille'n	odpočívat, být v pohodě	angličtina	odpočívat, být v pohodě
dineros	Peníze	španělština	peníze
flus/fluser	Peníze	berberština, arabština	peníze
gærro, gero, garro	kouřit, kouř, cigareta	španělština	cigareta
isbite/isjpite	krást, souložit, vypadnout	arabština	ber!, táhni!
isjvar/ ishwar/isjfar	souložit, krást	berberština	krádež
kæbe/kæhbe	dívka, sexy dívka, prostitutka	berberština	prostitutka
kembo	velký	?kurdština	menší
kibbe/kjippe	krást	?Blízký Východ ?starší norský slang	skrýš, byt, ubytovna
kief/kife	hašiš, kouřit	berberština, arabština	hašiš, marihuana
loco	bláznivý	španělština	bláznivý
loke	poflakovat se	nejasný	
lø	ne, špatný, ošklivý	arabština, kurdština	ne, ahoj
pottet	Nor, běloch	norština	brambor
schlafen	odpočívat, spát	němčina	spát
shmø/sjmø	pěkný, dobrý, super	nejasný	
sjofe	dívat se	berberština, arabština	dívat se
spa/schpaa	pěkný, dobrý, super	berberština, kurdština	dobry, děkuji
tært/tert	pěkný, dobrý, super	urdština	dobry
tæsje/tæshe/terse/ tesje	krást, ničit	berberština	obelstít
volla/wallah/wålla	slibuji, určitě	arabština, urdština	slibuji při Alláhovi
å lø	<u>cítoslovce</u> <u>překvapení</u>	arabština	ne

Prameny k tabulce: vlastní průzkum, Aasheim 1993, 1995, 1997, Drange 2002, Hasund 2002, Østby 2005, slang.no.

Bibliografi

Faglitteratur:

- Aasheim, Stine Cecilie. 1997. «Kebab-norsk» – fremmedspråklig påvirkning på ungdomsspråket i Oslo. I Kotsinas U.-B., A.-B. Stenström och Karlsson A.-M. (utg.) *Ungdomsspråk i Norden. Föredrag från ett forskarsymposium*. Stockholm: MINS, 235-242.
- Aasheim, Stine Cecilie. 1995. «Kebab-norsk». *Framandspråkleg påverknad på ungdomsspråket i Oslo*. Upublisert hovedoppgave. Institutt for nordistikk og litteraturvitenskap. Universitetet i Oslo.
- Aasheim, Stine Cecilie. 1993. «Byvankerslang». I *Noa* nr 16. Oslo: Universitetet i Oslo, Institutt for lingvistiske fag. Avdeling for norsk som andrespråk og tolkeutdanning, 69-82.
- Auer, Peter & İnci Dirim. 2003. "Socio-cultural orientation, urban youth styles and the spontaneous acquisition of Turkish by non-Turkish adolescents in Germany". In Androutsopoulos, J.K. & A. Georgakopoulou (ed.) *Discourse Constructions of Youth Identities*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 223-246.
- Broch, Kristin Hagen. 2002. "Ungdom og forskere om ungdomsspråk". I Drange, E.-M., U.-B. Kotsinas og A.-B. Stenström (red.) *Jallaspråk, slanguage og annet ungdomsspråk i Norden*. Kristiansand: Høyskoleforlaget, 101-108.
- Broch, Kristin Hagen. 2001. *Ungdomsspråk i Oslo, liksom. En studie av hvordan holdninger til eget talemål kan forklare ungdommers valg av språklige strategier*. Upublisert hovedfagsoppgave. Institutt for nordistikk og litteraturvitenskap. Universitetet i Oslo.
- Drange, Eli-Marie. 2002. "Fremmedspråklige slangord i norsk ungdomsspråk". I Drange, E.-M., U.-B. Kotsinas og A.-B. Stenström (red.) *Jallaspråk, slanguage og annet ungdomsspråk i Norden*. Kristiansand: Høyskoleforlaget, 9-18.
- Drange, Eli-Marie og Ingrid Kristine Hasund. 2000. "Ungdomsspråk i Norden – en rapport om den norske UNO-forskningen". I Stenström, A.-B., U.-B. Kotsinas og E.-M. Drange (red.) *Ungdommers språkmøter*. Nord 2000: 26. København: Nordisk Ministerråd, 195-207.
- Eifring, Halvor. 1985. *Høy eller stein – Narkotikaslang i Norge*. Oslo.
- Giles, H. & Smith, Ph. 1979. "Accommodation theory: Optimal levels of convergence". In Giles, H. & St. Clair, R. (ed.). 1979. *Language and social psychology*. Blackwell: Oxford.
- Grønmo, Sigmund. 1996. "Forholdet mellom kvalitative og kvantitative tilnærminger i samfunnsforskningen". I Holter, Harriet og Ragnvald Kalleberg (red.) *Kvalitative metoder i samfunnsforskning*. Oslo: Universitetsforlaget, 73-105.

- Hasund, Ingrid Kristine. 2002. "Gjør ungdommen hærverk på det norske språket?" I Bjørkås, S (red.) *Kulturelle kontekster*. Kristiansand: Høyskoleforlaget/Norges Forskningsråds Program for kultursider.
- Jørgensen, Nils. 1995. *Barnspråk och ungdomsspråk*. Lund: Studentlitteratur.
- Kotsinas, Ulla-Britt. 1988. "Rinkebysvenska – en dialekt". I *Svenskas beskrivning 16*, Stockholm.
- Kotsinas, Ulla-Britt. 2000. "Språkkontakt och slangspråk i Stockholm". I Stenström, A.-B., U.-B. Kotsinas og E.-M. Drange (red.) *Ungdommers språkmøter*. Nord 2000: 26. København: Nordisk Ministerråd, 19-60.
- Kotsinas, Ulla-Britt. 1994: *Ungdomsspråk*. Uppsala: Hallgren & Fallgren.
- Kulbrandstad, Lars Anders. 2004. "«Kebabnorsk», «perkerdansk» og «gebrokken» – ord om innvandereres måte å snakke majoritetsspråket på". I Sandøy, Helge, Endre Brunstad, Jon Erik Hagen og Kari Tenfjord (red.): *Den fleirspråklege utfordringa*. Oslo: Novus forlag.
- Kvale, Steinar. 1990. Appendix 2: Det kvalitative Forskningintervju. I Andersen, Ib (red.). *Valg af organisations-sosiologisk metoder – et kombinasjonsperspektiv*. Samfundslitteratur, 215-240.
- Landrø, Marit Ingebjørg og Boye Wangensteen (red.). 1997. *Bokmålsordboka*. Definisjons- og rettskrivningsordbok. Oslo: Universitetsforlaget.
- Lanza, Elizabeth og Kåre Skadberg. 2000. "Sosiolingvistikk". I Endresen, R.T., H.G. Simonsen og A. Sveen (red.) *Innføring i sosiolingvistikk*. Oslo: Universitetsforlaget, 340-365.
- Le Page, Robert B. og Andrée Tabouret-Keller. 1985. *Acts of Identity. Creole-based approaches to language and ethnicity*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Mæhlum, Brit, Gunnstein Akselberg, Unn Røyneland og Helge Sandøy. 2003. *Språkmøte. Innføring i sosiolingvistikk*. Oslo: Cappelen akademisk forlag.
- Quist, Pia. 2000. "Unge, identitet og sprog. Operationalisering af identitetsbegrebet i en empirisk undersøgelse". I Kotsinas, U.-B., A.-B. Stenström og E.-M. Drange (red.) *Ungdom, språk og identitet. Rapport fra et nettverksmøte*. Nord 1999: 30. København: Nordisk Ministerråd, 23-38.
- Rampton, Ben. 1995. *Crossing: Language and Ethnicity Among Adolescents*. London and New York: Longman.
- Rampton, Ben. 1999. "Deutsch in Inner London and the animation of an instructed foreign language". I *Journal of Sociolinguistics* Volume 3 no. 4, 480-504.
- Stenström, Anna-Brita. 1999. "Språkkontakt och ungdomsspråk i Norden". I Ståhlberg, K. (red.) *Norden och Europa: Språk, kultur och identitet*. Nord 1999: 10. København: Nordisk Ministerråd, 179-187.
- Tryti, Tone. 1984: *Norsk slang*. Oslo: Universitetsforlaget.

Østby, Andreas E. 2005. *Kebabnorsk ordbok*. Oslo: Gyldendal.

Skjønnlitteratur:

Lamberty-Nilssen, Jonas. 1998. *Schpaaa*. Roman fritt etter et filmmanus av Hans Peter Blad og Erik Poppe. Oslo: Orion.

Khemiri, Jonas Hassen. 2005. *Et øye rødt*. Oversatt fra svensk og med etterord av Andreas E. Østby. Oslo: Gyldendal.

Webportaler og elektroniske avis artikler:

battlefield.no. Generell spillprat. Tilgang:
<http://www.battlefield.no/forum/lofiversion/index.php/t19237.html> (4.1.2007)

crossing.pdf. 2005. Undervisningsmateriale til emnet: Tospråklighet. Universitetet i Oslo. Tilgang:
<http://www.uio.no/studier/emner/hf/iln/LING1109/h05/undervisningsmateriale/Crossing.pdf> (5.2.2007)

czso.cz/csu. Cizinci v ČR 2006. Český statistický úřad. Tilgang:
<http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/kapitola/uvod> (28.2.2007)

espeniversen.com – Iversen Revisited. Tilgang:
<http://www.espeniversen.com/?s=soff> (5.2.2007)

forum.kvinneguiden.no. Kvinneguiden. Tilgang:
<http://forum.kvinneguiden.no/index.php?showtopic=210246&pid=3484997&mode=threaded&show=&st=&> (10.2.2007)

freakforum.nu 1. Norsk FreakForum. Tilgang:
<http://www.freakforum.nu/forum/printthread.php?t=37263> (4.2.2007)

freakforum.nu 2. Norsk FreakForum. Tilgang:
<http://www.freakforum.nu/forum/printthread.php?t=75890&pp=50> (5.2.2007)

lommelegen.no. Tilgang: <http://www.lommelegen.no/php/art.php?id=367663> (4.2.2007)

George, Don. 2006. "De hotteste reisemålene". I *Aftenposten.no*. 10.1.2006. Tilgang: <http://forbruker.no/reise/article1193907.ece> (13.11.2006)

google.no. Google Norge. Tilgang: <http://www.google.no/> (10.2.2007)

ITavisen.no – For deg som lever digitalt. Tilgang:
<http://itavisen.no/services/phorum/moderatorNudge.php?postId=379726> (4.2.2007)

lishkara.com – Den eneste ekte punjabi radio i Skandinavia. Tilgang:
<http://www.lishkara.com/forum/viewtopic.php?t=766&sid=c5ac59bd1a1f45e345b2b39d3462d4fc> (5.2.2007)

myspace.com. A place for friends. Tilgang:
<http://profile.myspace.com/index.cfm?fuseaction=user.viewprofile&friendid=66585298> (4.1.2007)

ostarrichi.org. Sprache in Österreich. Wörterbuch. Tilgang:
<http://www.ostarrichi.org/wort-1872-at-Toches.html> (26.1.2007)

Pakin.no 1 – den norsk pakistanske websiden. Tilgang:
http://216.239.59.104/search?q=cache:aMhLaDImTNkJ:www.pakin.no/discuss/topic.asp%3Fwhichpage%3D2%26pagesize%3D30%26fid%3D17%26tid%3D3494+chippere&hl=cs&ct=clnk&cd=4&gl=cz&lr=lang_no&client=firefox-a (4.2.2007)

Pakin.no 2 - den norsk pakistanske websiden. Tilgang:
http://216.239.59.104/search?q=cache:UnWHo3mlO00J:www.pakin.no/discuss/topic.asp%3Ftid%3D3914%26fid%3D17+kanjri&hl=cs&ct=clnk&cd=7&gl=cz&lr=lang_no&client=firefox-a (4.2.2007)

penplen.no - Nytt ungdomsprogram på TVRomerike. Tilgang:
<http://www.penplen.no/sider/team/team2.html> (5.2.2007)

russesiden.no. Tilgang: http://216.239.59.104/search?q=cache:PLFWn-c1O3YJ:www.russesiden.no/%3Fsection%3Dallebusser%26baar%3D2007%26PHPSESSID%3D36c8+baisning+gutter+Oslo&hl=cs&ct=clnk&cd=1&gl=cz&lr=lang_no&client=firefox-a (4.2.2007)

siu.no. Senter for internasjonalisering av høyere utdanning. Semesterstipend. Tilgang: <http://www2.siu.no/vev.nsf/O/SIUs+program-Utenlandslektoratene-Semesterstipend> (11.2.2007)

slang.no. Et undervisningsopplegg for norskfaget i ungdomsskolen og den videregående skolen. Program for kulturstudier, Norges forskningsråd. 1992-98. Tilgang: <http://www.slang.no> (8.11.2006)

ssb.no. Innvandrerbefolkningen 2006. Befolkningsstatistikk. Tilgang: <http://www.ssb.no/innvbef/> (6.2.2007)

stash.no – Stash: Inspirasjon. Tilgang: <http://www.stash.no/> (10.2.2007)

uib.no/uno. 2001. Språkkontakt og Ungdomsspråk i Norden - et forum for nordiske forskere på ungdomsspråk. Tilgang: <http://www.uib.no/uno/> (8.2.2007)

undp.org. 2006. United Nations Development Programme. Human Development Report 2006. Tilgang: <http://hdr.undp.org/hdr2006/statistics/> (12.3.2007)

UPUS 2005. Utviklingsprosesser i urbane språkmiljøer. Tilgang: <http://www.hf.ntnu.no/hf/adm/forskning/prosjekter/UPUS/medieomtale.html> (25.2.2007)

urbandictionary.com 1 – Slang dictionary with your definitions. Tilgang: <http://www.urbandictionary.com/define.php?term=kapish> (5.2.2007)

urbandictionary.com 2 – Slang dictionary with your definitions. Tilgang:
<http://www.urbandictionary.com/define.php?term=ballz> (5.2.2007)

Vestrum, Alexander. 2005. "Første slangordbok på 20 år". I *Aftenposten. Kultur. no.* 28.4.2005. Tilgang:
http://www.aftenposten.no/kul_und/litteratur/article1029081.ece (4.3.2007)

Wang-Naveen, Mala. 2006. "Rappet fra gata". I *Aftenposten. Oslopuls.no. Musikk.* 22.9.2006. Tilgang: <http://oslopuls.no/musikk/article1465209.ece> (11.2.2007)

Yiddishlibrary.com. Learn Yiddish Sayings. Tilgang:
http://www.yiddishlibrary.com/yiddish_004.htm (26.1.2007)

Øverbye, Morten. 2006. "Jeg ble aldri avhørt om kidnappingsplanene". I *Dagbladet.no.* 27.10. 2006. Tilgang:
<http://www.dagbladet.no/nyheter/2006/10/27/481024.html> (13.11.2006)

Vedlegg 1. Spørreskjema

SLANGUNDERSØKELSE, 2004/2005

- spørreskjema 1 -

1. Kjenner du følgende uttrykk? Hvis ja, fyll ut hva ordet betyr og hvor ofte du tror at du bruker det i norsk tale.

uttrykk	kan ordet		betydning	bruker ordet		
	ja	nei		ofte	sjelden	aldri
1. spa/schpaa	☐	☐		☐	☐	☐
2. ishbit/isbeth	☐	☐		☐	☐	☐
3. avor	☐	☐		☐	☐	☐
4. lø	☐	☐		☐	☐	☐
5. sjofe	☐	☐		☐	☐	☐
6. kæbe	☐	☐		☐	☐	☐
7. kembo	☐	☐		☐	☐	☐
8.volla/wallah	☐	☐		☐	☐	☐
9. loco	☐	☐		☐	☐	☐
10. dineros	☐	☐		☐	☐	☐
11. amigo	☐	☐		☐	☐	☐
12. baosj/bauers	☐	☐		☐	☐	☐
13. podda	☐	☐		☐	☐	☐
14. isjvar/ishwar	☐	☐		☐	☐	☐
15. flus/fluser	☐	☐		☐	☐	☐
16. schlafen	☐	☐		☐	☐	☐
17. kibbe	☐	☐		☐	☐	☐
18. asjko	☐	☐		☐	☐	☐
19. meza/mæsa	☐	☐		☐	☐	☐
20. kief/kife	☐	☐		☐	☐	☐

2. Bruker du noen andre ord av lignende type? Det er fint om du kunne benytte ordet i en setning slik at jeg får et eksempel på hvordan det brukes.

Uttrykk / setning	betydning	tror det kommer fra språk/land

3. Mange av uttrykkene jeg har listet opp på side 1 er typiske for et språklig fenomen som blir kalt "kebab-norsk" eller "volla-norsk". Har du hørt disse betegnelsene før? Hva forstår du med dem? Hva syns du personlig om fenomenet?

dato:	skole:
alder:	kjønn: jente ☐ gutt ☐
bosted:	familien min kommer fra:
språk jeg snakker hjemme:	

Har du noen kommentarer? Du kan skrive dem nedenfor.

Takk for at du fylte ut dette skjemaet.

Helena Benyskova
 Student ved Universitetet i Praha, Tsjekkia
 hbenyskova@yahoo.com

Vedlegg 2. Eksempler på utfylte spørreskjemaer

SLANGUNDERSØKELSE, 2004/2005

- spørreskjema 1 -

1. Kjenner du følgende uttrykk? Hvis ja, fyll ut hva ordet betyr, og hvor ofte du tror at du bruker det i norsk tale.

uttrykk	kan ordet		betydning	bruker ordet		
	ja	nei		ofte	sjelden	aldri
1. spa/schpaa	☒	☐	bra	☒	☐	☐
2. isbit/isbeth	☒	☐	stjele	☒	☐	☐
3. avor	☒	☐	stykke	☒	☐	☐
4. lø	☒	☐	dårlig / ikke	☒	☐	☐
5. sjofe	☒	☐	se	☒	☐	☐
6. kæbe	☒	☐	Hor / Ben te / Panna	☐	☐	☒
7. kembo	☒	☐	stor	☐	☒	☐
8. volla/wallah	☒	☐	svører ved Gud	☐	☒	☐
9. loco	☒	☐	Gal	☐	☐	☒
10. dinero(s)	☒	☐	Penger	☐	☐	☒
11. amigo	☒	☐	Venn	☐	☐	☒
12. baosj/bauers	☒	☐	Politi	☒	☐	☐
13. podda	☒	☐	Fitte	☒	☐	☐
14. isjvar/ishwar	☒	☐	Stjele	☒	☐	☐
15. flus/fluser	☒	☐	Penger	☐	☐	☒
16. schlafen	☒	☐	slippe av	☐	☐	☒
17. kibbe	☒	☐	stjele	☒	☐	☐
18. asjko	☒	☐	knulle / Puke	☒	☐	☐
19. meza/mesa	☒	☒		☐	☐	☒
20. kief/kife	☒	☐	kiffe hasj/roking	☒	☐	☐

2. Bruker du noen andre ord av lignende type? Det er fint om du kunne benytte ordet i en setning slik at jeg får et eksempel på hvordan det brukes.

Uttrykk / setning	betydning	tror det kommer fra språk/land
avor a	la oss dra	?
asjko hun kabbu	knulle hun fenta	Marokko
lø i det	ikke gjør det	?
hardu flus?	hardu penger?	Marokko
Podda	Fitte	Pakistan

3. Mange av uttrykkene jeg har listet opp på side 1 er typiske for et språklig fenomen som blir kalt "kebab-norsk" eller "volla-norsk". Har du hørt disse betegnelseene før? Hva forstår du med dem? Hva syns du personlig om fenomenet?

~~Det står nesten alle~~ Jeg forstår dem og jeg syns det er litt rare. Det er vestkantens betegnelse av vårt språk. Stolthet. Hardt liv Pentchod.

dato: hvert skole	skole: Manglerud
alder: 17	kjønn: jente ☐ gutt ☒
bosted: Grünerløkka	familien min kommer fra: NORGE
språk jeg snakker hjemme: NORSK	

Har du noen kommentarer? Du kan skrive dem nedenfor.

Takk for at du fylte ut dette skjemaet.

Helena Benyskova

Student ved Universitetet i Praha, Tsjekkia

libenyskova@yahoo.com

SLANGUNDERSØKELSE, 2004/2005
- spørreskjema 1 -

1. Kjenner du følgende uttrykk? Hvis ja, fyll ut hva ordet betyr, og hvor ofte du tror at du bruker det i norsk tale.

uttrykk	kan ordet		betydning	bruker ordet		
	ja	nei		ofte	sjelden	aldri
1. spa/schpaa	☒	☐	Fin	☐	☒	☐
2. isbit/isbeth	☐	☒		☐	☐	☒
3. avor	☒	☐	kom hit	☐	☐	☒
4. lø	☒	☐	dårlig	☐	☒	☐
5. sjofe	☒	☐	se	☐	☒	☐
6. kæbe	☒	☐	pen jente	☐	☒	☐
7. kembo	☐	☒		☐	☐	☒
8. volla/wallah	☒	☐	jeg lover	☐	☒	☐
9. loco	☒	☐	gal	☐	☒	☐
10. dinero(s)	☒	☒	penger	☐	☒	☐
11. amigo	☒	☐	venn	☐	☒	☐
12. baosj/bauers	☐	☒		☐	☐	☒
13. podda	☐	☒		☐	☐	☒
14. isjvar/ishwar	☐	☒		☐	☐	☒
15. flus/fluser	☐	☒		☐	☐	☒
16. schlafen	☐	☒		☐	☐	☒
17. kibbe	☒	☐	stjelle	☐	☒	☐
18. asjko	☒	☐	ligge med noen	☐	☒	☐
19. meza/wasa	☐	☒		☐	☐	☒
20. kief/kife	☒	☐	roylo hasj	☒	☐	☐

2. Bruker du noen andre ord av lignende type? Det er fint om du kunne benytte ordet i en setning slik at jeg får et eksempel på hvordan det brukes.

Uttrykk / setning	betydning	tror det kommer fra språk/land
Den var toort.	Den var fin.	
Jeg stjal den.	Jeg stjal den	
smulle	fin.	
smulle	leker.	

3. Mange av uttrykkene jeg har listet opp på side 1 er typiske for et språklig fenomen som blir kalt "kebab-norsk" eller "volla-norsk". Har du hørt disse betegnelse før? Hva forstår du med dem? Hva syns du personlig om fenomenet?

Ja jeg har hørt det. Jeg mener at de forstår eller bruker utenlandske ord her i Norge som slang for å få et videre språk med flere ord og slik at foreldre i utlandet det. Jeg synes det er fint.

dato: 11/12-04	skole: Manglavel.
alder: 17	kjønn: jente ☒ gutt ☐
bosted: Oslo	familien min kommer fra: Ungarn
språk jeg snakker hjemme: Norsk, Ungarsk.	

Har du noen kommentarer? Du kan skrive dem nedenfor.

Takk for at du fylte ut dette skjemaet.

Helena Benyskova

Student ved Universitetet i Praha, Tsjekia

hbenyskova@yahoo.com

SLANGUNDERSØKELSE, 2004/2005
- spørreskjema 1 -

1. Kjenner du følgende uttrykk? Hvis ja, fyll ut hva ordet betyr, og hvor ofte du tror at du bruker det i norsk tale.

uttrykk	kan ordet		betydning	bruker ordet		
	ja	nei		ofte	sjelden	aldri
1. spa/schpaa	☒	☐	Vet ikke (Hvordan ordet)	☐	☐	☒
2. isbit/isbeth	☐	☒	vet ikke	☐	☐	☒
3. avor	☐	☒	vet ikke	☐	☐	☒
4. lø	☐	☒		☐	☐	☒
5. sjofe	☒	☐	vet ikke (Hvordan ordet)	☐	☐	☒
6. kæbe	☒	☐	dame (Pen, Sexy osv)	☐	☐	☒
7. kembo	☐	☒		☐	☐	☒
8. volla/wallah	☐	☒		☐	☐	☒
9. loco	☐	☒		☐	☐	☒
10. dinero(s)	☐	☒		☐	☐	☒
11. amigo	☒	☐	Spansk for venn(er/gutt)	☐	☒	☐
12. baosj/bauers	☐	☒	vet ikke	☐	☐	☒
13. podda	☒	☐	Har hørt om det	☐	☐	☒
14. isjvar/ishwar	☐	☒	vet ikke	☐	☐	☒
15. flus/fluser	☐	☒		☐	☐	☒
16. schlafen	☐	☒		☐	☐	☒
17. kibbe	☐	☒		☐	☐	☒
18. asjko	☐	☒		☐	☐	☒
19. meza/mesa	☐	☒		☐	☐	☒
20. kief/kife	☐	☒		☐	☐	☒

2. Bruker du noen andre ord av lignende type? Det er fint om du kunne benytte ordet i en setning slik at jeg får et eksempel på hvordan det brukes.

Uttrykk / setning	betydning	tror det kommer fra språk/land
chippere/gullinger	Asiatere (fleks kinesere)	Vietnam

3. Mange av uttrykkene jeg har listet opp på side 1 er typiske for et språklig fenomen som blir kalt "kebab-norsk" eller "volla-norsk". Har du hørt disse betegnelse før? Hva forstår du med dem? Hva synes du personlig om fenomenet?

Nei, forstår ikke, aner ikke, Ha'kke peiling.
(Helt serøst altså).

dato: 14/12 2004	skole: Manglerud vgs
alder: 16 år	kjønn: jente ☐ gutt ☒
bosted: OSLO	familien min kommer fra: Oslo Kina
språk jeg snakker hjemme: Kinesisk	

Har du noen kommentarer? Du kan skrive dem nedenfor.

ansetgulle

Takk for at du fylte ut dette skjemaet.

Helena Benyskova

Student ved Universitetet i Praha, Tsjekkia

hbenyskova@yahoo.com

SLANGUNDERSØKELSE, 2004/2005
- spørreskjema 1 -

1. Kjenner du følgende uttrykk? Hvis ja, fyll ut hva ordet betyr, og hvor ofte du tror at du bruker det i norsk tale.

uttrykk	kan ordet		betydning	bruker ordet		
	ja	nei		ofte	sjelden	aldri
1. spa/schpaa	☒	☐	kulle, selsk. positiv ting	☐	☐	☒
2. isbit/isbeth	☐	☒		☐	☐	☒
3. avor	☐	☒		☐	☐	☒
4. lø	☒	☐	kjipt	☐	☐	☒
5. sjofe	☒	☐	"stjerke guttes"	☐	☐	☒
6. kæbe	☒	☐	jenke	☐	☐	☒
7. kembo	☒	☐	stort	☐	☒	☐
8. volla/wallah	☒	☐	Jeg lover deg	☐	☒	☐
9. loco	☒	☐	gal	☐	☐	☒
10. dinero(s)	☐	☒		☐	☐	☒
11. amigo	☒	☐	venn	☐	☐	☒
12. baosj/bauers	☐	☒		☐	☐	☒
13. podda	☐	☒		☐	☐	☒
14. isjvar/ishwar	☐	☒		☐	☐	☒
15. flus/fluser	☐	☒		☐	☐	☒
16. schlafen	☒	☐	slappe av	☐	☐	☒
17. kibbe	☒	☐	te	☐	☐	☒
18. asjko	☐	☒		☐	☐	☒
19. meza/mesa	☐	☒		☐	☐	☒
20. kief/kife	☐	☒		☐	☐	☒

2. Bruker du noen andre ord av lignende type? Det er fint om du kunne benytte ordet i en setning slik at jeg får et eksempel på hvordan det brukes.

Uttrykk / setning	betydning	tror det kommer fra språk/land
taske	tok deg, kanke	
blaste	knulla	

3. Mange av uttrykkene jeg har listet opp på side 1 er typiske for et språklig fenomen som blir kalt "kebab-norsk" eller "volla-norsk". Har du hørt disse betegnelse før? Hva forstår du med dem? Hva syns du personlig om fenomenet?

Jeg synes kebabnorsk er kjempeteit
og kjempeskygt! :)

dato: 14. desember 2004	skole: Manglerud vgs
alder: 17	kjønn: jente ☒ gutt ☐
bosted: Bøler	familien min kommer fra: Norge
språk jeg snakker hjemme: Norsk	

Har du noen kommentarer? Du kan skrive dem nedenfor.

Takk for at du fylte ut dette skjemaet.

Helena Benyskova

Student ved Universitetet i Praha, Tsjekkia

hbenyskova@yahoo.com

SLANGUNDERSØKELSE, 2004/2005

- spørreskjema 2 -

1. Kjenner du følgende uttrykk? Hvis ja, fyll ut hva ordet betyr og hvor ofte du tror at du bruker det i norsk tale.

uttrykk	kan ordet		betydning	bruker ordet		
	ja	nei		ofte	sjelden	aldri
1. spa/schpaaa	☒	☐	<i>super, bra, røtt</i>	☐	☐	☒
2. ishbit(te)	☐	☒		☐	☐	☐
3. avor	☐	☒		☐	☐	☐
4. lø	☐	☒		☐	☐	☐
5. sjofe	☐	☒		☐	☐	☐
6. kæbe	☒	☐	<i>jente, spekkjente/</i>	☐	☐	☒
7. kembo	☐	☒		☐	☐	☐
8.volla/wallah	☐	☒		☐	☐	☐
9. loco	☐	☒		☐	☐	☐
10. dineros	☐	☒		☐	☐	☐
11. amigo	☒	☐	<i>venn</i>	☐	☐	☒
12. baosj/bauers	☐	☒		☐	☐	☐
13. podda	☐	☒		☐	☐	☐
14. isjvar/ishwar	☐	☒		☐	☐	☐
15. flus/fluser	☐	☒		☐	☐	☐
16. schlafen	☐	☒		☐	☐	☐
17. kibbe	☐	☒		☐	☐	☐
18. asjko	☐	☒		☐	☐	☐
19. meza/ meza	☐	☒		☐	☐	☐
20. kief/kife	☐	☒		☐	☐	☐

2. Bruker du noen andre ord av lignende type? Det er fint om du kunne benytte ordet i en setning slik at jeg får et eksempel på hvordan det brukes.

Uttrykk / setning	betydning	tror det kommer fra språk/land
<i>chillen!</i>	<i>ro deg ned</i>	<i>engelsk</i>
<i>loke / uti og loker</i>	<i>ute å henger på hjomet</i>	<i>engelsk</i>
<i>disse / han disser meg</i>	<i>han ^{plager} eter meg</i>	

3. Mange av uttrykkene jeg har listet opp på side 1 er typiske for et språklig fenomen som blir kalt "kebab-norsk" eller "volla-norsk". Har du hørt disse betegnelseene før? Hva forstår du med dem? Hva synes du personlig om fenomenet?

Ja jeg hører på det daglig, siden jeg er lærer på ungdomsskolen Oslo øst, en måte å møte hverandre mellom kulturelle forskjeller, jeg synes det er litt gøy, ikke så mange som bruker ordene mye, men det er dumt når "ffortisere" snakker gebrokkent og får dårlig norsk -> hermer etter utenlandske venner

dato: 7. mai	sted:
alder: 36 år	kjønn: kvinne ☒ mann ☐
yrke: lærer ^{14-16 år} u-skole	bosted: Oslo
familien min kommer fra: Hordaland	
språk jeg bruker hjemme: norsk	

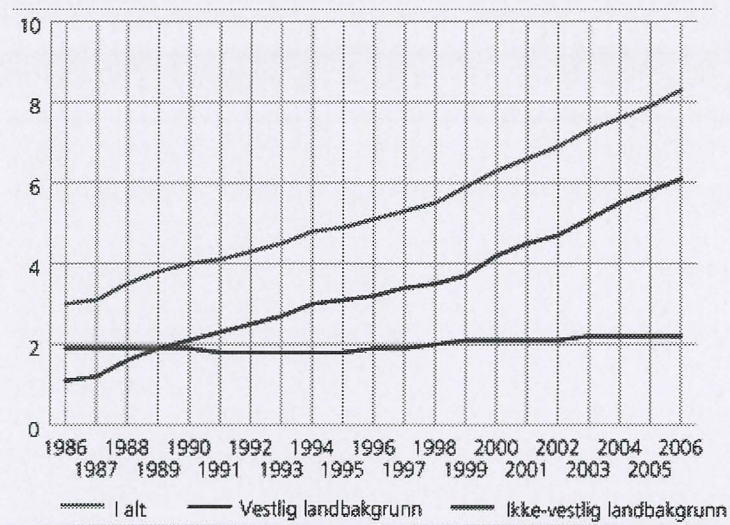
Har du noen kommentarer? Du kan skrive dem her:

Takk for at du fylte ut dette skjemaet.

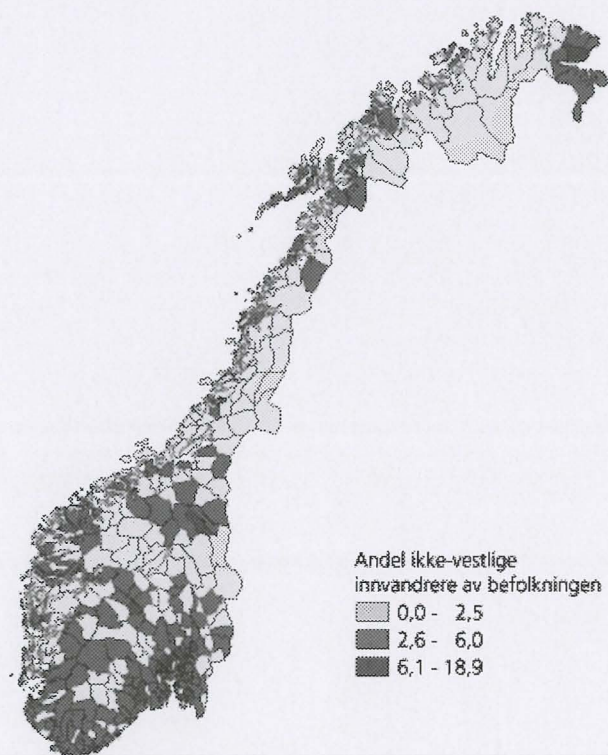
Helena Benyskova
<mailto:hbenyskova@yahoo.com>

Vedlegg 3. Innvandrerbefolkninger i Norge

Figur 1. Innvandrerbefolkningens andel av Norges befolkning, etter vestlig og ikke-vestlig landbakgrunn. 1. januar 1986-1. januar 2006

Figur 2. Kart – ikke-vestlig innvandrerbefolkning i prosent av folkemengden. 1. januar 2006

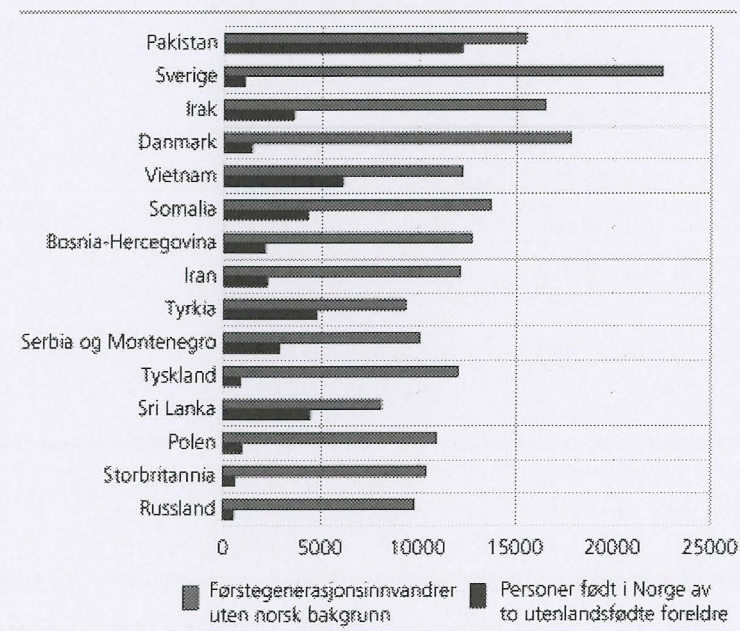

Kilde: <http://www.ssb.no/innvbef/>

**Tabell 19. De 15 største gruppene i innvandrerbefolkningen.
1. januar 2001 og 1. januar 2006**

1. januar 2001		1. januar 2006		
1	Pakistan	23 581	Pakistan	27 675
2	Sverige	23 010	Sverige	23 489
3	Danmark	19 049	Irak	20 076
4	Vietnam	15 880	Danmark	19 179
5	Jugoslavia	15 469	Vietnam	18 333
6	Bosnia-Hercegovina	12 944	Somalia	18 015
7	Irak	12 357	Bosnia-Hercegovina	14 822
8	Iran	11 016	Iran	14 362
9	Tyrkia	10 990	Tyrkia	14 084
10	Storbritannia	10 925	Serbia og Montenegro	12 905
11	Sri Lanka	10 335	Tyskland	12 900
12	Somalia	10 107	Sri Lanka	12 560
13	Tyskland	9 448	Polen	11 864
14	USA	7 253	Storbritannia	11 031
15	Finland	6 776	Russland	10 351

Figur 3. De 15 største innvanderergruppene i Norge. 1. januar 2006. Absolutte tall

Kilde: <http://www.ssb.no/innvbef/>

Tabell 20. Innvandrerbefolkningen¹, etter fem grupper av landbakgrunn². Bydeler i Oslo. 1. januar 2006. Absolutte tall og prosent

Bydel	Alle	Prosent av folkemengden i bydelen	Bakgrunn i Norden	Prosent av folkemengden i bydelen	Bakgrunn i Vest-Europa	Prosent av folkemengden i bydelen	Bakgrunn i Øst-Europa	Prosent av folkemengden i bydelen	Bakgrunn i Asia, Afrika, Sør- og Mellom-Amerika, Tyrkia	Prosent av folkemengden i bydelen	Bakgrunn i Nord-Amerika ³ , Oseania	Prosent av folkemengden i bydelen	Folkemengden i alt
Hele Oslo	123 891	23,0	12 527	2,3	7 713	1,4	14 010	2,6	87 627	16,3	2 014	0,4	538 411
01 Gamle Oslo	11 956	32,7	951	2,6	476	1,3	1 162	3,2	9 247	25,3	120	0,3	36 557
02 Grünerløkka	10 230	26,3	1 130	2,9	538	1,4	1 140	2,9	7 266	18,7	156	0,4	38 946
03 Sagene	6 120	20,1	689	2,3	412	1,4	744	2,4	4 178	13,7	97	0,3	30 414
04 St. Hanshaugen	4 802	17,0	1 210	4,3	517	1,8	618	2,2	2 300	8,1	157	0,6	28 287
05 Frogner	7 686	16,7	2 084	4,5	1 410	3,1	1 096	2,4	2 682	5,8	414	0,9	46 047
06 Ullern	3 170	11,5	709	2,6	553	2,0	523	1,9	1 239	4,5	146	0,5	27 599
07 Vestre Aker	4 606	11,3	1 048	2,6	822	2,0	695	1,7	1 806	4,4	235	0,6	40 878
08 Nordre Aker	5 042	12,1	860	2,1	626	1,5	760	1,8	2 599	6,2	197	0,5	41 656
09 Bjerke	7 792	31,7	411	1,7	255	1,0	907	3,7	6 171	25,1	48	0,2	24 606
10 Grorud	8 562	34,2	323	1,3	173	0,7	780	3,1	7 258	29,0	28	0,1	25 032
11 Stovner	10 463	36,5	355	1,2	244	0,9	676	2,4	9 156	32,0	32	0,1	28 656
12 Alna	16 619	37,4	509	1,1	376	0,8	1 725	3,9	13 945	31,3	64	0,1	44 482
13 Østensjø	7 340	16,9	677	1,6	347	0,8	1 044	2,4	5 171	11,9	101	0,2	43 547
14 Nordstrand	4 708	10,7	854	1,9	519	1,2	736	1,7	2 470	5,6	129	0,3	43 824

Bydel	Alle	Prosent av folkemengden i bydelen	Bakgrunn i Norden	Prosent av folkemengden i bydelen	Bakgrunn i Vest-Europa	Prosent av folkemengden i bydelen	Bakgrunn i Øst-Europa	Prosent av folkemengden i bydelen	Bakgrunn i Asia, Afrika, Sør- og Mellom-Amerika, Tyrkia	Prosent av folkemengden i bydelen	Bakgrunn i Nord-Amerika ³ , Oseania	Prosent av folkemengden i bydelen	Folkemengden i alt
15 Søndre Nordstrand	13 994	41,3	539	1,6	378	1,1	1 300	3,8	11 707	34,6	70	0,2	33 863
16 Sentrum	261	43,3	80	13,3	13	2,2	32	5,3	125	20,7	11	1,8	603
17 Marka	116	6,0	45	2,3	25	1,3	18	0,9	24	1,2	4	0,2	1 924
Uoppgitt, uten fast bosted	424	28,5	53	3,6	29	1,9	54	3,6	283	19,0	5	0,3	1 490

¹ Personer med to utenlandsfødte foreldre.

² Eget eventuelt mors eller fars sitt fødeland.

³ USA og Canada.

Kilde: <http://www.ssb.no/innvbef/tab-2006-05-11-13.html> (7.2.2007)

Tabell 21. Innvandrerbefolkningen¹, etter vestlig og ikke-vestlig landbakgrunn² og alder. Utvalgte aldersgrupper og bydeler i Oslo. 1. januar 2006

Bydel og alder	Innvandrerbefolkningen				Førstegenerasjonsinnvandrere			Personer født i Norge av to utenlandsfødte foreldre			Folkemengde i alt
	Alle	Innvandrer- befolkningen som prosent av folkemengden i bydelen	Bakgrunn i vestlige land	Bakgrunn i ikke- vestlige land	Alle	Bakgrunn i vestlige land	Bakgrunn i ikke- vestlige land	Alle	Bakgrunn i vestlige land	Bakgrunn i ikke- vestlige land	
Hele Oslo											
I alt	123 891	23,0	22 254	101 637	93 507	20 848	72 659	30 384	1 406	28 978	538 411
6 - 15 år	16 345	30,0	665	15 680	4 372	390	3 982	11 973	275	11 698	54 417
16 - 19 år	5 964	28,9	263	5 701	3 206	184	3 022	2 758	79	2 679	20 656
Alna											
I alt	16 619	37,4	949	15 670	11 226	857	10 369	5 393	92	5 301	44 482
16 - 19 år	1 000	48,5	7	993	463	4	459	537	3	534	2 061
Østensjø											
I alt	7 340	16,9	1 125	6 215	5 408	1 039	4 369	1 932	86	1 846	43 547
16 - 19 år	392	22,3	14	378	212	10	202	180	4	176	1 755

¹ Personer med to utenlandsfødte foreldre.

² Eget, mors eller fars fødeland (ikke Norge).

Kilde: <http://www.ssb.no/innvbef/tab-2006-05-11-13.html> (6.2.2007).